



30/329
Sekretariat Skupština SRS
Beograd 19 82
D

СКУПШТИНА СФРЈ
SKUPŠTINA SFRJ
СОБРАНИЕ НА СФРЈ

SKUPŠČINA SFRJ
KUVENDI I RSFJ
A JSZSZK KÉPVISELŐHÁZA

САВЕЗНО ВИЈЕЋЕ
SAVEZNO VIJEĆE
СОЈУЗЕН СОБОР
ZVEZNI ZBOR
САВЕЗНО БЕЋЕ
DHOMA FEDERATIVE
SZÖVETSÉGI TANÁCS



8. СЈЕДНИЦА
8. SJEDNICA
8. СЕДНИЦА
8. SEJA
SEANCA E 8
8. ÜLÉS



8. ДЕЦЕМБРА 1982.
8. DECEMBRA 1982.
8. PROSINCA 1982.
8 ДЕКЕМВРИ 1982
8 DHJETOR 1982
1982. DECEMBER 8.



СТЕНОГРАФСКЕ
БИЉЕШКЕ

STENOGRAFSKE
BILJEŠKE

СТЕНОГРАФСКИ
БЕЛЕШКИ

STENOGRAFSKI
ZAPISKI

СТЕНОГРАФСКЕ
БЕЛЕШКЕ

SHĚNIMET
STENOGRAFIKE

GYORSÍRÓI
JEGYZETEK

UREĐIVAČKI ODBOR:

Dragutin Harmadi, predsednik

Janez Čamernik

Aslan Fazlija

Sašo Ivanovski

Milan Lukić

dr Branislav Ostojić

Jože Pacek

Đorđe Radojev

Bojan Selić

dr Miladin Stevanović

Mira Šestanović

Vukosava Vučković

Metodi Zvrčinov

Izdaje: Služba za informativno-dokumentalističke poslove Skupštine SFRJ

Glavni i odgovorni urednik Bojan Selić, odgovorni urednik Branislav Ilić

Beograd, Trg Marksa i Engelsa 13 – Tel. 339–651

Štampa: TANJUG – OOUR Grafička delatnost, Beograd, Obilićev venac 2

OSMA SEDNICA SAVEZNOG VEĆA

(održana 21. decembra 1982. godine, početak u 9 časova i 6 minuta)

PREDSEDAVALI

PREDSEDNİK SAVEZNOG VEĆA DR ANTON VRATUŠA I
POTPREDSEDNIK VEĆA MIHAİLO BRAJOVIĆ

PREDSEDNİK DR ANTON VRATUŠA (SR Slovenija):

Drugarice i drugovi delegati, otvaram 8. sednicu Saveznog veća Skupštine SFRJ.

Delegati Vančo Nikolovski, Luka Banović, Batrić Jovanović, Radislav Klanjšček, Radoslav Basarić, Siniša Petrović, Vladimir Boljević, Janko Pučnik, Krsto Adžić, Vjekoslav Vidjak, Čedomil Staničić, Dragan Vujisić, Vojislav Raičević, Fatima Hadžialić i Ali Muhadžiri, su me izvestili da su sprečeni da prisustvuju ovoj sednici Veća.

Konstatujem da postoji kvorum potreban za rad Veća.

Zapisnici 6. sednice Veća (održane 16. i 17. novembra) i 7. sednice (održane 3. decembra 1982. godine), dostavljeni su vam uz akt o sazivu.

Da li ko želi reč u vezi sa zapisnicima? (Niko)

Zapisnici će biti overeni u tekstovima u kojima su vam dostavljeni.

Treba da utvrdimo dnevni red današnje sednice.

Predlog dnevnog reda dostavljen vam je uz akt o sazivu za ove sednice.

Povodom tačke 3. predloženog dnevnog reda: Predlog za donošenje izmena i dopuna budžeta Federacije za 1982. godinu, obaveštavam vas da Veće republika i pokrajina još nije utvrdilo ukupni obim sredstava za ove izmene i dopune budžeta, što je preduslov za razmatranje u Saveznom veću.

Radi toga je Savezno izvršno veće zamolilo da ovu tačku dnevnog reda pomerimo na kraj sednice, da bi Veće republika i pokrajina u međuvremenu utvrdilo ukupni obim sredstava.

Da li ko želi reč u vezi s ovim obrazloženjem? (Niko)

Savezno izvršno veće je predložilo da se na današnjoj sednici Saveznog veća ne razmatraju

sledeća dva zakonska predloga: Predlog zakona o izmeni Zakona o privremenoj zabrani raspolaganja delom društvenih sredstava samoupravnim interesnim zajednicama za potrošnju u 1982. godini i Predlog zakona o dopuni Zakona o načinu raspolaganja viškovima prihoda budžeta društveno-političkih zajednica i viškovima samoupravnih interesnih zajednica u 1982. godini.

S tim u vezi, Savezno izvršno veće ističe da još nije zaključen Dogovor o obezbeđenju dela sredstava za finansiranje unapređivanja ekonomskih odnosa s inostranstvom u 1982. godini, što je od uticaja i na razmatranje ova dva zakonska projekta.

Da li Veće prihvata predlog Saveznog izvršnog veća? (Prihvata)

Odbor za društveno-ekonomske odnose predložio je da na današnjoj sednici Veće ne razmatra Informaciju o otkupu pšenice i kukuruza roda 1982. godine. Odbor, naime, smatra da se u toj informaciji problem nepotpuno prikazuje i ocenjuje i predložio je da izvestilac Odbora pobliže iznese razloge zbog kojih je Odbor predložio odlaganje.

Molim izvestioca da uzme reč.

Reč ima delegat Stevo Stanivuković.

СТЕВО СТАНИВУКОВИЋ, извештач, Одбора
за друштвено-економске односе:

Друже председниче, другарице и другови, Одбор је оцијенио да је Информација о окупу пшенице и кукуруза рода 1982. године, коју је Савезно извршно вијеће доставило Савезном вијећу, једнострана, непотпуна и оскудна по свом обиму и садржају и да као таква не пружа могућност за озбиљније и свестраније разматрање

ове, посебно са становишта остваривања политичке економске стабилизације — врло значајне и актуелне проблематике.

Одбор је стога закључио да предложи Савезном вијећу да се ова Информација не разматра на сједници Вијећа 21. децембра 1982. године. Одбор истиче да треба обавезати Савезно извршно вијеће да припреми тематски и садржински потпунију и темељитију информацију, са сериознијом обрадом суштине проблема и свих битних елемената неопходних за сагледавање проблема у реализацији политике производње и откупа не само у области ратарске, већ и сточарске и друге пољопривредне производње. При том ову проблематику треба обрадити посебно с аспекта обезбјеђења бољег и сигурнијег снабдијевања становништва, максимално рационалног коришћења домаћих ресурса и производних могућности, увозних потреба, обезбјеђења функција робних резерви, јединства југословенског тржишта и сл. и да ту Информацију достави Савезном вијећу Скупштине СФРЈ до краја јануара 1983. године.

PREDSEDNIK DR ANTON VRATUŠA:

Da li Veće prihvata stav i predloge Odbora za društveno-ekonomske odnose u vezi s ovom Informacijom? (*Prihvata*)

Prema tome, predlažem Veću da zaključimo da Savezno izvršno veće dostavi Skupštini SFRJ do kraja januara 1983. godine dopunjenu i celovitu Informaciju o ovom pitanju, a Savezno veće će Informaciju na narednoj sednici, posle dobijanja te Informacije, staviti na dnevni red.

Da li Veće prihvata takav zaključak? (*Prihvata*)

Savezno izvršno veće predložilo je da se po hitnom postupku razmotre i usvoje sledeći zakonski predlozi:

— Predlog zakona o izmeni i dopuni Zakona o granicama u kojima društveno-političke zajednice mogu utvrditi prihode iz dohotka organizacija udruženog rada i prometa proizvoda i usluga u 1982. godini;

— Predlog zakona o privremenoj zabrani davanja garancija i drugih isprava o obezbeđenju sredstava iz budućeg priliva sredstava investitora i davanja kredita i garancija za pokriće prekoračenja u finansiranju investicija;

— Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o amortizaciji osnovnih sredstava organizacija udruženog rada i drugih korisnika društvenih sredstava, s izveštajem o sprovođenju zakona;

— Predlog zakona o načinu raspolaganja viškovima prihoda budžeta društveno-političkih zajednica i viškom prihoda samoupravnih interesnih zajednica u 1983. godini;

— Predlog zakona o privremenoj zabrani korišćenja društvenih sredstava za finansiranje neprivrednih i neproizvodnih investicija, s Izveštajem o sprovođenju Zakona u 1982. godini;

— Predlog zakona o privremenoj zabrani raspolaganja delom društvenih sredstava za isplaćivanje određenih izdataka u 1983. godini, s izveštajem o sprovođenju Zakona u 1982. godini.

Odbor za društveno-ekonomske odnose, kao matično radno telo, i Zakonodavno-pravna komisija podržali su predlog Saveznog izvršnog veća koji se odnosi na hitan postupak.

Da li ko želi reč u vezi s predlogom Saveznog izvršnog veća o hitnom postupku? (*Niko*)

Da li Veće prihvata predlog Saveznog izvršnog veća da se ovi zakoni donesu po hitnom postupku? (*Prihvata*)

Da li ko želi reč u vezi s predlogom dnevnog reda? (*Niko*)

Prema tome, konstatujem da je Savezno veće usvojilo sledeći dnevni red:

1. Nacrt budžeta Federacije za 1983. godinu, sa:

a) Nacrtom finansijskog plana Savezne direkcije za rezerve industrijskih proizvoda za 1983. godinu;

b) Nacrtom finansijskog plana Savezne direkcije za rezerve prehrambenih proizvoda za 1983. godinu;

2. Predlog za donošenje zakona o izvršenju budžeta Federacije za 1983. godinu;

3. Predlog zakona o izmeni i dopuni Zakona o granicama u kojima društveno-političke zajedni-

ce mogu utvrđivati prihode iz dohotka organizacija udruženog rada i prometa proizvoda i usluga u 1982. godini, s Informacijom o ostvarivanju prihoda za finansiranje opštih društvenih i zajedničkih potreba u periodu januar–septembar 1982. godine i o efektima primene interventnih zakona u ovoj oblasti i o kontroli primene Zakona o načinu raspolaganja viškovima prihoda društveno-političkih zajednica i samoupravnih interesnih zajednica po obračunu januar–juni 1982. godine;

4. Predlog zakona o privremenoj zabrani davanja garancija i drugih isprava o obezbeđenju sredstava iz budućeg priliva sredstava investitora i davanja kredita i garancija za pokriće prekoračenja u finansiranju investicija;

5. Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o amortizaciji osnovnih sredstava organizacija udruženog rada i drugih korisnika društvenih sredstava, s Izveštajem o sprovođenju Zakona;

6. Predlog zakona o načinu raspolaganja viškovima prihoda budžeta društveno-političkih zajednica i viškovima prihoda samoupravnih interesnih zajednica u 1983. godini;

7. Predlog zakona o privremenoj zabrani korišćenja društvenih sredstava za finansiranje neprivrednih i neproizvodnih investicija, s Izveštajem o sprovođenju Zakona u 1982. godini;

8. Predlog zakona o privremenoj zabrani raspolaganja delom društvenih sredstava za isplaćivanje određenih izdataka u 1983. godini, s Izveštajem o sprovođenju Zakona u 1982. godini;

9. Nacrt zakona o izmenama i dopunama Zakona o ličnim dohocima funkcionera koje bira ili imenuje Skupština SFRJ i o naknadama ličnih dohodaka delegata u Skupštini SFRJ;

10. Predlog za izbor članova Saveta Federacije;

11. Nacrt programa rada Veća republika i pokrajina Skupštine SFRJ – radi davanja mišljenja;

12. Predlog za donošenje izmena i dopuna budžeta Federacije za 1982. godinu.

U vezi s postavljanjem delegatskih pitanja i traženjem obaveštenja, predlažem Veću, saglasno članu 150. stav 1. Poslovnika, da ovaj postupak sprovedemo nakon što, u okviru prve tačke dnev-

nog reda koja se odnosi na razmatranje Nacrta budžeta Federacije za 1983. godinu, saslušamo izlaganje drugova admirala Branka Mamule, člana Saveznog izvršnog veća i saveznog sekretara za finansije i Dragomira Nikolića, člana Saveznog izvršnog veća i predsednika Saveznog komiteta za pitanja boraca i vojnih invalida.

Odgovore na postavljena delegatska pitanja saslušali bismo na kraju sednice.

Da li Veće prihvata ovaj predlog? (*Prihvata*)

Prema tome, na redu je *prva* tačka dnevnog reda:

Nacrt budžeta Federacije za 1983. godinu, s Nacrtom finansijskog plana Savezne direkcije za rezerve industrijskih proizvoda za 1983. godinu i Nacrtom finansijskog plana Savezne direkcije za rezerve prehrambenih proizvoda za 1983. godinu

Delegatima su dostavljeni Nacrt budžeta Federacije za 1983. godinu, opšti i posebni deo; dopunski predlog Saveznog izvršnog veća na Nacrt budžeta Federacije za 1983. godinu; Informacija o efikasnosti funkcionisanja, sinhronizaciji i radu i problemima rada svih zakonom ovlašćenih službi kontrole u oblasti budžeta Federacije, s predlozi-
ma rešenja za njihovo preventivno delovanje i izveštaj o stanju društvenih sredstava koja koriste savezni organi.

Stavljeni su vam na korišćenje u prostorijama za delegacije i delegate u Skupštini SFRJ nacrti finansijskih planova Savezne direkcije za rezerve industrijskih proizvoda za 1983. godinu i Savezne direkcije za rezerve prehrambenih proizvoda za 1983. godinu.*

Dobili ste izveštaje Odbora za budžet Federacije, Odbora za narodnu odbranu, Odbora za društveno-političke odnose, Odbora za spoljnu politiku, Odbora za unutrašnju politiku, Odbora za rad, zdravlje i socijalnu politiku, Odbora za pitanja boraca i vojnih invalida i Zakonodavno-pravne komisije.

* Isti se mogu koristiti u Službi za informativno-dokumentalističku delatnost u skladu s Poslovnikom Veća Skupštine SFRJ.

Predstavnici Saveznog izvršnog veća su Jože Florijančič, član Saveznog izvršnog veća i savezni sekretar za finansije, Luka Reljić, član Saveznog izvršnog veća i savezni sekretar za tržište i opšte privredne poslove, dr Dragutin Grupković, zamenik saveznog sekretara za finansije, Ištvan Berdal, zamenik saveznog sekretara za tržište i opšte privredne poslove i Egon Padovan, pomoćnik saveznog sekretara za finansije.

Izvestioci radnih tela Veća su: Odbora za budžet Federacije delegat Milan Rajačić, Odbora za narodnu odbranu delegat Vojislav Mikić, Odbora za društveno-političke odnose delegat Vilmoš Molnar, Odbora za spoljnu politiku delegat Jusuf Kelmendi, Odbora za unutrašnju politiku delegat Ante Bukša, Odbora za rad, zdravlje i socijalnu politiku Željko Dolački, Odbora za pitanja boraca i vojnih invalida Božidar Gorjan, a Zakonodavno-pravne komisije delegat Metodi Zvrčinov.

Izlaganja u vezi s ovom tačkom dnevnog reda daće drugovi: admiral Branko Mamula, član Saveznog izvršnog veća i savezni sekretar za narodnu odbranu, Jože Florijančič, član Saveznog izvršnog veća i savezni sekretar za finansije i Dragomir Nikolić, član Saveznog izvršnog veća i predsednik Saveznog komiteta za pitanja boraca i vojnih invalida.

Ima reč admiral Branko Mamula, član Saveznog izvršnog veća i savezni sekretar za narodnu odbranu.

BRANKO MAMULA, član SIV-a i savezni sekretar za narodnu odbranu:

Druže predsjedniče, drugarice i drugovi delegati, prije svega, želim da Savezno vijeće upoznam da planiranje obima neophodnih finansijskih sredstava za potrebe Jugoslavenske narodne armije u 1983. godini zasnivamo na procjeni vojno-političke situacije u svijetu, a posebno u Evropi i Mediteranu, kao i na saznanjima o materijalnim mogućnostima zemlje, pri čemu posebno imamo u vidu nužnost najšireg i aktivnog uključivanja Armije u društvenu akciju za ostvarivanje dugoročnog programa ekonomske stabilizacije. U skladu s tim

je Savezni sekretarijat za narodnu odbranu izvršio izmjene i dopune srednjoročnog plana razvoja Jugoslavenske narodne armije za period od 1983. do 1985. godine, čime su godišnji planovi i programi razvoja Armije što je bilo moguće više prilagođeni postojećim uslovima i ekonomskim mogućnostima za njihovo ostvarenje. I pored maksimalnog uvažavanja ekonomskih teškoća s kojima se suočavamo, nije bilo moguće bitnije mijenjati ranije utvrđene težišne ciljeve i politiku razvoja Jugoslavenske narodne armije u ovom periodu, zbog sadašnje vrlo složene vojno-političke situacije i, u vezi s tim, potrebe za stalnim jačanjem odbrambenih sposobnosti našeg društva.

Postalo je očigledno da duboka kriza ukupnog sistema međunarodnih političkih i ekonomskih odnosa, koja je prvenstveno posljedica blokovske podjele svijeta, težnje velikih sila za dominacijom i njihovog pojačanog međusobnog nadmetanja, nije prolaznog karaktera, već da s njom treba dugoročno računati. Politika sile i miješanja u unutrašnje stvari drugih zemalja praćena je, a dijelom i uslovljena, pojačanom trkom u naoružavanju, zaoštavanjem odnosa između velikih sila i blokova, eskalacijom konflikata u kriznim žarištima i sve težim stanjem međunarodnih ekonomskih odnosa. Vojna sila sve više postaje jedan od glavnih oslonaca u realizaciji stratezijskih ciljeva velikih sila i blokova. Uporedo s tim, u stalnom je porastu uloga vojnog faktora, ne samo u međunarodnim odnosima, već i u unutrašnjem životu mnogih zemalja. Svi pregovori o razoružanju su za sada bez rezultata i bez pouzdanije perspektive, prije svega zbog međusobnog nepovjerenja i nespremnosti glavnih aktera da ograniče ulogu vojne sile u međunarodnim odnosima i prihvate razoružanje kao vid jačanja međunarodne bezbjednosti.

Konfrontacija velikih sila i blokova prenosi se na sve regione u svijetu i na sve oblasti međunarodnih odnosa. To ima veoma negativne posljedice, prije svega po nesvrstane zemlje, na koje se vrše pojačani pritisci putem ekonomskih, političkih, subverzivnih i drugih instrumenata specijalnog rata, uključujući i primjenu sile. Ekonomske teškoće u kojima su se našle sve zemlje u razvoju i pritisci koji se vrše na njih dovode do sve razli-

čitijih grupisanja i sve težih posljedica na obezbeđivanje jedinstva kako u pokretu nesvrstanih, tako i u regionalnim organizacijama i međudržavnim institucijama.

Sadašnja trka u naoružavanju dobija nove impulse i predstavlja najkonkretniju prijetnju miru u svijetu. Kao vid priprema za rat, ona ugrožava bezbjednost svih zemalja. Za ovo nadmetanje obezbijeđena su ogromna finansijska sredstva i dugoročni programi razvoja naoružanja i oružanih snaga. Na to ubjedljivo ukazuju vojni rashodi u svijetu od oko 640 milijardi dolara, što za posljednjih pet godina predstavlja povećanje za oko 56%. Vojnoindustrijski kompleks je pri tom toliko narastao i ojačao da je postao nezaobilazan politički i ekonomski činilac u suvremenom svijetu. Procjenjuje se da samo vojna industrija danas zapošljava preko 6 miliona ljudi, a da je u proizvodnji za potrebe rata i raznim vidovima priprema za rat angažovano oko 60 miliona ljudi i ogroman naučni i tehnološki potencijal. Za posljednjih pet godina oružane snage su povećane za 2 miliona i 200.000 ljudi, ili oko 9% i sada one broje oko 25 miliona ljudi.

Uspriko činjenici da se u Evropi stalno održava najjača koncentracija vojne sile, vojni faktor i tu dalje jača. Sve evropske zemlje, uključujući i naše susjede, povećavaju vojne izdatke i modernizuju svoje vojne snage, bez obzira na ekonomske teškoće.

Zemlje Evrope imaju oko 7,5 miliona ljudi pod oružjem (bez snaga teritorijalne odbrane, policijskih i poluvojnih formacija), oko 63.000 tenkova, oko 18.000 borbenih aviona i helikoptera i 2.400 ratnih brodova i dugu listu ratnih sredstava, koju zbog ograničenog vremena, ne mogu iznositi.

Predloženi vojni budžeti zemalja NATO za 1983. godinu predviđaju nominalno povećanje u prosjeku za oko 10%, odnosno za oko 4% u realnom iznosu. Mada vojni budžet zemalja članica Varšavskog ugovora još nije sasvim poznat, nedavne izjave sovjetskih rukovodioca da SSSR neće dozvoliti da u ovom nadmetanju zaostane, ukazuju na to da će i njihovi vojni izdaci biti srazmjerno veći.

Za nas je od posebnog značaja nagli porast

vojnih mogućnosti susjednih zemalja, koje uvode najmodernija sredstva u naoružanje i odvajaju velika sredstva za vojne potrebe.

Vojni budžeti Italije i Grčke povećani su u 1982. godini za 35% u odnosu na 1981. godinu. Za 1983. godinu Vojni budžet Italije povećan je nominalno za 17,2 i iznosi 8 milijardi i 200 miliona US — dolara, odnosno 144 dolara po stanovniku. Austrija je povećala vojni budžet za 1983. godinu u realnoj vrijednosti za 5% i on iznosi 1 milijardu i 100 miliona US — dolara, odnosno 151 dolar po stanovniku. Vojni budžet Grčke za 1983. godinu nije još razmatran.

Zemlje članice Varšavskog ugovora, naši susjedi još nisu objavili svoje budžete za 1983. godinu, a u 1982. godini je Mađarska imala vojni budžet od 1 milijardu i 570 miliona US — dolara, odnosno 145 dolara po stanovniku, a vojni budžet Bugarske iznosio je 2 milijarde i 549 miliona US — dolara, odnosno 283 dolara po stanovniku.

Radi upoređenja, napomenuo bih da bi predviđeni izdaci za Jugoslavensku narodnu armiju u 1983. godini iznosili oko 110 US — dolara po stanovniku.

Ovim svakako nije dato pravo stanje izdavanja za oružane snage, jer zemlje članice Varšavskog ugovora dio sredstava odvajaju i kroz budžete drugih ministarstava. Treba, takođe, napomenuti da u ove iznose vojnog budžeta naših susjeda nije uračunata strana vojna pomoć, koja je, izuzimajući Austriju, i te kako značajna.

Pored izrazitog jačanja nuklearnih snaga na evropskom ratištu, u oružane snage se uvode nove generacije tenkova, borbenih aviona, brodova i ostalih sredstava ratne tehnike. Težište modernizacije je na radikalnom povećavanju razorne moći, preciznosti, pokretljivosti i žilavosti pojedinih vrsta oružja. Značajno mjesto zauzimaju oružja prostornog dejstva, koja se po učinku približavaju taktičnim nuklearnim borbenim sredstvima. S obzirom da je ubojna moć klasičnog oružja porasla oko 12 puta u odnosu na drugi svjetski rat, sada se razmatra i mogućnost vođenja dugotrajnog konvencionalnog rata u Evropi.

Srazmjerno povećanju efikasnosti suvremenih sistema oružja, rastu i njihove cijene. Tako, na primjer, jedan suvremeni lovačko-bombarderski

avion (bez ubojnih sredstava i infrastrukture) košta od 16 do 22 miliona dolara, tenk ili samohodni PA top oko 2,5 miliona dolara, a fregata oko 120 do 200 miliona dolara.

Uporedo s jačanjem konvencionalnih snaga, postojeći nuklearni potencijal i tekuće preispitivanje nuklearnih doktrina ukazuju na povećanu opasnost od ograničenog nuklearnog rata u Evropi. Proizvodnja neutronskog oružja, prvenstveno je namijenjena upotrebi na evropskom ratištu. U toku je i povećanje ukupne jačine oružanih snaga na evropskoj teritoriji, a posebno njihovih rezervnih ešalona i mogućnosti strategijskog manevra na ratištu.

Jedna od posljedica pogoršane vojno-političke situacije jeste i opći porast vojnovježbovničkih aktivnosti, koje se šire na sve regione svijeta, ali se težište i dalje zadržava u Evropi. Osnovni cilj je da se ima što više snaga prvog ešalona u visokom stepenu borbenosti, spremnih za iznenadna dejstva, kao i stalna demonstracija sile u regionima i prema zemljama koje se žele zastrašiti i prisiliti na ustupke. Prema nepotpunim podacima, u toku ove godine u Evropi je održano oko 130 većih nacionalnih i paktovskih vježbi, u kojima je učestvovalo preko 1 miliona i 400 hiljada vojnika. Od toga je na jugu Evrope i Sredozemlju izvedeno oko 80 vježbi i manevara. To nam govori da se, uporedo s težištem konfrontacije, i težište vježbovničkih aktivnosti pomjera u pravcu Bliskog i Srednjeg istoka, uključujući tu i balkansko područje i širi prostor oko nas.

Kao logična posljedica sve zaoštrenije međunarodne situacije, u protekloj godini nije likvidirano nijedno krizno žarište, a stvorena su i nova, tako da se sada u svijetu vodi osam ratova, uz angažovanje ogromnih ljudskih i materijalnih potencijala. Potpuno je neizvjesno pitanje skorog okončanja rata između Iraka i Irana. Šta više, iza zaraćenih strana sve neposrednije se svrstava niz trećih zemalja i vrše se pregrupisanja u regionu, s krupnim posljedicama po ukupne odnose na području Bliskog i Srednjeg istoka. Najnovija izraelska agresija na Liban, genocid nad palestinskim narodom i najbrutalnija upotreba sile, još više su udaljili ovaj region od stabilnog mira.

Krizna kretanja na Bliskom i Srednjem isto-

ku praćena su proširivanjem vojnih baza i drugih vidova prisustva velikih sila, kao i gomilanjem naoružanja na tom prostoru i na njegovim prilazima. Snage za brze vojne intervencije naglo jačaju, a dijelovi tih snaga i Stokovi naoružanja i vojne opreme postepeno se isturaju u regione njihove vjerovatne upotrebe. Sve to ne samo što pojačava opasnosti u ovom regionu, već se odražava i na našu bezbjednost, jer, u kontekstu te situacije, i Balkan postaje sve značajniji.

Iako kriza u Poljskoj pokazuje i izvjesne znakove smirivanja, još nisu otklonjenje opasnosti koje ona sadrži po bezbjednosti u Evropi.

Najnovija zbivanja u Albaniji, a naročito čistke i obračuni koje vrši Enver Hodža, ukazuju da u toj zemlji postoji ozbiljna unutrašnja kriza. Ta činjenica, kao i grubi napadi na Jugoslaviju i nastavljane neprijateljske i iredentističke politike albanskog rukovodstva prema našoj zemlji, s ciljem da se ometu naše mjere na stabilizaciji prilika na Kosovu, sasvim razumljivo, privlače našu pažnju.

U okviru negativnih kretanja koja se sve više približavaju našem prostoru, metodi i oblici specijalnog rata se sve šire primjenjuju i protiv naše zemlje koja je — zbog svog samoupravnog socijalističkog sistema, uloge u nesvrstanom svijetu i strategijskog položaja — bila i do sada stalno izložena ovom vidu podrivanja. Strategija specijalnog rata zasniva se na saznanju da je pri globalnoj nuklearnoj ravnoteži snaga riskantno upotrebljavati oružanu silu. Zato se pribjegava specijalnom ratu, koji se najčešće definiše kao primjena niza planiranih i koordiniranih političkih, ekonomskih, psihološko-propagandnih i vojnih mjera i postupaka protiv neke zemlje, grupe zemalja i nacionalno-oslobodilačkih pokreta, radi njihove destabilizacije, i po mogućnosti, rušenja postojećeg društvenog sistema i dovođenja u odnos zavisnosti i potčinjenosti. Specijalni rat obično prethodi oružanoj agresiji i njen je sastavni dio, a u nekim slučajevima, njime se postižu radikalni ciljevi bez upotrebe oružja. Zato je bezbjednost naše zemlje u ovako složenoj međunarodnoj situaciji, uslovljena stanjem društveno-političkih i ekonomskih odnosa, otpornošću na sve unutrašnje i spoljne pokušaje destabilizacije i našim odbrambenim pripremama.

Mada u sadašnjoj vojnopoličkoj situaciji

prevladavaju negativni elementi, koji bitno utiču na našu bezbjednost, ima u njoj i nekih ohrabrujućih kretanja. Posebno je značajno što su nesvrstane zemlje prevazišle aktuelne teškoće oko održavanja VII konferencije na vrhu. Sigurno će skup nesvrstanih zemalja u Nju Delhiju dati važan podsticaj miroljubivom rješavanju međunarodnih problema. Zahvaljujući, prije svega, grupi nesvrstanih neutralnih zemalja Evrope, dijelom se uspio sačuvati kontinuitet KEPS-a. U porastu je antiratno raspoloženje naroda širom svijeta, a posebno, otpor nuklearnom naoružavanju. Većina zemalja u Ujedinjenim nacijama sve se snažnije zalaže za razoružanje i rješavanje problema u duhu miroljubive koegzistencije. U pozitivna kretanja međunarodne situacije spada i nastavak američko-sovjetskih pregovora u Ženevi o ograničenju raketno-nuklearnog naoružanja, obnavljanje sovjetsko-kineskog dijaloga o normalizaciji međusobnih odnosa i izgledi za smirivanje situacije u Poljskoj.

Drugarice i drugovi, stavovi druga Tita i odluke XI i XII kongresa Saveza komunista Jugoslavije, kojima su utvrđeni pravci daljeg razvoja koncepcije opštenarodne odbrane i društvene samozaštite, bili su osnova na kojoj se zasnivala i sprovodila naša vrlo široka i intenzivna aktivnost. Realizacija naše koncepcije i razvoj oružanih snaga odvijali su se u uslovima nepovoljnih međunarodnih odnosa i teškoća na unutrašnjem planu, posebno u složenoj ekonomskoj situaciji. Ovo je zahtijevalo od svih činilaca opštenarodne odbrane i društvene samozaštite da se maksimalno angažuju i ulažu velike napore u ostvarivanju zadataka daljeg razvoja.

Proces podruštvljavanja poslova odbrane i bezbjednosti je nastavljen, tako da oni sve više postaju sastavni dio ukupne aktivnosti radnih ljudi i građana, i svih činilaca političkog i društveno-ekonomskog sistema zemlje. Ovo je doprinijelo narastanju snaga odbrambeno-zaštitnog sistema i boljoj pripremljenosti i organizovanosti svih njegovih subjekata za odbranu od oružane agresije i drugih opasnosti po bezbjednost zemlje.

Stalan razvoj opštenarodne odbrane i društvene samozaštite kao integralne funkcije soci-

jalističkog samoupravljanja, zahtijevao je i dalju razradu naše koncepcije i doktrine. U ovoj godini završena je izrada niza novih dokumenata teorijsko-doktrinarnog i pravno-normativnog karaktera, kao što su: strategija oružane borbe, smjernice za odbranu SFRJ od agresije, Zakon o opštenarodnoj odbrani i drugi. Na taj način se naša koncepcija odbrane i samozaštite potvrđuje i neprekidno usavršava kao cjelovit doktrinarni, idejno-politički i vojnostrategijski koncept. Usvajanje ovih dokumenata od velikog je značaja za dalji razvoj koncepcije i jačanje ukupnih odbrambenih sposobnosti zemlje.

U realizaciji koncepcije opštenarodne odbrane i društvene samozaštite postignuti su značajni rezultati u pogledu organizacijske dogradnje, jačanja materijalne baze, tehničke modernizacije i ukupne osposobljenosti svih struktura odbrambeno-zaštitnog sistema, pri čemu je potvrđeno naše koncepcijsko opredjeljenje da su odbrana i samozaštita nerazdvojne društvene funkcije. Ubuduće, treba činiti napore na daljem razvoju koncepcije, posebno u jačanju jedinstvenog odbrambeno-samozaštitnog sistema i iznalaženju pogodnih oblika međusobnog povezivanja svih subjekata koji učestvuju u odbrambenim pripremama zemlje.

Sistem opštenarodne odbrane i društvene samozaštite i naše oružane snage su garancija odbrane i snažan faktor unutrašnje stabilnosti našeg samoupravnog sistema. One daju značajan doprinos učvršćenju bratstva i jedinstva i jačanju zajedništva naših naroda i narodnosti. Otuda i naponi i briga radničke klase i svih radnih ljudi i građana Jugoslavije da, i u vrijeme ekonomskih i drugih teškoća, uvijek nalaze načina da odvajanjem potrebnih sredstava i na druge načine stvaraju povoljne uslove za dalju izgradnju oružanih snaga, ujedno, jačajući i produbljujući njihov revolucionarni i narodni, socijalistički karakter. U 1982. godini u tome su postignuti brojni rezultati i sa sigurnošću se može konstatovati da su oružane snage u protekloj godini još više osposobljene za suprotstavljanje eventualnom agresoru u odbrani nezavisnosti zemlje i tekovina naše revolucije.

Zadaci daljeg razvoja i tehničke moderni-

zacije oružanih snaga realizuju se u skladu s njihovim mjestom i ulogom u sistemu općenarodne odbrane i društvene samozaštite.

Jugoslavensku narodnu armiju dalje smo osposobljavali kao udarni dio jedinstvenih oružanih snaga, s ciljem da bude spremna za brzo i efikasno djelovanje u slučaju opasnosti po bezbjednost zemlje, a u prvom redu za što sigurnije sprječavanje svih vrsta iznenađenja i za obezbjeđenje uslova za mobilizacijski i operativni razvoj cjelokupnih oružanih snaga i organizovan prelazak društva na ratno stanje. Pitanju iznenađenja poklanjamo izuzetnu pažnju, ne samo zbog sadašnje veoma složene vojnopoliitičke situacije, već i zbog geostrategijskog položaja Jugoslavije i karakteristika jugoslavenskog ratišta. Jugoslavenska narodna armija je u 1982. godini opremana suvremenim sistemima za izviđanje i osmatranje, borbenim sredstvima za povećanje efikasnosti sistema protivoklopne borbe, protivvazdušne odbrane, vatrene podrške, pokretljivosti, komandovanja snagama i njihovog pozadinskog obezbjeđenja. Pri tom je težište bilo na razvoju kopnene vojske, njenom organizacijskom usavršavanju, tehničkoj modernizaciji i većoj integraciji rodova u združene sastave. Značajnija dogradnja ovog vida bila je u osposobljavanju združenih sastava, povećanju njihove vatrene moći i manevarskih sposobnosti.

U ratno vazduhoplovstvo uvedeni su novi suvremeni avioni, helikopteri i ubojna sredstva, čime su povećane borbene mogućnosti ovog vida, a naročito sposobnost za izvršenje podrške snaga kopnene vojske i ratne mornarice. Sistem protivvazdušne odbrane smo dopunjavali raketnim i cijevnim oružjima na svim važnijim rejonima razmještaja glavnih grupacija oružanih snaga, rezervi i objekata od posebnog značaja. U narednom periodu nastaviće se kompletiranje teritorijalne i posebno trupne protivvazdušne odbrane, koja još uvijek nije zadovoljavajuća u nekim dijelovima Jugoslavenske narodne armije i teritorijalnoj odbrani.

Također su nastavljene dogradnja i osposobljavanje ratne mornarice za efikasniju odbranu pomorskih granica. Posebna pažnja posvećena je izgradnji i nabavci modernijih i efikasnih bro-

dova za pomorske snage i oruđa za obalsku odbranu većeg dometa i većih vatrenih mogućnosti.

Radi cjeline o modernizaciji oružanih snaga, rekao bih nekoliko riječi o opremanju teritorijalne odbrane, iako to nije poseban predmet rasprave o budžetu Jugoslavenske narodne armije, s obzirom da je financiranje teritorijalne odbrane obezbjeđeno kroz radne organizacije, društveno-političke zajednice, socijalističke republike i socijalističke autonomne pokrajine.

U 1982. godini sredstva za naoružavanje i opremanje teritorijalne odbrane bila su, kao i u Jugoslavenskoj armiji, nešto manja nego u proteklih godinama. Zato se nastojalo dokompletirati jedinice najneophodnijim oružjima, opremom i povećati rezerve municija. Za dio najsuvremenijih oružja za masovnu protivoklopnu borbu i protivvazdušnu odbranu, teritorijalna odbrana je dobila prioritet u opremanju iz domaće proizvodnje, čime su vatrene mogućnosti sastava TO, posebno manevarskog dijela, povećane. Jugoslavenska narodna armija je po mjeri primanja novih oružja i opreme iz proizvodnje, a dijelom iz uvoza, predavala teritorijalnoj odbrani oružje i opremu kao i ranijih godina, što čini važan faktor u opremanju ove naše najmasovnije snage i najšireg oblika organizovanog otpora društva. Organizaciona i doktrinarna izgradnja teritorijalne odbrane tekla je na daljnjem osposobljavanju snaga, posebno prostorne strukture, za kompleksne zadatke općenarodne odbrane i društvene samozaštite, kao cjelovitog koncepta bezbjednosti zemlje i svakog njenog dijela.

U daljem razvoju teritorijalne odbrane napor će biti usmjereni na modernizaciju, obučavanje i uvježbavanje, bez značajnog brojnog povećavanja jedinica, koje su u ovom periodu dostigle optimalan obim, dovoljan za izvršavanje zadataka u svim operativnim i borbenim situacijama.

Svi ovi rezultati u izgradnji i jačanju naših oružanih snaga najvećim dijelom su ostvareni korišćenjem vlastitih naučnih istraživačko-razvojnih i proizvodnih potencijala. U tekućoj godini rađeno je na više stotina istraživačkih razvojnih programa iz područja ratne vještine, tehničkih nauka, medicinskih, društvenih nauka, vojne ekono-

mije i vojnog građevinarstva. Na realizaciji ovih programa, pored naučnih ustanova i drugih struktura iz Jugoslavenske narodne armije, angažovano je preko 180 naučnih, istraživačko-razvojnih i proizvodnih organizacija izvan Armije.

Sredstva i sistemi naoružanja i vojne opreme koji se realizuju vlastitim istraživačko-razvojnim radom suvremeni su i u tehnološkom pogledu na visokom nivou. Oni ispunjavaju zahtjeve koji proističu iz njihove borbene upotrebe, a istovremeno su prilagođeni koncepciji općenarodne odbrane. Na taj način se ostvaruje jedan od bitnih doktrinarnih stavova koncepcije — da sopstvena proizvodnja naoružanja i vojne opreme treba da bude osnovni izvor opremanja oružanih snaga u miru i ratu. Jugoslavenska industrija je osposobljena za proizvodnju više od 400 raznih sredstava i sistema naoružanja i vojne opreme za Jugoslovensku narodnu armiju i teritorijalnu odbranu. Ukupni fizički obim proizvodnje industrije naoružanja i vojne opreme u 1982. godini veći je za 5% od ostvarenog obima proizvodnje u 1981. godini. Istovremeno je završen proces osvajanja i otpočela je serijska proizvodnja više novih suvremenih sredstava i sistema naoružanja i vojne opreme iz sopstvenog razvoja. U periodu od 1981. do 1982. godine, znači prve dvije godine ovog plana, nastavljen je proces modernizacije iz proteklog plana i proširenja kapaciteta industrije naoružanja i vojne opreme u obimu koji su dopuštala raspoloživa finansijska sredstva. Uveden je veći broj novih tehnologija i tehnoloških postupaka, čime su dobrim dijelom obezbjeđeni uslovi za proizvodnju novih složenijih sredstava i sistema naoružanja i vojne opreme za potrebe naših oružanih snaga i za izvoz.

U 1982. godini ostvareni su i vidni rezultati u pripremama za proizvodnju naoružanja i vojne opreme u ratnim uslovima. Te pripreme su obuhvatile djelomično obezbjeđivanje rezervi sirovina i repromaterijala, specijalnih alata i dopunsko opremanje organizacija udruženog rada koje u miru ne proizvode sredstva naoružanja. Obim ovih priprema usaglašen je sa proizvodnim i materijalnim mogućnostima zemlje. Od namjenskih kapaciteta, izvršene su kompletne pripreme za tromjesečnu ratnu proizvodnju najprioritetnijih sredstava naoru-

žanja i vojne opreme. Od 44 dopunska kapaciteta koji se pripremaju i osposobljavaju za proizvodnju naoružanja i vojne opreme u ratu, do sada je osposobljeno 11, dok je kod 22 osposobljavanje u toku.

Proizvodnju naoružanja i vojne opreme u 1982. godini prate poznate teškoće, koje su, prije svega, posljedica nepovoljnih kretanja na domaćem i inostranom tržištu. Pri tom, snabdjevanje sirovina i repromaterijalom predstavlja najveću teškoću, jer se ne poštuju prioriteti u snabdjevanju proizvođača naoružanja i vojne opreme, postavljaju se zahtjevi za deviznu participaciju i slično. Cijene naoružanja i vojne opreme utvrđene su u skladu s Rezolucijom Skupštine SFRJ i dogovorom o nivou cijena u zemlji, pa su u 1981. godini bile za 20,1% niže od onih u industriji Jugoslavije, a u 1982. godini njihovo ukupno povećanje još uvijek je manje od povećanja cijena u ostalim granama. Time se umanjuje akumulativna i reproduktivna sposobnost proizvođača naoružanja i vojne opreme, što ih, uz uticaj i drugih faktora, dovodi u sve teži položaj, jer se ne može obavljati normalna reprodukcija, niti se mogu izdvajati sredstva za modernizaciju kapaciteta i trajna obrtna sredstva. Otuda je industrija naoružanja i vojne opreme više zadužena kod banaka nego ostale grane industrije. Stoga će u narednom periodu biti potrebno ulagati znatna sredstva u njenu modernizaciju i trajna obrtna sredstva, kako bi mogla normalno poslovati.

Vojnoekonomska i naučno-tehnička suradnja s inostranstvom, uprkos veoma složenim vojno-političkim i ekonomskim uslovima u svijetu, uspješno se razvijala i dostiže značajan nivo. Vojnoekonomska saradnja je posebno intenzivirana s nesvrstanim zemljama i zemljama u razvoju, a sadržaj joj je sve raznovrsniji i obuhvata izvoz naoružanja i vojne opreme i usluga, transfer tehnologije, kompletni inženjering u oblasti investicija, tehničku pomoć, obuku kadra i drugo.

Asortiman i obim izvoza robe i investicija takođe su značajni. Dok je prosječna stopa rasta uvoza iznosila 3,7%, izvoz je godišnje povećavan prosječno za 33,5%. Vrijednost izvoza je sada preko 2,5 puta veća od uvoza. Izvozom u okviru vojnoekonomske suradnje angažuje se veliki broj or-

ganizacija udruženog rada i znatan dio njihovih proizvodnih kapaciteta.

U oblasti vojnoekonomske saradnje i na sektoru spoljnotrgovinskog prometa i u narednom periodu očekuju se vrlo složeni uslovi i još jača konkurencija. To se posebno odnosi na tržište nesvrstanih zemalja i zemalja u razvoju, koje su za nas važni partneri, u duhu opšte politike nesvrstavanja i sa stanovišta izvoza, kao ekonomskog interesa naše zemlje. Osnovni ciljevi budućeg razvoja u ovoj oblasti su povećanje izvoza i neto deviznog priliva, proširivanje saradnje na veći broj zemalja i smanjivanje uvoza.

Drugarice i drugovi delegati, u godini 1982. veoma intenzivno se radilo na borbenoj obuci i vaspitavanju oružanih snaga i na pripremi drugih subjekata za zadatke opštenarodne odbrane i društvene samozaštite, uz povećane napore komandi, štabova i ustanova za postizanje boljeg kvaliteta, jačanje borbene gotovosti i učvršćenje moralno-političkog stanja u svim jedinicama ratnih oružanih snaga. Na bazi zadataka predviđenih za tekući petogodišnji period i zaključaka s održanih savjetovanja u Saveznom sekretarijatu za narodnu odbranu, komande Jugoslavske narodne armije i štabovi teritorijalne odbrane su težište u obuci i školovanju u 1982. godini stavili na: usklađivanje sistema borbene obuke i vojnog školstva s promjenama u Zakonu o opštenarodnoj odbrani i Zakonu o vojnoj obavezi; zajedničko obučavanje oružanih snaga i drugih subjekata za opštenarodnu odbranu i društvenu samozaštitu; osposobljavanje komandi, štabova i jedinica za vođenje borbe protiv svih snaga specijalnog rata; obučavanje i osposobljavanje svih struktura društva za oružanu borbu i organizovane oblike otpora agresoru, posebno na privremeno zauzetoj teritoriji i u gradovima kao i na pripreme za prijem i obuku žena vojnika i njihovo školovanje u školi rezervnih starješina, počev od 1988. godine.

Posebnu pažnju smo posvetili racionalizaciji i organizaciji vojnog školstva i modernizaciji nastavnog procesa, čime smo stvorili uslove za skraćivanje trajanja školovanja i uslove za školovanje uz rad. U školovanju i usavršavanju nastavničkog kadra također su ostvareni zapaženi rezultati, u

skladu s razvojem i modernizacijom oružanih snaga, razvojem vojnonaučne misli, uvođenjem novih borbenih i tehnoloških sredstava itd.

U obezbjeđenju kvalitetnog starješinskog kadra za potrebe oružanih snaga još nije otklonjen problem nedovoljnog odziva kandidata za vojne škole, posebno iz nekih regiona. Zbog toga nismo u stanju da u dovoljnoj mjeri obezbjedimo ravnomjernu zastupljenost naroda i narodnosti u aktivno starješinskom sastavu. Na ovom zadatku očekujemo punu suradnju i pomoć svih subjekata društva.

Obuku struktura van oružanih snaga za općenarodnu odbranu i društvenu samozaštitu smatramo veoma značajnim stratezijskim pitanjem sveukupnih odbrambenih priprema, a nivo te obučenosti i osposobljenosti, kao bitno mjerilo spremnosti i sposobnosti društva za odbranu i zaštitu. Na ovom planu su postignuti značajni rezultati, naročito u obuci omladine. Preko 3,5 miliona mladih oba pola i svih uzrasta prošlo je sistematsku obuku iz odbrane i zaštite.

Masovna obuka stanovništva, koja se sprovodi kroz razne forme praktičnog i teorijskog pripremanja u mjesnim zajednicama, opštinama, OOUR-ima, i drugim strukturama društva, znatno zaostaje, pa nas u narednoj godini očekuje još veće angažovanje u toj oblasti.

Polazeći od čvrstog uvjerenja da se zemlja brani svojom ukupnom stabilnošću, pripadnici Jugoslavske narodne armije pridržavaju se i u praksi sprovode sve mjere i akcije koje se pokreću u našem društvu radi prevazilaženja sadašnjih teškoća i jačanja njegove stabilnosti. U tom smislu, kroz široko razgranat ideološko-politički rad, tumačimo svrhu i smisao svih ovih mjera, onako kako to postavlja Savez komunista i naše državno rukovodstvo i težimo da ih dosljedno i što efikasnije sprovodimo u vojnoj organizaciji.

Kao i prethodnih, i ove godine, Jugoslavska narodna armija bila je uključena u sve tokove društvenog, posebno političko-ekonomskog razvoja zemlje. Nije bilo značajnije privredne ili društveno-političke akcije u kojoj nisu učestvovali vojnici, starješine i građanska lica u službi u JNA. Mada su uvijek u prvom planu bili zadaci i obaveze koje se odnose na borbenu gotovost jedinica i od-

brambenu sposobnost zemlje, pripadnici Armije učestvovali su i u gradnji puteva, mostova, vodovodne mreže, pošumljavanju goleti, izgradnji spomen-parkova i sportskih objekata, ubiranju ljetine, otklanjanju posljedica elementarnih nepogoda itd.

Svake godine na desetine hiljada mladih ljudi u JNA stiče kvalifikacije majstora raznih struka. Na primjer, u 1982. godini obučeno je preko 16.000 vozača raznih kategorija, 900 kvalifikovanih saobraćajaca, 2.750 rukovalaca inženjerskih mašina i veći broj drugih specijalista potrebnih društvu.

Vojnozdravstvene ustanove su u ovoj godini dale veliki doprinos zdravstvenom zbrinjavanju pripadnika oružanih snaga i građana. U stacionarnim zdravstvenim ustanovama JNA je u ovoj godini liječeno preko 36.000 građana (civila), odnosno 40% od ukupnog broja liječenih, izvršeno je preko 560.000 specijalističkih pregleda i preko 2.900.000 dijagnostičko-terapeutskih procedura.

U okviru općih napora za ekonomsku stabilizaciju, u svim jedinicama i ustanovama JNA preduzimaju se konkretne mjere i akcije. Tako, na primjer, u okviru mjera štednje za posljednje tri godine u Armiji nije izgrađena ni jedna kotlarница na tečno gorivo, pa je potrošnja tog goriva smanjena za 12,4%. U više od polovine kasarni izgrađeni su vlastiti izvori za dobijanje vode za tehničke potrebe, a u 1982. godini su u režiji jedinica i ustanova JNA izvođeni radovi na 123 objekata, čime je uštedeno 33 milijarde starih dinara. Planira se daljnje proširenje ovih aktivnosti u idućoj i narednim godinama, čime će se nadoknaditi nedostatak sredstava, a posebno za izgradnju manjih objekata. Radovi u režiji su u funkciji obuke i podizanja borbene gotovosti. Intenzivirana je i poljoprivredna proizvodnja na vojnim ekonomijama. Ove su godine povećane obradive površine za 11%, proizvodnja povrća za 10%, mesa i proizvoda od mesa za 12%, stočne hrane za 13% i ogrevnog drveta za 29%. Ovim i drugim mjerama za racionalno i ekonomično izvršavanje zadataka uspjeli smo, i pored toga što smo raspolagali s manje sredstava, standard vojnika održati na dostignutom nivou.

Životni standard aktivnih vojnih lica i građanskih lica na službi u Jugoslavenskoj narodnoj armiji u 1982. godini obezbjeđivan je u uslovima

visokog rasta cijena i troškova života, koji su u znatnoj mjeri umanjivali rezultate preduzetih mjera. Standard pripadnika Jugoslavenske narodne armije kretao se u okvirima utvrđenim razvojnom politikom za 1982. godinu u granicama raspoloživih sredstava i materijalnih mogućnosti društva. Lična primanja aktivnih vojnih lica i građanskih lica na službi u Armiji u ovoj godini povećana su u okvirima mogućnosti datih u Rezoluciji o društveno-ekonomskom razvoju SFRJ u 1982. godini. Ostala lična primanja pripadnika JNA, kao što su: dnevnice, naknada zbog odvojenog života od porodice, regres za godišnji odmor i slično — nisu povećavana.

S porastom ličnih dohodaka aktivnih vojnih lica usklađivane su i vojne penzije, premda su nastali problemi u obezbjeđenju finansijskih sredstava za ovu svrhu.

Jugoslavenska narodna armija je i na ovaj način dosljedno sprovodila zahtjev da se, u okviru mjera ekonomske stabilizacije, i lična potrošnja svede u realnije okvire. Pri tom želim da naglasim da je, zbog porasta cijena i troškova života iznad planiranih okvira, u ovoj godini došlo do daljnjeg pada realne vrijednosti ličnih dohodaka u JNA i primanja penzionisanih vojnih lica. Ovo je već peta uzastopna godina u kojoj opada realna vrijednost ličnih dohodaka.

Obezbiđenje stanovima, kako aktivnih vojnih lica, tako i građanskih lica na službi u JNA, vršeno je uz teškoće izazvane porastom troškova gradnje. U 1981. godini izgrađeno je 2.350 novih stanova, ili 67%, a u 1982. godini biće izgrađeno 2.250 stanova ili 98%, dok se u 1983. godini može obezbijediti gradnja 1.700 stanova, ili 54% od planiranih srednjoročnim planom. Sada ima 10.466 lica bez ikakvog stana, a oko 10.000 lica nema odgovarajući stan. Pored toga, zbog priraštaja aktivnih vojnih lica i građanskih lica, javlja se potreba za još 2.200 novih stanova godišnje.

Sve ovo upućuje na zaključak da je životni standard aktivnih vojnih lica i građanskih lica na službi u Jugoslavenskoj narodnoj armiji u 1982. godini realno opao i da će, zbog zahtjeva razvojne politike i mjera za smanjenje svih vidova potrošnje, u 1983. godini dalje on i dalje padati. Međutim,

pripadnici Armije su spremni da zajedno s radničkom klasom ponesu svoj dio tereta stabilizacije, da bismo izišli iz teškoća u kojima se nalazimo. Uvjereni smo da takva spremnost postoji i kod svih drugih radnih ljudi i građana naše zemlje.

Osnovna vrijednost u sprovođenju mjera ekonomske stabilizacije u Jugoslavenskoj narodnoj armiji jeste u tome što je kod najvećeg broja njenih pripadnika razvijeno i učvršćeno saznanje da su ove mjere dugoročne i sveobuhvatne, da njihovo dosljedno sprovođenje, pored ekonomskog, ima i izuzetan socijalni i politički značaj i da je to ključno pitanje daljnjeg razvoja socijalističkog samoupravljanja i jačanja obrambene moći i ugleda naše zemlje u svijetu.

Drugarice i drugovi, iz ovog osvrta vidi se da su prioritet u obezbjeđenju sredstava u 1982. godini imali i imaju samo zadaci koji neposredno utječu na povećanje borbene sposobnosti jedinica i ustanova, a prije svega, nabavka naoružanja i vojne opreme, istraživačko-razvojni rad, modernizacija obuke i vojnog školstva, obezbjeđenje i usavršavanje kadra, uređenje teritorije za potrebe oružanih snaga i modernizaciju kapaciteta za proizvodnju i remont naoružanja i vojne opreme.

Radi što većeg smanjenja sredstava za financiranje JNA, Savezni sekretarijat za narodnu odbranu je ponovo preispitao sve svoje potrebe u narednoj godini i odgodio realizaciju jednog broja zadataka i reducirao dijelove potrošnje, dajući prioritet samo onim zadacima koji direktno utječu na borbenu sposobnost Jugoslavenske narodne armije. Na taj način, kao i mjerama koje se preduzimaju za ekonomično i racionalno trošenje sredstava, uspjeli smo da zadatke dimenzioniramo u okviru sredstava od 5,20% nacionalnog dohotka, umjesto 5,80, koliko je utvrđeno Društvenim planom Jugoslavije na koji iznos su prvobitno bili koncipirani programi i planovi razvoja Jugoslavenske narodne armije za period od 1981. do 1985. godine. I pored smanjenja sredstava, a time i jednog broja programa, Savezni sekretarijat za narodnu odbranu ocjenjuje da će se predloženim sredstvima u budžetu Federacije, u iznosu od 157,068 milijardi dinara, nastaviti kontinuitet u osavremenjavanju i borbenom osposobljavanju Jugoslavenske narodne armije i obezbjeđiti naj-

neophodnije potrebe za njen redovni život i rad.

S tim ciljem planirana je i dalja tehnička modernizacija jedinica i povećanje borbene efikasnosti vidova, rodova i službi, pri čemu će prioritet imati potrebe protivoklopne i protivdesantne borbe i protivvazdušne odbrane, obezbjeđenje uspješnog rukovođenja suvremenog odbrambenog rata. Zbog toga će se još više intenzivirati jedan broj razvojnih programa domaće proizvodnje nekih krupnih i složenih sredstava naoružanja i vojne opreme, a prije svega onih za protivoklopnu borbu i protivvazdušnu odbranu. Glavni pravci izgradnje biće usmjereni:

- na poboljšanje organizacijske strukture i formacija jedinica JNA, uz još veću integraciju rodova u združenim sastavima;

- modernizaciju obuke i vojnog školstva u skladu s organizacijskom i tehničkom modernizacijom oružanih snaga i razvojem vojne nauke i vještine;

- modernizaciju i racionalizaciju sistema pozadinskog obezbjeđenja, a posebno funkcije snabdjevanja, uz još čvršće oslanjanje na proizvodne i uslužne kapacitete društva;

- stvaranje i zadržavanje neophodnih ratnih materijalnih rezervi;

- najneophodniji obim izgradnje i modernizacije objekata za smještaj, održavanje i remont tehnike, radi obezbjeđenja njene ispravnosti i borbene gotovosti;

- osiguranje drugih neophodnih potreba za redovan život i rad jedinica i ustanova, kao i elementarnih potreba standarda pripadnika JNA. Preduzeće se sve mjere da se standard ishrane, odjevanja i smještaja vojnika i pitomaca održi na dostignutom nivou, dok će se lična primanja aktivnog sastava JNA i dalje usklađivati s kretanjima životnog standarda u društvu.

U realizaciji zadataka opremanja Jugoslavenske narodne armije naoružanjem i vojnom opremom, maksimalno će se težiti oslanjanju na razvojne i proizvodne kapacitete u zemlji i svođenju uvoza na samo vrhunsku tehniku koju mi za sada nismo u mogućnosti da proizvedemo.

Za opremanje oružanih snaga u 1983. godini potrebna su sredstva u iznosu od 45 hiljada i 128

miliona dinara, od čega se 29 hiljada i 074, miliona dinara ili 64,5% obezbeđuje iz proizvodnje u zemlji, a 16.054 miliona dinara ili 35,5% planira se za nabavku iz izvoza. Nastaviće se praćenje tehničko-tehnološkog razvoja sistema oružja i, u skladu s tim, ostvarivaćemo i održavati potreban obim sličnih vrsta sredstava u našim oružanim snagama, uz preduzimanje mjera za dosljedno ostvarivanje ciljeva i programa u oblasti istraživanja, razvoja proizvodnje i održavanja naoružanja i vojne opreme.

Posebna pažnja biće posvećena ubrzanju osvajanja proizvodnje novih sredstava iz domaćeg razvoja i licencne proizvodnje, kao i formiranju, povećanju i znavljanju ratnih materijalnih rezervi, sirovina i repromaterijala za proizvodnju i remont naoružanja i vojne opreme. Zato će se i dalje angažovati instituti i naučne ustanove van JNA i razvojni organi u namjenskoj industriji i jedan broj ostalih organizacija udruženog rada na programima istraživanja i razvoja za potrebe oružanih snaga, kao i osvajanje repromaterijala, elektronskih komponenti i drugih tehnologija i sastavnih dijelova. U oblasti proizvodnje naoružanja i vojne opreme i dalje će se, u odnosu na izgradnju novih, davati prioritet modernizaciji, proširenju, održavanju i ekonomičnijem iskorišćavanju postojećih kapaciteta.

Planiran je najneophodniji obim izgradnje i modernizacije objekata za smještaj, održavanje i remont tehnike i unapređenje postojeće i osvajanje tehnologije remonta na novim sredstvima, čime se obezbeđuje zadovoljavajući stepen njene ispravnosti i borbene gotovosti.

Građevinska djelatnost u JNA i uređenje teritorije odvijace se u skladu s društvenim opredjeljenjima da se u 1983. godini nastavi sužavanje fronta investicija, te se, u skladu s tim, prioritet daje objektima čiji se završetak očekuje u 1983. godini, dok će se izgradnji novih objekata pristupati samo ako to budu zahtijevale posebne operative potrebe. Zbog nedostatka sredstava, moraće se usporiti planirana dinamika izgradnje stanova.

Vojnoekonomska i naučno-tehnička suradnja s inostranstvom biće i dalje usmjerena na modernizaciju postojeće i usvajanje nove proizvodnje sredstava naoružanja i vojne opreme, kao i na dalje intenziviranje te suradnje s nesvrstanim zemljama

i zemljama u razvoju.

Težište u obuci i vaspitanju, pored daljih napora na jačanju moralno-političkog stanja, biće na još potpunijem obučavanju za vođenje protivoklopne borbe, protivvazdušne odbrane, na dogradnji planova i programa obuke i nastave u vojnim školama novim sadržajima vezanim za uvođenjem nove ratne tehnike i razvoj vojne nauke, na osposobljavanju svih pripadnika oružanih snaga i njihovom uvježbavanju za izvršenje borbenih zadataka, zajedno s ostalim strukturama opštenarodne odbrane i društvene samozaštite, na daljem podruštvljavanju ove djelatnosti, na pružanju stručne i tehničke pomoći strukturama van oružanih snaga u pripremi i osposobljavanju za zadatke opštenarodne odbrane i društvene samozaštite. U skladu s ovim zadacima, u 1983. godini biće inovirane i donijete nove jedinstvene programske osnove za razne nivoe obučavanja iz općenarodne odbrane i društvene samozaštite, čime će sistem ove obuke, uz organizaciono i drugo usavršavanje, postati efikasniji i jedinstveniji na cijeloj teritoriji SFRJ.

U obezbeđenju i razvoju kadra, nastojace se što bolje riješiti pitanje osnovnih izvora popune oružanih snaga starješinskim kadrom. Stoga je SSNO otpočeo izradu temeljnih studija koje se odnose na kompleks kadrovskih pitanja oružanih snaga. Očekujemo da će adekvatno regulisanje statusnih pitanja starješinskog kadra, u čijoj će osnovi biti obezbeđeno da se nagrađivanje i napredovanje u službi još izrazitije zasniva na rezultatima rada, uz neprekidno idejno-političko i vojno-stručno usavršavanje, dovesti do veće zainteresovanosti za vojni poziv, kako bi bila moguća što kvalitetnija selekcija i obezbeđenje povoljnije nacionalne i regionalne zastupljenosti starješinskog kadra.

U 1983. godini preduzećemo mjere da se standard ishrane, odijevanja i smještaja vojnika i pitomaca održi na dostignutom nivou, dok će lična primanja aktivnih vojnih lica biti usklađena s Rezolucijom o razvoju u 1983. godini i kretanjima životnog standarda u društvu, kako sam već rekao.

Izložena opredjeljenja za 1983. godinu jasno pokazuju da se prioritet u obezbeđenju sredstava daje razvojnim zadacima, a prije svega, zadacima tehničke modernizacije, koji direktno dopri-

nose povećanju borbene gotovosti JNA i oružanih snaga u cjelini. U tu svrhu biće utrošeno oko 48 procenata ukupnih sredstava kojima će JNA raspolagati u 1983. godini.

Drugarice i drugovi delegati, svjesni smo složenosti vojnopoliitičke situacije u svijetu i naših unutrašnjih teškoća, koje nastojimo prebroditi. Za predviđanje šta će nam donijeti sutrašnjica i obavezu da je ne dočekamo nespremni, odgovornost snose svi subjekti općenarodne odbrane i društvene samozaštite, svi odgovorni društveni faktori, pa i ovaj Dom.

Što se tiče pripadnika oružanih snaga, a Jugoslavenske narodne armije i posebno, želim da naglasim da ćemo na svim nivoima rukovođenja i komandovanja nastojati da i u 1983. godini, kao i do sada, izvršimo postavljene zadatke u duhu donesenih odluka i politike Saveza komunista Jugoslavije, kako bi se odobrenim budžetskim sredstvima i vlastitim naporima postigli rezultati i obezbijedila borbena sposobnost oružanih snaga, kakva odgovara potrebama punog očuvanja slobode, integriteta i nezavisnosti zemlje u ovo vreme. Hvala. *(Aplauz)*

PREDSEDNIK DR ANTON VRATUŠA:

Zahvaljujem admiralu drugu Branku Mamuli.

Dajem reč drugu Jožetu Florijančiču, članu Saveznog izvršnog veća i saveznom sekretaru za finansije.

JOŽE FLORJANČIČ, *član SIV-a i savezni sekretar za finansije:*

Druže predsedniče, drugarice i drugovi delegati, u skladu s Predlogom zajedničke ekonomske politike za narednu godinu, donosimo i budžet kojim se utvrđuju svi prihodi i rashodi Federacije. Pri tom se u okviru ukupnih rashoda u budžetu Federacije obezbeđuju sredstva za finansiranje funkcija i obaveza Federacije utvrđenih Ustavom, saveznim zakonima i drugim opštim aktima. Kad se funkcije i obaveze Federacije iska-

žu u brojkama, onda su to značajni iznosi sredstava, koji imaju veliki uticaj na tekuću ekonomsku politiku i mogu biti snažan stabilizacioni faktor u sprovođenju mera ekonomske politike.

Problem je u ovoj godini još izrazitiji ako postoji, kao što znamo, nesklad između prava i obaveza, s jedne strane, i raspoloživih sredstava, s druge strane.

Od 1976. godine takva je situacija u budžetu Federacije, jer se prava i obaveze po zakonskim propisima nisu u celosti izvršavali iz raspoloživih sredstava tekuće godine, već su se prenosili iz godine u godinu. Stoga je logično da je nedostatak sredstava svake godine bio sve veći.

Obim rashoda budžeta Federacije već godinama ima trend smanjenja učešća u društvenom proizvodu i nacionalnom dohotku zemlje, pa tako ima i svoj značaj u realizaciji politike ekonomske stabilizacije. Tako je, na primer, u 1981. godini ostvarena stopa rasta društvenog proizvoda po tekućim cenama od 41,4%, a budžetska potrošnja Federacije u toj godini povećana za 27,5%, što znači da je budžetska potrošnja Federacije u 1981. godini imala rast za 12,9% poena sporije od rasta društvenog proizvoda.

Uzimajući u obzir sadašnju ocenu rasta društvenog proizvoda po tekućim cenama u 1982. godini, budžetska potrošnja Federacije, ako uzimamo u obzir rebalans u ovoj godini, raste za preko 9 procentnih poena sporije od rasta društvenog proizvoda. Takva činjenica, naravno, mora da stvara mnoge probleme na sektoru finansiranja svih onih čiji je obim rashoda vezan za budžet Federacije. To njih obavezuje na apsolutnu potrebu rigorozne štednje na svim stavkama i svim pozicijama svojih rashoda. To, takođe, pored materijalnog značaja, ima i širi društveno-politički značaj. Danas takva kretanja naročito osećaju tri osnovna korisnika budžeta Federacije: Jugoslovenska narodna armija, invalidsko-boračka zaštita i vojne penzije i privredno nedovoljno razvijene republike i Pokrajina Kosovo. Izvršiti tekuće obaveze ovim korisnicima po važećim zakonskim propisima značilo bi značajno povećanje sredstava u budžetu Federacije, daleko iznad utvrđenog mogućeg rasta opšte potrošnje. Ako

tome pripojimo i potrošnju ovih korisnika iz dosadašnjeg perioda, koji se na razne načine pokrivaju kreditima banaka i drugim finansijskim aranžmanima, prolongiranjem isplata i sl., onda je problem znatno složeniji i, bez značajnih posledica na svu ostalu opštu i zajedničku potrošnju, na dohodak osnovnih organizacija udruženog rada — ne može se razrešiti u jednoj godini.

Nacrt budžeta Federacije za 1983. godinu predviđen je u iznosu od 246 milijardi 332 miliona dinara. Osnovne karakteristike ovako predviđenog obima budžeta Federacije za 1983. godinu su sledeće:

Predviđen obim budžeta Federacije za 1983. godinu veći je za 20,8% u odnosu na budžet koji je odobren za 1982. godinu, dok u odnosu na predložene izmene budžeta za 1982. godinu to povećanje iznosi 24,3%.

Sredstva za finansiranje Jugoslovenske narodne armije predviđena su u budžetu Federacije za 1983. godinu u iznosu od 155 milijardi 168 miliona dinara bez vlastitih prihoda Jugoslovenske narodne armije, koji iznose milijardu i 900 miliona, što zajedno iznosi 157 milijardi 68 miliona dinara. Ukupna sredstva za finansiranje Jugoslovenske narodne armije u idućoj godini, iznose u procentu, kako je već bilo rečeno, 5,2% od ocenjenog nacionalnog dohotka u 1983. godini. Na ovaj način obezbeđuje se za 10,4% manje sredstava nego što je predviđeno Društvenim planom Jugoslavije za period od 1981. do 1985. godine i dogovorom o razvoju Jugoslovenske narodne armije u ovom srednjoročnom periodu. Procent izdvajanja sredstava za finansiranje Jugoslovenske narodne armije iz nacionalnog dohotka iznosio je u periodu od 1976. do 1980. godine 5,39% u 1981. godini 5,1% u 1982. godini, u utvrđenom budžetu 4,9%, a po predlogu rebalansa 4,74%. U odnosu na utvrđeni procent — 5,8% od nacionalnog dohotka u dogovoru o srednjoročnom planu razvoja Jugoslavije od 1981. do 1985. godine, to je smanjenje za 10,3% u 1983. godini, u 1982. godini za 15,5%, a po rebalansu za 18,3% i u 1981. godini za 13,6% manje od ukupnih sredstava.

Zato je Predlogom rezolucije o ostvarivanju Društvenog plana Jugoslavije za period od

1981. do 1985. godine i dugoročnog programa ekonomske stabilizacije u 1983. godini predloženo i rešenje finansiranja Jugoslovenske narodne armije u 1983. godini i narednim godinama.

Predloženi koncept rešenja polazi od toga da se sredstva za finansiranje razvoja i modernizacije Jugoslovenske narodne armije obezbeđuju u skladu s utvrđenim planovima i programima razvoja Jugoslovenske narodne armije, a da povećanje izdataka za ove namene ne ulazi u ograničenje budžetske potrošnje u zemlji. Ostala sredstva za finansiranje Jugoslovenske narodne armije, za standard vojnika i za funkcionalne rashode, a do iznosa od 5,2% procenjenog nacionalnog dohotka u 1983. godini, počev od 1983. godine, biće tretirana kao sredstva za sve ostale korisnike budžeta, što znači da će njihov rast u narednim godinama biti ograničen rastom ukupne budžetske potrošnje.

Dopunska sredstva za privredno nedovoljno razvijene republike i SAP Kosovo utvrđena su u iznosu od 21 milijarde 575,2 miliona dinara, ili 22,4% manje od iznosa koji bi se dobio na osnovu utvrđenih instrumenata za ovaj srednjoročni period.

Sredstva za ostvarivanje osnovnih prava boraca, ratnih vojnih invalida i porodica palih boraca, kao i sredstva za dopunsko finansiranje penzijsko-invalidskog osiguranja vojnih osiguranika po isplaćenju obaveza iz ranijih godina, utvrđena su u iznosu od 43 milijarde 997,1 miliona dinara, ili za 13% više u odnosu na prethodnu godinu.

Učešće osnovnih kategorija rashoda u predloženom budžetu federacije za 1983. godinu, dakle, iznosi: sredstva za finansiranje Jugoslovenske narodne armije 63,7%, dopunska sredstva 8,7%, invalidsko-boračka zaštita 17,9% i ostali rashodi, uključujući finansiranje svih organa i organizacija Federacije — 9,7%.

Prema tome, dosadašnji i važeći sistem i način finansiranja rashoda Federacije utiče da su obaveze u značajnom delu unapred utvrđene u zavisnosti od nominalne vrednosti društvenog proizvoda, odnosno nacionalnog dohotka, odnosno kretanja ličnih dohodaka, što se odnosi na finansiranje JNA, na dopunska sredstva privredno

nedovoljno razvijenih socijalističkih republika i SAP Kosova i invalidsko-boračku zaštitu. Naime, pomenute kategorije rashoda budžeta Federacije učestvuju za 90,3% u ukupnom obimu rashoda budžeta Federacije za iduću godinu. Bilo je više puta utvrđeno u našem društvu da takav sistem finansiranja utiče na inflatorna kretanja, te zbog toga nije prihvatljiv u celini ni za koga, uključujući i korisnike sredstava po tom osnovu.

Ovako utvrđen budžet Federacije otvara neka pitanja vezana za sprovođenje donetih zakona, dogovora i drugih propisa kojima je predviđeno utvrđivanje visine sredstava za pojedine vrste rashoda. Zbog toga se otvaraju, pored finansiranja JNA, za koju imamo predlog, i dopunskih sredstava privredno nedovoljno razvijenim republikama i SAP Kosovu, još dva krupna društvena problema: prvi se odnosi na nedostajuća sredstva za finansiranje invalidsko-boračke zaštite i vojnih penzija, a drugi na nedostajuća sredstva za finansiranje sredstava stimulacija kod Interesne zajednice Jugoslavije za podsticaj izvoza.

U svim dosadašnjim raspravama, s obzirom na politiku stabilizacije, nije moguće da se ove namene u celini finansiraju iz budžeta Federacije za 1983. godinu. Zbog toga nam svima ostaje obaveza da se nedostajuća sredstva za finansiranje invalidsko-boračke zaštite i vojnih penzija i nedostajuća sredstva za finansiranje izvoznih situacija kod Interesne zajednice Jugoslavije za ekonomske odnose s inostranstvom, reše na odgovarajući način. To bi trebalo da bude i radni zaključak ovog Veća, kojim bi se obavezalo Savezno izvršno veće da predloži definitivna rešenja za ove dve izuzetno važne društveno-ekonomske institucije, uz prelazno rešenje za razrešavanje nepodmirenih obaveza iz ranijih godina i u 1983. godini.

Kod finansiranja JNA, pored onog što je, rečeno u uvodnom izlaganju admirala Branka Mamule, želeo bih da istaknem da je postignuta potpuna saglasnost s programima razvoja i modernizacije JNA. Međutim, i pored takvog opredeljenja, postoje problemi obezbeđivanja sredstava za JNA po stopi od 5,2% od nacionalnog dohotka, iako je to čak za 17 milijardi 904 miliona dinara manje od utvrđenog procenta 5,8%.

Za invalidsko-boračku zaštitu i penzije vojnih osiguranika, prema planu, sada, u ovom trenutku se ne osigurava 16 milijardi 434,9 miliona dinara, a za dopunska sredstva privredno nedovoljno razvijenih socijalističkih republika i autonomnih pokrajina iznos od 6 milijardi 237,7 miliona dinara. Ako bi se obezbedila navedena nedostajuća sredstva, ukupan obim rashoda budžeta Federacije za 1983. godinu iznosio bi 286 milijardi 908,6 miliona dinara, tj. bio bi veći za 16,5% od predloženog obima za 1983. godinu.

U ovom slučaju, u odnosu na prethodnu godinu, rast rashoda budžeta Federacije iznosio bi 40,7%, ili 17,7 indeksnih poena više od ocene rasta nominalnog dohotka. A to se, s obzirom na zauzete stavove sprovođenja politike ekonomske stabilizacije, ne može uraditi.

U finansiranju organa Federacije, najveći deo sredstava se odnosi na Savezni sekretarijat za inostrane poslove i Savezni sekretarijat za unutrašnje poslove, zbog specifičnosti uloge i obime zadataka koje oni imaju.

Kod Saveznog sekretarijata za inostrane poslove treba posebno istaći da će potrošnja sredstava u ovoj godini u deviznom delu biti za oko 25% niža od planiranog, a to je uzeto i za osnovu kod obima njihovih rashoda za 1983. godinu. Takvo relativno smanjenje je moguće, jer postoji program racionalizacije diplomatsko-konzularnih predstavništva, koji se i sprovodi.

Međutim, treba ukazati na činjenicu da će eventualna promena kursa dinara tokom godina uticati na promenu planiranih dinarskih sredstava za Savezni sekretarijat za inostrane poslove. I pored velikih zahteva za sredstvima za rad Saveznog sekretarijata za unutrašnje poslove, koji su bili prisutni, smatramo kao značajnim što je učinjen napor da se povećanje sredstava Sekretarijata za unutrašnje poslove uklapa u stopu opšteg rasta saveznog budžeta.

Zakon o finansiranju Federacije, naime, rasprave o izmenama i dopunama Zakona, traju, kako vam je poznato, već duže vreme — predviđa da prihode budžeta Federacije čine izvorni prihodi, dakle, deo prihoda od carina i uvoznih dažbina, deo osnovnog poreza na promet, savezne takse,

prihodi koje svojom delatnošću ostvaruju organi i organizacije federacije, doprinosi republika i autonomnih pokrajina i prihodi koji se ostvaruju po posebnim savezним propisima.

Izvorni prihodi budžeta Federacije ocenjuju se u 1983. godini prema važećim instrumentima u visini 132 milijarde 615,1 miliona dinara, ili za 7,4% više od prihoda budžeta Federacije za 1982. godinu po toj osnovi. Kod izvornih prihoda budžeta postavlja se problem, obzirom da rast istih, ne prati rast ukupnog obima rashoda. Pre svega, ostvarenje prihoda od carina i drugih uvoznih dažbina u velikoj je zavisnosti od uvoza koji se, kao što je poznato, u narednoj godini predviđa u manjem obimu u odnosu na ovu godinu.

Pored toga, na ostvarenje prihoda od poreza na promet robe od uticaja je i kretanje raspoloživih sredstava stanovništva, promene u strukturi potrošnje u korist proizvoda s nižim poreskim opterećenjem, politikom potrošačkih kredita, ograničenjem potrošnje derivata nafte i drugo.

Ukupni prihodi od carina i drugih uvoznih dažbina ocenjuju se u 1983. godini u iznosu od 79 milijardi 468 miliona dinara. Ako bi procent izdvajanja ovih sredstava Interesnoj zajednici Jugoslavije za ekonomske odnose s inostranstvom ostao na istom nivou kao 1982. godine, kako predlaže Savezno izvršno veće, onda bi budžetu Federacije za 1983. godinu pripalo 32 milijarde 26 miliona dinara, a Interesnoj zajednici Jugoslavije 47 milijardi 442 miliona dinara. Prihodi od poreza na promet, koji pripadaju budžetu Federacije, ocenjuju se u iznosu od 95 milijardi 265 miliona dinara. Ovaj oblik prihoda učestvuje sa 38,7% u ukupnim prihodima Federacije. To sigurno nije malo i promenom postojećih poreskih i carinskih opterećenja u toku 1983. godine postotak povećanja doprinosa socijalističkih republika i socijalističkih autonomnih pokrajina može se bitno smanjiti.

Drugarice i drugovi delegati, iz svih navedenih razloga Savezno izvršno veće predlaže budžet Federacije za 1983. godinu i očekuje vašu kritičku i konstruktivnu raspravu. Ubeđeni smo da ćemo zajednički moći proceniti i utvrditi ukupan obim rashoda, koji će biti usaglašen s opštim naporima da politika ekonomske stabilizacije ne bude samo parola, već naše trajno opredeljenje i delo.

PREDSEDNIK DR ANTON VRATUŠA:

Predlažem da saslušamo još druga Dragomira Nikolića, člana Saveznog izvršnog veća i predsednika Saveznog komiteta za pitanja boraca i vojnih invalida.

ДРАГОМИР НИКОЛИЋ, члан СИБ-а и председник Савезног комитета за питања бораца и војних инвалида:

Друже председниче, другарице и другови делегати, поводом расправе о Нацрту буџета Федерације за 1983. годину, дозволите да дам неколико напомена о предлогу висине средстава за борачко-инвалидску заштиту.

Као што је познато, материјална и социјална сигурност бораца била је стална брига нашег социјалистичког друштва. Успостављен је целивит систем основних права, који на основу Устава Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, уређује и обезбеђује Федерација и који користе преко 700 хиљада бораца, војних инвалида и чланова породица палих бораца. Врло је развијен систем допунске заштите, који својим прописима за преко 400 хиљада корисника обезбеђују социјалистичке републике и аутономне покрајине, општине, самоуправне интересне заједнице и организације удруженог рада. Крајем прошле и почетком ове године, изменама и допунама Закона о основним правима извршено је даље усаглашавање система заштите, којим се обезбеђује социјална сигурност њених корисника. Овим изменама доследно је остварен принцип да борци деле судбину осталих радних људи.

Као што сте видели из предложеног Нацрта буџета Федерације за 1983. годину, средства за борачко-инвалидску заштиту предвиђена су у износу од 31 милијарду и 318 милиона динара, и то 21 милијарда и 881 милион динара за обавезе Федерације за пензије око 455 хиљада бораца и чланова породица палих бораца, 7 милијарди 552 милиона динара за новчана примања око 269 хиљада војних инвалида, чланова породица палих бораца, носилаца „Партизанске споменице

1941", шпанских бораца, народних хероја, као и носилаца одређених одликовања из ранијих ослободилачких ратова и 1 милијарда 885 милиона динара за здравствену заштиту и бањско-климатско лечење корисника ове заштите.

Нацртом буџета предложено је укупно повећање средстава за борачко-инвалидску заштиту од 13%. Према предвиђењима Савезног завода за друштвено планирање, просечни лични доходи порасли до краја године за 23,6 процената, на основу чега сва лична примања треба да се, према важећим законима, ускладе већ од 1. јануара наредне године. Најновијим предвиђањима очекује се да ће тај раст бити премашен до краја ове године.

Предложена средства за подмирење текућих обавеза биће за 7 милијарди и 737 милиона динара нижа од оних која су стварно потребна. У условима спровођења политике економске стабилизације, смањења свих видова потрошње, па и буџетске, о чему су говорили и другови Мамула и Флорјанчич, Савезно извршно веће за сада није било у могућности да средства потребна за подмирење обавеза Федерације према основној борачко-инвалидској заштити предложи у складу са законским прописима по којима се обезбеђују права корисника, па ни према ставу из Резолуције да примања из ове заштите прате пораст номиналних личних доходака.

Савезном извршном већу је јасно да предложена средства и уз најрационалније трошење неће бити довољна за подмирење законских обавеза према борачко-инвалидској заштити, већ ће се још више увећати износ до сада неизмиренних обавеза Федерације према самоуправним интересним заједницама пензијског и инвалидског осигурања.

За извршавање текућих обавеза реално би било у буџету Федерације за 1983. годину обезбедити 39 милијарди динара и 55 милиона. И у том случају остао би и даље проблем неизмиренних обавеза из ранијих година. Неизмирене обавезе Федерације настале су тако што се од 1976. године средства за ову заштиту планирају у буџету Федерације у нижим износима од оних која су стварно потребна.

На проблеме који искрсавају због тога што

недостају средства за борачко-инвалидску заштиту исказују и примедбе и сугестије социјалистичких република и аутономних покрајина и тела ове Скупштине на Нацрт буџета, као и Савезни одбор СУБНОР Југославије.

Савезно извршно веће ће у току усаглашавања укупног обима расхода буџета Федерације тражити решења да се у буџету за 1983. годину обезбеде средства која недостају и која су потребна за подмирење текућих обавеза за ову заштиту. За неке проблеме борачко-инвалидске заштите донета су решења приликом недавних измена Закона о основним правима из ове области. Извршене су значајне измене у вези с доказивањем својства бораца народноослободилачког рата и војног инвалида, извршавањем обавезе Федерације за пензије бораца, као и уређивањем и финансирањем здравствене заштите и бањског и климатског лечења. У току је рад на усавршавању начина исплата месечних новчаних примања, сем пензијских, и вођења евиденције о корисницима основних права. Међутим, и поред законских измена и предузетих мера, потрошња у овој заштити, са становишта обима буџетских средстава, због изнетих разлога, који се тичу карактера и суштине основних права, а пре свега чињенице да 94% чине лична примања, која се усклађују према порасту номиналних личних доходака — та потрошња није могла бити није да се смањи.

Обезбеђивање средстава за ове сврхе и даље остаје основни проблем. Ако не би дошло до повећања предложених средстава за измирење текућих обавеза Федерације, за бенефициране борачке пензије недостајало би 7 милијарди и 50 милиона динара. По текућим обавезама за месечна примања војних инвалида, носилаца „Партизанске споменице”, шпанских бораца, народних хероја и уживалаца борачког додатка недостајало би 687 милиона динара, а редовно усклађивање тих примања треба да се изврши већ у првом тромесечју наредне године. За измирење обавеза Федерације за пензије бораца из ранијих и у 1982. години недостајаће око 10 милијарди динара, што ће се тачно знати тек после подношења завршног рачуна републичких и покрајинских заједница пензијског и инвалидског осигурања.

Желим посебно да нагласим да су средства за бенифициране борацке пензије значајан приход заједница, без којих оне не би могле да врше редовну исплату пензија, међу којима и борацких. Због неизмирених обавеза, заједнице су приморане да узимају краткорочне банкарске кредите по све неповољнијим условима, пошто каматне стопе расту. То их доводи у све гори финансијски положај, те све теже испуњавају на време своје обавезе према пензионерима.

Савезно извршно веће и остали надлежни савезни органи и организације, међу којима и Савезни комитет за питања бораца и војних инвалида, настојаће у наредном периоду да за обезбеђивање средстава за ову заштиту пронађе решења којима се законима утврђена права бораца, војних инвалида и породица палих бораца не би довела у питање. То се, пре свега, односи на обавезе Федерације за бенефициране борацке пензије, које одмах после достављања завршних рачуна републичких и покрајинских заједница пензијско-инвалидског осигурања, ваља детаљније размотрити и предложити начин измирења ранијих обавеза.

Другарице и другови делегати, у наредној години, сви они који се баве овом проблематиком, од општине до Федерације, наставиће да предузимају мере које треба да допринесу рационалном и законитом трошењу средстава и тиме дају и свој допринос да потрошња буде у складу са материјалним могућностима друштва. Посебна пажња биће посвећена спровођењу прописа донетих током прошле и ове године и постигнутим ефектима законских измена и допуна. Само такво понашање у ситуацији у којој се налазимо ће бити на линији борбе за економску стабилизацију. Посебну помоћ у томе очекујемо од друштвено-политичких организација, а нарочито од Савеза удружења бораца народноослободилачког рата. Борци су, као и увек до сада, и данас спремни да дају свој допринос у налажењу решења за економске тешкоће нашег друштва. Они су такође спремни да у потпуности деле судбину радничке класе, пензионера и свих других категорија становништва. Али, не би смело да се догоди да борци дођу у неповољнији положај, о чему сви заједно морамо да водимо рачуна.

PREDSEDNIK DR ANTON VRATUŠA:

Drugarice i drugovi delegati, otvaram pretres o Nacrtu budžeta Federacije, s aneksima. Ko se javlja za reč?
Ima reč delegat Vulnet Starova.

ВУЛНЕТ СТАРОВА /СР Македонија/:

Друже председниче, другарице и другови делегати, бржи развој привредно недовољно развијених република и најбржи развој САП Косова има значајну улогу у остваривању заједничких интереса и циљева друштвено-економског развоја свих република и аутономних покрајина и Социјалистичке Федеративне Републике Југославије као целине. Доследно остваривање ове политике по својој суштини значи допринос остваривању равноправности народа и народности Југославије и учвршћивању братства и јединства, рада и заједништва.

Друштвеним планом Југославије за период од 1981. до 1985. године утврђена је политика бржег развоја привредно недовољно развијених република и најбржи развој САП Косова. Ова политика је ближе разрађена Договором о основама Друштвеног плана Југославије о политици бржег развоја привредно недовољно развијених република и САП Косова за средњорочни период. У неколико закона, конкретизоване су обавезе како за привредни развој, тако и за развој друштвених делатности и других служби у привредно недовољно развијеним републикама и САП Косову. Тако је Законом о допунским средствима републикама и покрајинама у периоду од 1981. до 1985. године утврђен начин издвајања средстава за финансирање друштвених и других служби у три недовољно привредно развијене републике и САП Косову.

Према решењима садржаним у члану 3. овог Закона, допунска средства за ову намену утврђују се у одређеном проценту од износа друштвеног производа укупне привреде Југославије, и то: у 1981. години за 0,85%, у 1982. години за 0,82%, у 1983. години за 0,79%, у 1984.

години за 0,76% и у 1985. години за 0,73%.

Ова средства, у складу с решењима овог системског Закона, који је усвојило Веће република и покрајина крајем 1980. године, обезбеђују се за сваку годину буџетом Федерације. За 1981. годину за друштвене и друге службе привредно недовољно развијених република и САП Косова требало је издвојити средства по стопи од 0,85% од износа друштвеног производа укупне привреде Југославије. Буџетом Федерације за 1982. годину, уместо по стопи од 0,82, ова средства су обезбеђена по стопи од 0,69%, дакле, знатно испод Законом утврђене висине. Ребалансом Федерације за 1982. годину, уместо по стопи од 0,82, ова средства су обезбеђена по стопи од 0,69%, дакле, знатно испод Законом утврђене висине. Ребалансом који се предлагао, ова стопа се смањује на 0,67% тј. за 600,5 милиона нових динара мање за три републике, што је било утврђено буџетом Федерације за 1982. годину.

Оваквим решењем, у ствари, врши се ревизија утврђене политике и мењају се системска решења. То доводи до правне несигурности и може да значи подстицај и другима да се не придржавају закона.

Ако се оцењује потреба да се у било чему одступи од системских решења утврђених важећим Законом, требало је да Савезно извршно веће предложи измене и допуне Закона. Без тога се не би могло прихватити решење које се предлагаје.

Нарцтом буџета за 1983. годину средства за финансирање друштвених и других служби у привредно недовољно развијеним републикама и САП Косову предложена су у знатно нижем износу /уместо по стопи од 0,79% до 0,63%/. То значи да је за око 30% спорији раст. Друг Флорјанчич је дао 22,5. Међутим, и то представља, у односу на друштвени производ, за последње године најспорији раст, што није случај са другим корисницима буџета. Тиме се делом доводи у питање и извршавање утврђене политике бржег развоја привредно недовољно развијених република и САП Косова на подручју развоја друштвених и других служби /то су и Се-

кретаријат унутрашњих послова, народна одбрана, ТО, ДЗ, органи управе, инспекцијске службе и др., поред других друштвених делатности, као што су здравство, образовање и др./.

Обезбеђење средстава за друштвене делатности у привредно недовољно развијеним републикама и САП Косову у мањем износу него што је то системским Законом утврђено доводи у питање остваривање планираног развоја ових делатности. Наиме, за развој ових делатности сасвим природно рачуна се и на средства буџета Федерације. Имајући у виду ограничење средстава за друштвене делатности и друге службе на основу интервентних закона који су на снази, као и то да се ребаланс, на штету друштвених делатности и других друштвених служби, у неразвијеним подручјима врши крајем године, може се добити потпунија слика шта би прихватање предложеног смањења средстава за ове намене значило за остваривање виталних интереса радних људи на овим подручјима.

У данашњим условима веома сложене и тешке привредне ситуације, практично све организације удруженог рада сусрећу се с великим тешкоћама. Ове тешкоће се, међутим, знатно испољавају у удруженом раду привредно недовољно развијених подручја. Стога би и мере које предлага Савезно извршно веће морале бити селективне и уважавати ову реалност. Линеарне мере, које се најчешће предлагају у остваривању стабилизације, знатно неповољније погађају неразвијена подручја. Терет стабилизације требало би да поднесу сви, у зависности од њихових материјалних могућности.

Нарцтом буџета средства за неразвијене расту спорије од средстава других корисника, па се не остварују законом и договором утврђена политика.

Имајући у виду значај средстава за финансирање друштвених и других служби у привредно недовољно развијеним републикама и САП Косову за остваривање договорене политике бржег развоја ових република и САП Косова, сматрам да би требало да предлагач, приликом израде Предлога буџета за 1983. годину, узме у

обзир ово мишљење и одреди допунска средства у складу са Законским прописима и политичким договорима.

На крају, имао бих једну замерку на завршне речи друга Флоријанчича, када је од нас, делегата, тражио да утврдимо укупан обим расхода буџета Федерације. Указао бих да је чланом 286. Устава Социјалистичке Федеративне Републике Југославије то у надлежности Већа републике и покрајина, то није наша надлежност. Надлежности нашег Већа, кад је реч о овом питању, утврђене су, чланом 243. Пословника Савезног већа Скупштине Социјалистичке Федеративне Републике Југославије.

PREDSEDNIK DR ANTON VRATUŠA:

Reč ima delegat Milan Rajačić.

МИЛАН РАЈАЧИЋ, *извештач Одбора за буџет Федерације:*

Друже председниче, другарице и другови делегати, ја бих желео да вас уведем у ову материју са становишта Одбора за буџет, одговарајућег радног тела нашег Већа. Одбор је јуче разматрао Нацрт буџета за 1983. годину и због тога нисмо били у ситуацији да вам извештај поделимо данас.

Уводна излагања су свакако помогла свима нама да, иначе, познату и сложену ситуацију у погледу ове врсте потрошње у нашем друштву, пре свега када је реч о корисницима буџета Федерације, ово Веће с посебном пажњом размотри.

Од последње наше седнице, на којој смо информисали да је буџетска потрошња за 1983. годину у процедури, у раду у нашем Већу — Одбор за буџет и друга радна тела развили су врло широку активност у вези с тим, с циљем да нам основа, која је изражена у Нарцту резолуције за идућу годину, послужи да тражимо решења која ће нас довести до тога да поштујемо основна начела која су изложена и ту, а наравно и у свим другим документима у нашем друштву

последњих месеци. То је, недвосмислено, захтев за свођење свих видова буџетске потрошње у границе могућности.

Тешкоће које смо имали и које још увек трају, у овој нашој дискусији вишеструке су. Прва је била у томе што се у Већу република и покрајина још увек води расправа о Нацрту буџета, о обиму буџета за ову годину, односно ребалансу. Може се веровати да ће тај обим бити промењен наниже, за процент који ја сада не знам, а предлагач је и тако ребалансирани буџет узимао за основу за израду буџетске потрошње у овој години, с још једним постотком ниже, као што је савезни секретар за финансије изложио.

Које су ту нарочито велике тешкоће, о којима морамо и ми данас овде у дебати да водимо рачуна приликом предлагања решења и захтева да СИВ понуди друга решења? Мислим да су то тешкоће које су и у дискусији назначене. То је, на првом месту, питање средстава за недовољно развијене републике и Покрајину Косово. И на овој нашој седници то питање добило је велико и значајно место. Пре свега, истакнуто је да САП Косово има најизраженије проблеме у финансирању ове врсте потрошње. Тако, на пример, потрошња ове врсте на Косову се састоји од 73% средстава из буџета Федерације по разним видовима. По ономе што је сада предложено, дошли смо до податка који су другови с Косова износили — да је то 47% од просека буџетске потрошње у Федерацији, или, реално, да ће расти 98%, дакле, да немају ни оних 13% него још и испод тога, односно минус 15%.

Другови из Црне Горе су изнели такође значајне проблеме и у додатним средствима и у средствима за борачко-инвалидску заштиту, нарочито за инвалидску, која се финансира из борачких и ових средстава буџета Федерације. И у Одбору за народну одбрану и у другим телима истакнути су проблеми о којима је адмирал Бранко Мамула говорио поводом валоризације војних пензија.

Као што видите, и у Одбору за питања бораца, и у Одбору за народну одбрану, и у Одбору за неразвијене маркирани су ти проблеми, али су интонације различите. Мислим да о томе треба

водити рачуна.

Прво, ми ћемо свакако морати да заштитимо онај неопходни ниво средстава за ову потрошњу који представља лична потрошња. Не бисмо смели довести у ситуацију борацки састав и друге да њихов стандард, њихова потрошња буду угрожени у односу на друге радне људе. Ту бисмо морали поштовати политику која је овде изложена, с великим задатком да тражимо превазилажење овог проблема, насталог због недостатајућих средстава, која се кумулирају из године у годину. То је једно друштвено-политичко питање, о коме не можемо за недељу или две наћи решење, али се можемо договорити да га покренемо на почетку идуче године, па да нађемо решење.

У Одбору је о томе говорено. Ја мислим да нас неће далеко одвести да тражимо примену Закона, или измену Закона, а да трећег нема. Код нас, у нашем друштву, и у овој Скупштини, о томе се доста дуго дискутује. Као што видите, сем овог корака у ЈНА — где смо изузели средства за модернизацију и где стандард доводимо у зависност од могућности друштва, кад је реч о другим питањима нисмо се помирили. У Одбору је о томе било пуно дискусије. Закључили смо да вам то овде кажемо, да то још једном констатујемо, али с једним циљем, са суштинским закључком да тражимо решење. Да овог тренутка донесемо ове документе, али и да се договоримо да морамо наћи решења за ова питања, која се отварају, не само са становишта једних, него и једних и других, без поларизације тих снага. То је сложена тешкоћа коју смо имали, о којој и данас овде треба да расправљамо.

Следећа тешкоћа су била средства за непријављене инвестиције, односно за инвестиције на нивоу Федерације, успостављене законима, које су у току. И више од тога, у питању су инвестиције предвиђене актима, не само везаним за нашу земљу, већ и за међународне односе. Доста таквих средства је утрошено, или се инвестиције уопште не реализују. На насловном списку нема таквих значајних обавеза и нисмо нашли излаз из тога, сем предлога да нема. Очигледно је да се на томе може остати: или морамо законе репрограмирати и то довести у одређени склад, или мо-

рамо задовољити онај минимум који нас не би довео, пре свега, према свету, да будемо на првој листи, а у земљи да заштитимо оно што се мора штитити, без чега се не може.

Мислим да ово Веће више година критикује ову праксу непривредног инвестирања на нивоу Федерације. Ми уопште немамо план 1981—1985, а немамо ни у периоду 1983—1985, а ја сматрам да ни СИБ не мисли да га понуди.

Ове године, односно прошле за ову годину, изгубили смо равно пет месеци да бисмо дошли до било каквог распореда тих средстава. Дакле, потпуно смо угрозили рационалност употребе тих средстава, спремност за инвестирање и тако иде од данас до сутра. То је један неред и ми смо констатовали да тако не може да буде. На жалост, то је и сада тако. Ми смо у Одбору констатовали и донели закључак да СИБ мора понудити, односно да га Веће обавезе да понуди распоред тих средстава; у најмању руку, да остану на позицији нарочито оних чија су улагања дужа од године дана. По Закону, СИБ не би имао право да употребљава ова средства без програма, који би био утврђен пре свега у овом Већу. Ту смо ми онда, у тим приоритетима, казали да би било добро, поред ових закона и других мера, водити рачуна да заштитимо инвестиције које увећавају изворне приходе Федерације /у области царина, на пример/; значи, она улагања која дају већу могућност да се царине роба и друге ствари; затим прелетање и безбедност аеродрома, што омогућује да се наплате веће таксе, а оне су у доларима итд. То је нешто што уопште није понуђено. Како ћемо из тога изаћи — таквих разговора је било, али коначних решења немамо.

Што се тиче средстава за Југословенску народну армију, ту је била општа подршка и прихваћено је да средства деле судбину стандарда осталог друштва, али је било и дискутаната који су упозорили да се не би смела угрозити војна таблица и друге ствари, јер некаквих таквих сигнала је у дискусији било да таквих појава има. Делегати су одлучно захтевали да се то ипак не би смело десити.

Хоћу да кажем да је у Одбору нарочито истакнута потреба даље рестрикције одређених расхода Федерације. Овде има један папир који

је израдила стручна служба Одбора, у коме се говори о порасту неких трошкова, не само 100, 103, или до 113%, него много више. У нашем извештају то је маркирано и мислим да бисмо ми, посебно ово Веће, били дужни да то затражимо од свих корисника, не само од самог предлагача, већ и шире — од свакога ко користи средства буџета Федерације. Да не помињем који су то све видови, јер су у извештају набројани.

Треба да кажем и мишљење Одбора за спољне послове, нарочито кад је реч о овим проблемима спољних послова. Другови, њима је, рецимо, за ову годину фалило 9 милиона и 500—600 хиљада долара да буду уопште ликвидни према обавезама које проистичу из плаћања закупнина, других правовањаних уговора на међународном плану итд. У једном разговору код друга Сребрића нашли смо нека прелазна решења, али шта смо ми и тада, и у нашем Одбору констатовали, а и у Одбору за спољне послове? Прво, да је ова реорганизација дипломатско-конзуларних представништава остала само ССИП-у, а да то он уопште не може сам да ради, јер то су ствари где ви морате модернизовати, укинути конзулат или смањити број особља; ту је реч о кадровима који су ишли по кључу итд. То је шире друштвено-политичко питање и једноставно смо закључили да вам предложимо да се тражи и од СИБ-а, а да се ангажују и други, да то заједнички расправимо. Уз то је, рецимо, изнето пуно ствари које ви знате, али које уопште ми не решавамо. То је скупоба, преорганизованост, превелик број наших представника напољу. То је толико скупо, по подацима које су квалификовани људи у тим расправама на разним радним телима код нас и у Одбору за буџет износили, да би вредело да ово Веће данас закључи и да се, како се каже, закуне да у идућој години, заједно са другим факторима у друштву, дође до неких решења која ће значити појефтинјење целе те ствари. Јер, рецимо, један друг је изнео јуче у Одбору за финансије да, ако нас ССИП кошта 48 милиона долара, 80 милиона долара коштају сви наши представници у Западној Немачкој. Не знам колико је уопште тачан податак, али да је и пола од тога, било би већ много.

Потребно је у том правцу да дискутујемо.

Осим тога, Одбор за буџет истиче, подсећа да је ово Веће закључило и прошле године, да у ССИП-у треба разрешити кадровске проблеме и оне из материјално-финансијске области. Ту се пуно пута људи мењају; не ради се систематски на тим стварима. Морамо да констатујемо, без обзира колико изгледало да је у питању само организационо питање, да би, можда, за тај спољни део, за тај део расхода ССИП-а који има карактер девизних издатака, требало применити некакву другу клаузулу. Да то не буде увек дискутабилно, јер тако не може бити, пошто је та потрошња прејудуцирана.

Морам да кажем да је, у вези с издацима Федерације, Одбор посебно био критичан према употреби средстава за стамбену изградњу. Молим вас, средства за ову годину још увек стоје блокирана на заједничком рачуну, јер нису донети програми три корисника тих средстава — Скупштине СФРЈ, СИБ-а и Председништва СФРЈ. Да не улазимо у дебату о томе како би се могло разговарати и ценити, али мислим да је то стварно недозвољено. Јер, с једне стране, инфлација је појела пуно тих пара, а пораст цена, с друге. Има станова који се граде, а не плаћамо рачуне, јер није извршен распоред средстава итд. Мислим да је ту проблем и органа контроле, и наше савести. Ако ови органи не могу овако нешто да ураде, онда шта можемо неком другом да препоручујемо?

И на крају, да не дужим, молим вас, у овој ситуацији какву ми имамо, Одбор се заложује да данас обавимо расправу о Нацрту буџета, да све кажемо шта мислимо да се мора урадити, али да водимо курс да се усвоји буџет за идућу годину, јер друга алтернатива су само привремене мере. Да ли би оне биле решење? Ја стварно мислим да не би и да вреди уложити напор и у овом Већу и, у Већу република и покрајина да дођемо до решења које би нас померило са ових становишта на којима смо сада.

PREDSEDNIK DR ANTON VRATUŠA:

Reč ima delegat Jolanda Slokar.

JOLANDA SLOKAR (SR Slovenija):

Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati!

Dopolnilni predlog k osnutku proračuna federacije za leto 1983, ki določa po novem 24,3% povečanje od letošnjega, in to na račun večjega povečanja prihodkov za potrebe JLA, pomeni za gospodarstvo dodatno obremenitev in zato še večje odstopanje od načrtovanih razmerij in kazalcev, ki smo jih predvideli v srednjeročnih planih razvoja. Ob letošnjih analizah gospodarjanja lahko ugotovimo, da ostane organizacijam združenega dela za nadaljnji razvoj veliko manj, kot so načrtovale, da je veliko organizacij združenega dela v izgubah, in da je med njimi veliki organizacij izvoznici, ki dosegajo zelo slabe poslovne rezultate, poleg tega pa se borijo tudi z likvidnostnimi težavami, ki jih povečujejo tudi neporavnane izvozne stimulacije, saj že od devetmesečnega obračuna niso bile izplačane.

Izdane menice za izvozne stimulacije na 90 dni ob devetmesečnem obračunu smo bili prisiljeni eskontirani po 20% obrestni meri. Tako je zelo malo ostalo od tako obljubljenih izvoznih spodbud.

Devalvacija je pomenila za izvoznike le za trenutek boljši položaj, ki pa vse preveč hitro splahneva. Tudi v letu 1983 bo potrebno zaradi vedno večjih pritiskov zunanjih kupcev na znižanje cen, in ob predpostavki, da moramo povečati izvoz, veliko več fizično izvoziti za isti obseg kot v letu 1982. Ko poskušamo v organizacijah združenega dela oblikovati gospodarske plane za leto 1983, nikakor ne moremo s celotnimi prihodki pokriti vseh stroškov. Na zvezni ravni in na republiških ravneh se vse preveč ukvarjamo s kazalci, gospodarstvo pa puščamo v nemogočem položaju. Čeprav poznamo temeljne usmeritve, ne moremo planirati tako kot bi bilo potrebno, saj ostajajo nerešena in odprta nekatera osnovna vprašanja.

V gospodarstvu smo prepričani, da moramo v sedanjem položaju, ko nimamo več možnosti, da povečujemo prihodke z zviševanjem cen, nujno fizično povečati obseg proizvodnje in se lotiti tudi zmanjševanja nepotrebne administracije, ki se je v zadnjih letih razbohotila tako v organizacijah

združenega dela kakor tudi v drugih družbeno-političnih skupnostih vse do federacije. S predlogom zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o amortizaciji osnovnih sredstev bomo z možnostjo znižanja amortizacije za zgubaše za 50% in za ostale za 20% dovolili nadaljnje zmanjšanje reprodukcijske sposobnosti. S tem ukrepom, ki je prav gotovo kratkoročnega značaja, bomo omogočili umetno izkazovanje večjega dohodka od dejanskega, in s tem omogočili trošenje vseh oblik potrošnje in ne nazadnje tudi za modernizacijo in razvoj JLA, za katero naj bi se odločili, da se mora modernizirati v večjem obsegu, kot so možnosti modernizacije ostalega gospodarstva. Ali je to sprejemljivo? Če že mora biti tako, je potrebno resno pretehtati predloge za zagotovitev dodatnih sredstev, ki jih morajo zagotoviti republike in pokrajini za modernizacijo JLA, kotizacijo, ne v odvisnosti od osebnih dohodkov in ostalih osebnih prejemkov, pač pa v odvisnosti od poslovnih rezultatov gospodarstva odnosno od dela čistega dohodka, ki ga OZD namenijo za poslovni sklad. Le tako bi dosegli, da bi tudi ta del sredstev splošne porabe na ravni federacije ostal odvisen od rezultatov gospodarjenja združenega dela, kar smo v vseh preteklih razpravah postavili kot načelo za vse oblike porabe. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR ANTON VRATUŠA:

Da li još ko želi reč?

Ima reč delegat Božidar Gorjan.

BOŽIDAR GORJAN, *izvestilac Odbora za pitanja boraca i vojnih invalida*:

Zadužen sam, kao izvestilac Odbora za pitanja boraca i vojnih invalida, da ukratko upozorim na neke stavove koji su došli do izražaja na sednici Odbora.

Odbor je, kao zainteresovano radno telo ovog Veća, raspravljao o temi koja je sada na dnevnom redu, ali je ipak rasprava bila u smislu stvarno i neposredno zainteresiranih delegata za rešavanje vitalnih pitanja boraca i ratnih invalida.

Svi delegati — u izveštaju našeg Odbora je ovo došlo do izražaja — jasno su podržali napore Saveznog izvršnog veća da se rast budžetske potrošnje u 1983. godini ograniči u određenom odnosu s ostvarenom stopom rasta društvenog proizvoda, tj. na nivou 13%.

Smatrali smo da je potrebno ovom prilikom upozoriti na neke stvarne probleme ove kategorije naših građana i ova upozorenja smatramo da su došla do izražaja u svim materijalima, koje je inače Savezni sekretarijat za finansije primio i uneo kao upozorenje u predloženi tekst Predloga ili Nacrta budžeta.

Smatramo da treba da i ovom prilikom podvučemo da se primanja ovih kategorija naših građana moraju kretati u skladu s primanjima ostalih radnika i penzionera i stvamo ne bi trebalo da dozvolimo nikakvu diskriminaciju. Zbog toga smo prihvatili stavove koji su bili danas izneseni, kao vrlo odgovorne, da će se u toku godine u okviru budžeta tražiti rešenja za nešto manje od 500 hiljada boraca i ratnih vojnih invalida kojima su ta primanja jedini izvor za pokrivanje životnih troškova.

S truge strane, mi smo u Odboru raspravljali i o tome da moramo uneti u ovu potrošnju nove elemente u pogledu skupljanja, distribucije iz republika, pa onda iz Federacije na republike, da bismo izbegli nepotrebne troškove do kojih bi očevидно došlo ako bismo nastavili s dosadašnjom praksom.

Raspravljali smo i o drugim oblicima štednje, koja je neophodna i na ovom području, ali, pored svega toga, ja bih ovde želeo da iznesem jedno raspoloženje koje je jasno došlo do izražaja kod svih članova Odbora — da ovakva situacija s kojom idemo u 1983. godinu kad je reč o ovoj kategoriji naših građana, ipak ne sprečava usvajanje budžeta, s predviđenim indeksom povećanja od 13%. Želeli bismo da se zna da kategorija boraca — iako su njihova prava ugrožena ovakvim bilansom — ipak nisu taj argument, koji je inače bio prisutan kod drugih kategorija korisnika saveznog budžeta, kada su tražili promene ili neprihvatanje ovakvog predloga koji stoji pred nama.

PREDSEDNİK DR ANTON VRATUŠA:

Reč ima delegat Vojislav Mikić.

ВОЈИСЛАВ МИКИЋ, *известилац* Одбора за народну одбрану:

Друже председниче, другарице и другови делегати, и ја бих искористио прилику да вас упознам са ставовима Одбора за народну одбрану. Наш Одбор је 2. децембра разматрао Нацрт буџета Федерације, с програмом задатака и финансирања Југословенске народне армије у 1983. години. Тада смо указали на неопходност да се буџет Федерације заснива на ставовима израженим у Нацрту резолуције о остваривању Друштвеног плана Југославије за период од 1981. до 1985. године и дугорочног програма економске стабилизације у 1983. години, по којима расходи буџета Федерације треба да расту за 28% спорије од раста дохотка, осим средстава за финансирање Југословенске народне армије, као и да се средства за финансирање Југословенске народне армије обезбеде у складу са утврђеним плановима и програмима модернизације по стопи од 5,2% националног дохотка у 1983. години.

Посебно је на Одбору истакнуто да је проценат издвајања средстава за финансирање Југословенске народне армије за 1981. и у овој години био знатно нижи од процента утврђеног у Друштвеном плану Југославије за период од 1981. до 1985. године и Договором о основама друштвеног плана Југославије за период од 1981. до 1985. године о развоју Југословенске народне армије и утврђивању других заједничких интереса и циљева у области народне одбране и безбедности земље.

Истакнуто је, такође, да се у Југословенској народној армији чине напори да се што рационалније користе средства буџета Федерације и спроводе мере штедње. Смањивање трошкова на појединим задацима, као и одлагање извршења неких задатака који нису од пресудног утицаја на јачање борбене готовости ЈНА, посе-

бно ако се има у виду да је за финансирање Армије и у 1982. и у претходним годинама обезбеђивано знатно мање средстава од предвиђеног износа, представља значајан допринос остваривању политике економске стабилизације.

Већ и смањивање са 5,80 на 5,20% националног дохотка, претворено у конкретне изворе средстава, представља заиста озбиљну суму и значајан допринос политици стабилизације. С обзиром на то да реализација утврђених планова и програма развоја и модернизације Армије захтева трајне и стабилне изворе финансирања, Одбор је указао и да је неопходно за дугорочнији период реално сагледати и утврдити процент националног дохотка који ће се издвајати за модернизацију и развој оружаних снага. Изражена су мишљења да би се обезбеђивањем средстава, применом процента од 5,2% за ову намену, и у наредним годинама могли у основи успешно извршити постављени задаци јачања борбене готовости Југословенске народне армије.

С тим у вези је истакнуто да се обезбеђење средстава за реализацију планова и програма модернизације и опремање Армије најнепосредније одражава и на реализацију планова и програма индустрије наоружања и војне опреме, као и на бројне организације удруженог рада које су укључене у те програме.

Због тога Одбор предлаже Већу да прихвати износе предвиђене у Нацрту буџета, с Допунским предлогом Савезног извршног већа на Нацрт буџета Федерације за 1983. годину.

Одбор је, такође, указао на потребу да се изнађу и одговарајућа решења за обезбеђење средстава за инвалидско-борачку заштиту и исплату војних пензија, с обзиром на то да Нацртом буџета нису предвиђена одговарајућа средства за ову сврху.

PREDSEDNIK DR ANTON VRATUŠA:

Da li još ko od delegata želi reč? (Niko)

Pošto se niko ne javlja za reč, a polazeći od izveštaja radnih tela Veća koja su razmatrala Nacrt budžeta, posebno od stavova i predloga koje

je dao Odbor za budžet Federacije, predlažem da Veće donese sledeće zaključke:

1. Savezno veće prihvata Nacrt budžeta Federacije za 1983. godinu. Savezno izvršno veće će Predlog budžeta Federacije za 1983. godinu izraditi u obimu koji će biti dogovoren u Veću republika i pokrajina i dostaviti ga Skupštini SFRJ na razmatranje i usvajanje do naredne sednice Veća.

2. Savezno veće takođe prihvata Nacrt finansijskog plana Savezne direkcije za rezerve industrijskih proizvoda za 1983. godinu i Nacrt finansijskog plana Savezne direkcije za rezerve prehrambenih proizvoda za 1983. godinu.

3. U obrazloženju Predloga budžeta Federacije za 1983. godinu Savezno izvršno veće će se izjasniti o stavovima i predlozima, kao i o zaključcima Odbora za budžet Federacije, koji su sadržani u njegovom izveštaju.

4. Savezno izvršno veće će preduzeti sve potrebne mere da se u Predlogu budžeta Federacije za 1983. godinu predlože i rešenja za pitanja i probleme budžetske potrošnje korisnika sredstava budžeta u 1983. godini, koja su pokrenuta u raspravama u Odboru za budžet Federacije i drugim radnim telima Veća, kao i na sednici Veća.

5. Veće traži da svi korisnici sredstava budžeta Federacije još jednom preispitaju visinu sredstava neophodnih za vršenje svojih poslova i zadataka. U tome treba da se angažuju društveno-političke organizacije i samoupravni organi radnih zajednica svih saveznih organa i organizacija.

Tome predlažem da dodamo još sledeće:

6. U razmatranju Predloga budžeta Federacije za 1983. godinu radna tela Veća pokloniće posebnu pažnju otvorenim pitanjima koja su izneta u raspravi u Veću. Ti problemi treba da nađu izraz, u smislu inicijativa Odbora za budžet Federacije, u Programu rada našeg Veća za 1983. godinu.

Mislim da je u redu da se Veće priključi apelu koji je izneo drug Rajačić, naime, da upravo zbog toga što raspravljamo u dosta nepovoljnim uslovima — nemamo još ukupan obim budžeta — svi delegati, a posebno Savezno izvršno veće i savezni organi uprave, treba da se posebno anga-

žuju da se budžet za 1983. godinu stvarno donese na vreme.

Da li Veće prihvata predlog ovih zaključaka?
(*Prihvata*)

Time bismo završili ovo tačku dnevnog reda.

Sada bismo saslušali odgovore Saveznog izvršnog veća na postavljena delegatska pitanja i dali mogućnost delegatima koji žele da postave delegatska pitanja.

U vezi s delegatskim pitanjima i dopunskim pitanjima postavljenim na sednici Saveznog veća 3. decembra, ili na ranijoj sednici, 16. novembra, obaveštavam da je Savezno izvršno veće pripremlilo odgovore na pitanja koja je na sednici Saveznog veća 16. novembra postavio delegat Batrić Jovanović. Međutim, drug Jovanović je sprečen da prisustvuje današnjoj sednici i zbog toga će Savezno izvršno veće dati odgovore na njegova pitanja na narednoj sednici našeg Veća.

Delegati Roter i Stanivuković dobili su pisane odgovore na dopunska pitanja koja su postavili na sednici Veća 3. decembra. Odgovori će biti objavljeni u Informativnom biltenu Skupštine SFRJ.

Savezno izvršno veće je takođe dalo pisane odgovore na delegatska pitanja drugarice Tatjane Holjevac-Koren i drugova Vjekoslava Vidjaka, Danila Juhasa, Mate Krstovića i Zije Novobrdalija.

Pisane odgovore na delegatska pitanja dobili su takođe delegati drugarica dr Štefica Bahtijarević i Ljubica Mikša. Ovi odgovori biće takođe objavljeni u Informativnom biltenu Skupštine SFRJ.

Posle primljenog odgovora delegati mogu, saglasno Poslovniku, na sednici Veća postaviti dopunsko pitanje.

Da li delegat Štefica Bahtijarević želi da postavi dopunsko pitanje u vezi s odgovorom Saveznog izvršnog veća na pitanje koje je postavila na sednici Veća 3. decembra?

Reč ima delegat Štefica Bahtijarević.

ŠTEFICA BAHTIJAREVIĆ (*SR Hrvatska*):

Druže predsjedniče, drugarice i drugovi, zahvaljujem na trudu prilikom uobličavanja odgo-

vora na moje pitanje. Dopustite da kažem da su u odgovoru jasno izražena ustavna načela i osnove po kojima ova problematika ulazi u nadležnost SIV-a. U odgovoru je istaknuta i posebna odgovornost izvršnih organa skupština društveno-političkih zajednica.

Tim dijelom odgovora sam sasvim zadovoljna, jer sam zapravo s te pozicije i postavljala pitanja.

Međutim, onaj dio odgovora koji se odnosi na to što Savezno izvršno vijeće radi u tom pogledu, dakle, što konkretno čini, previše je općenit i sasvim nekonkretan. Njime nisam zadovoljna. Dopustite zato da pročitam samo nekoliko rečenica iz odgovora na moje pitanje.

„Polazeći od toga, Savezno izvršno veće je preduzelo više mera putem kojih treba da ostvari što potpunije praćenje stanja u sprovođenju utvrđene politike i izvršavanja saveznih zakona i drugih propisa i opštih akata. U tom cilju zatraženi su izveštaji od svih saveznih organa uprave i saveznih organizacija, u kojima treba na celovit način da se da ocena o izvršavanju saveznih zakona, drugih propisa i opštih akata, problema koji se javljaju u njihovom izvršavanju, kao i predlozi mera koji treba da doprinesu poboljšanju stanja na ovom planu”.

Kao što vidite, na pitanja koja sam postavila 17. novembra i 3. decembra, naširoko iscrpljujući vaše strpljenje, odgovore zapravo i nisam dobila. Zbog toga molim sljedeće:

prvo, kako je odgovor SIV-a baziran samo na pitanju postavljenom 3. decembra, molim da se odgovori ne na jedno, već na sva postavljena pitanja, uzimajući u obzir i obrazloženja koja sam dala;

drugo, uvažavajući da je za pribavljanje cjelovitog odgovora potreban nešto duži period i postupak, predlažem ipak da utvrdimo rok u kome bi trebalo odgovoriti. Moj je prijedlog da to bude do kraja prvog tromjesečja, odnosno do kraja marta sljedeće godine.

Oprostite, još nešto da dodam. Ima nekih komentara koji idu na to da se ovdje možda ne treba time baviti i razgovarati. Molim vas da shvatite da ovo pitanje ne postavljam ni iz kakve teorijske znatiželje, već doista iz duboke svijesti o tome

da je ovo jedno od temeljnih pitanja našeg razvoja u cjelosti, a socijalizma posebno i zato se zalažem da se s ovim pitanjem cjelovitije susretnemo.

PREDSEDNIK DR ANTON VRATUŠA:

Drugarica Bahtijarević je zadržala takođe pravo da danas postavi dopunsko pitanje u vezi s odgovorom Saveznog izvršnog veća na njeno delegatsko pitanje postavljeno na sednici 17. novembra, koje se odnosilo na osavremenjivanje načina vođenja sudskog postupka u krivičnim stvarima i njegovoj demokratizaciji.

Molim, reč ima drugarica Bahtijarević.

ŠTEFICA BAHTIJAREVIĆ (SR Hrvatska):

Oprostite što se ponovo javljam za riječ. Ja bih samo podsjetila da se radilo na transformiranju savezne uprave, na njenoj humanoj transformaciji, samoupravnom transformiranju itd., da ne ponavljam. Konkretno, pitanje se odnosilo na neopravdano krivično osuđene osobe.

Zahvaljujem na odgovoru, veoma je iscrpan. Žao mi je, međutim, da odgovor nisam dobila na samoj sjednici, jer bih podsjetila da sam postavila to u okviru rasprave o Izvještaju Saveznog suda, misleći da to bude dio rasprave, očekujući da su podnosioci Izvještaja spremni onog časa da daju odgovore na ovakvo pitanje. Žao mi je da samo ja dobijam odgovor na pitanje. Ja se, kako rekoh, njime zadovoljavam, i mislim da u daljim raspravama i u daljim načinima rasprave o takvim stvarima — treba ići na to da se na pitanja može odgovoriti odmah.

Ovo drugo na što mi je ostalo ovdje još neodgovoreno, to bih tada u raspravi postavila, ali mislim da nema smisla da ja sama to sada istjerujem; odgovor je isuviše nekonkretna, suviše je načelan. O tome bi trebalo voditi računa prilikom pripremanja sljedećeg izvještaja, dakle, da dobijemo što konkretniji uvid u stvarnu transformaciju pravosuđa ovog časa, a i o nekim drugim stvarima. Dakle, da to bude u okviru same rasprave, a ne da se izdvaja kao delegatsko pitanje.

PREDSEDNIK DR ANTON VRATUŠA:

Želi li drugarica Tatjana Holjevac—Koren da postavi dopunsko pitanje?

Reč ima delegat Tatjana Holjevac—Koren.

TATJANA HOLJEVAC—KOREN (SR Hrvatska):

Druže predsjedniče, drugovi i drugarice delegati, ja sam odgovor na delegatsko pitanje dobila u pisanom obliku. Zbog opsežnosti današnjeg dnevnog reda, a i zbog zakonskih propisa koji se ovdje pominju i podataka koje moram u međuvremenu provjeriti, zadržala bih pravo da dopunsko pitanje postavim na idućoj sjednici.

PREDSEDNIK DR ANTON VRATUŠA:

Ko se dalje javlja za reč?

Delegat Vjekoslav Vidjak je danas odsutan.

Da li delegat Danil Juhas želi da postavi dopunsko pitanje Saveznom izvršnom veću? (Ne)

Reč ima delegat Mato Krstović.

МАТО КРСТОВИЋ /СР Црна Гора/:

Друже председниче, другарице и другови делегати, ја сам одговор на своје делегатско питање добио у писаној форми, иако сматрам да је питање веома интересантно, као и питања која су поставили други делегати, па би требало, с обзиром на њихов значај и материју коју третирају, да одговоре добију и остали делегати.

На основу одговора који сам тек јутрос добио, који сам прочитао, али нисам довољно проучио, констатујем да има низ ствари које указују да се безбједност побољшава, али да још ни издалека није онаква каква би требало да буде. Због тога сматрам да би о безбједности ваздушне пловидбе требало да расправљамо на једној од сједница Вијећа и да би то требало да уђе у Програм рада кад се буде расправљало о безбједности саобраћаја. Да ту буде обухваћен и овај дио — дакле, не само друмски и жељезнички саоб-

раћај, већ да буде обухваћена и безбједност ваздушног саобраћаја.

PREDSEDNIK DR ANTON VRATUŠA:

Da li delegat Zija Novobrdali želi da postavi dopunsko pitanje?

Ima reč delegat Novobrdali.

ЗИЈА НОВОБРДАЛИ /САП Косово/:

Друже председниче, другови и другарице делегати, што се тиче ове информације, ја сам потпуно задовољан одговором и мислим да заиста заслужује пажњу ово питање које је постављено као информација мени лично. Питао сам, међутим, да ли су и други делегати добили овакву информацију. У мом постављеном питању, поред осталог, морам да прочитам, речено је: „Мислим да би било добро да се направи једна сажета, веома конкретна информација и да се достави свим делегатима овог Већа, којом би били упознати са целом ситуацијом. Ако будемо сматрали за потребно, можемо да расправљамо о целокупном проблему и касније”.

Ја другог питања у вези с овим немам. Ако председник Вратуша, а и другови делегати и другарице, сматрају да ћемо бити довољно информисани преко Билтена, у коме ће овај материјал бити штампан, онда би то било у реду. Мислим да би било добро да се овакав материјал, односно оваква информација достави свим делегатима, јер је веома корисна. Да бисмо били упознати са целокупном ситуацијом у погледу ових представништава, о чему сам поставио питање, ради нашег информисања. О свему томе, ја питања немам, али бих желео да се делегатима достави оваква информација, како би били информисани о целокупној мрежи представништава радних организација, банака, привредних комора. Има и других асоцијација које имају представништва у иностранству — велики је број просветних радника, службеника дипломатско-конзуларних представништава, што чини веома велику групу оних

који раде у иностранству. Не желим ни најмање да критикујем што су у иностранству, али, овој целокупној нашој ситуацији, када говоримо о стабилизацији, о штедњи, о рационалности ових представништава и мрежа, сасвим је нормално да ово питање анализирамо веома целовитио и сажето.

PREDSEDNIK DR ANTON VRATUŠA:

Evo, danas se nakupilo nekoliko primedaba na našu praksu delegatskih pitanja i mislim da treba time posebno da se pozabavimo. Koliko sam obavešten, našа Komisija za Poslovnik, koju smo nedavno osnovali, imaće sastanak još ove nedelje. Trebalo bi što pre to da stavi na dnevni red. Već i same odredbe Poslovnika, čini mi se, nisu dovoljno jasne, а našа praksa još мање. Ја такође мислим да је назадовољјавујуће ово стање — да се писани одговор да, и то уочи седнице. Ја сам јутрос, одлазећи на седницу, добио писане одговоре. Ни сам нисам могао о њима да се обавестим. Они ће бити објављени у скупштинском Гласнику и Информативном билтену, који излазе два пута месечно.

Ја, стварно мислим да се ту прекида нит дијалога и расправе, раščишћавања ствари. Зато би моја сугестија била да се то посебно расправи у Комисији за Poslovnik, што пре, и да нађе израза у допунима и изменама нашег Poslovnika, а посебно у нашој пракси.

Што се тиче праксе, стварно бих апеловао да буде што више дијалога, питања и, по могућности, да на истој седници буде одговор на питање. Ако нема одговора на истој седници — разуме се, Savezno izvršno веће није сvezнајуће, понекад треба и да се прикупи документација — онда на наредној седници. Али, опет има предност усмени одговор пред писаним. Не бих хтео ништа да прејудуцирам, већ само да укажем — да проблем постоји. Ми треба да гajимо институт делегатских питања и да буде више дијалога у нашој Скупштини, и у расправи, а поготову када су ту питања. Према томе, треба да се посветимо том питању а, пре свега, да се у пракси понашамо делотворније.

Da li ko od delegata želi da postavi delegatsko pitanje Saveznom izvršnom veću ili funkcionerima koji rukovode savezним organima uprave?

Druže Stanivukoviću, ako smo dosledni, po Poslovniku, postoji samo dopunsko pitanje ili otvaranje, odnosno zahtev da se otvori rasprava. Izvolite.

STEVO STANIVUKOVIĆ (SR Hrvatska):

U tom smislu imam prijedlog, pošto je odgovor na moje dopunsko pitanje, u smislu ocjene problematike u oblasti stočarstva, vrlo iscrpan i zadovoljavajući, ali prijedlog mjera nije potpun. S obzirom da sam danas, čitajući „Borbu” informiran, kao i jučer u Saveznoj konferenciji SSRNJ, da je Komitet za poljoprivredu iscrpnije raspravljao o ovoj problematici i dao određene prijedloge, predlažem raspravu o ovoj temi, ili da se proširi onom raspravom, odnosno onim što smo već usvojili o poljoprivredi, da bi se i ova problematika, argumentirana i s prijedlozima Komiteta za poljoprivredu s jučerašnje sjednice, uvrstila u materijal o kome bismo cjelovito raspravljali.

PREDSEDNIK DR ANTON VRATUŠA:

Mislim da je dobar predlog da uključimo ovu problematiku u dnevni red, kako je dogovoreno.

Ima reč delegat Milenko Stanić.

МИЛЕНКО СТАНИЋ /САП Војбогвина/:

У свим крајевима наше земље, нарочито у неразвијеним регионима и општинама, изграђен је велики број фабрика за прераду петрохемијских производа и пластичних маса са широком применом у свим гранама индустрије. Пре три године завршена је и изградња петрохемијског комплекса у Панчеву, јединственог те врсте у нас, као произвођача базних петрохемијских производа. Међутим, за непуне три године рада петрохемији у Панчеву нису створене могућности за пуно

коришћење изграђених капацитета. Разлог томе је стално присутан недостатак сировог бензина, услед чега се ни у једном месецу није остварило пуно коришћење изграђених капацитета. С ограниченим могућностима увоза сировина, снабдевајући се углавном из петрохемије у Панчеву, већи број прерађивача су користили своје капацитете у просеку од 50 до 60%, што има озбиљне последице за развој подручја у којима су објекти лоцирани, и то не само економске, већ и политичке природе.

У исто то време вршен је извоз сировог бензина по уговору ИНЕ, којим је предвиђен већи извоз него што су потребе петрохемије у Панчеву и прерађивача који су удружили средства за њену изградњу. Како смо из дневне штампе информисани да је уговор за „Доукемикал” раскинут, то постављам ово питање:

Да ли ће се и даље извозити сирови бензин и у којим количинама?

Сматрам да због раскида овог уговора не би требало наставити с извозом бензина, а да се претходно не обезбеди пуно коришћење већ изграђених капацитета за пиролизу сировог бензина.

Иако је већ половина децембра, снабдевање сировим бензином за први квартал 1983. године потпуно је неизвесно. Због тога тражимо хитну интервенцију надлежних органа, како би се спречиле непроцењиве штете, ако дође до престанка рада петрохемијске индустрије због недостатка сировог бензина.

PREDSEDNIK DR ANTON VRATUŠA:

Рећ има delegat Boro Temenugov.

БОРО ТЕМЕНУГОВ /СР Македонија/:

Друже председниче, другарице и другови делегати, на прошлој седници Већа друг Релић је изнео информацију да трошимо нафтних деривата, дизел-горива 30% више него пре доношења Уредбе о боновима. Био је изнет један податак од 170 хиљада трактора. Да ли се то односи

само на 170 хиљада трактора, или смо, за ових 30% усвојили неке нове површине? Шта смо с тим урадили? Или смо, пак, ту нафту потрошили у неке друге сврхе? Хтео бих да Савезно извршно веће одговори, јер је та дезинформација дошла до базе. Такве информације се не могу пустити у јавност док се све не провери. Шта смо урадили са оних 30% — на то питање хоћу да се одговори.

PREDSEDNIK DR ANTON VRATUŠA:

Da li ima još pitanja?

Reč ima delegat dr Ivan Lovrić.

ИВАН ЛОВРИЋ /*СР Босна и Херцеговина*/:

Друже председниче, другарице и другови делегати, желио бих да добијем одговор на следеће питање:

У којој мјери је проведен договор Савезног извршног вијећа и извршних вијећа република и покрајина од 1974. године о заједничкој политици рјешавања материјалног положаја средстава информисања?

1. Да ли су уједначени услови привређивања дневних информативних гласила? Зашто се јавна гласила, кад треба да плаћају порез на доходак, третирају као привредна дјелатност, а кад треба направити модернизацију технолошког процеса, онда се третирају као друштвена дјелатност?

2. Што се предузима да дневни информативни листови и РТВ имају већи степен сигурности у снабдјевању репроматеријалом, рото-папиром, а посебно репроматеријалом који се не производи у земљи?

3. Да ли су резерве рото-папира и другог репроматеријала за потребе дневних информативних листова и РТВ адекватне за ефикасно остваривање њихове улоге и одговорности у општеној одбрани, односно да ли су дислоциране у складу с тим потребама? Шта се предузима да се резерве стабилизују на неопходном нивоу и адекватно лоцирају?

PREDSEDNIK DR ANTON VRATUŠA:

Ima reč delegat Gaja Ninković.

ГАЈА НИНКОВИЋ /*САП Војбогина*/:

Друже председниче, другарице и другови делегати, хтео сам да поставим једно делегатско питање:

Шта предузимају органи унутрашњих послова према националистички настројеним навијачима на нашим стадионима у Југославији?

PREDSEDNIK DR ANTON VRATUŠA:

Reč ima delegat Dragan Rodić.

ДРАГАН РОДИЋ /*СР Босна и Херцеговина*/:

Друже председниче, другарице и другови делегати, све више се шири пракса увођења неког рационализованог снабдјевања одређеним прехранбеним артиклима. Мислим да би било добро да Савезно извршно вијеће да једну оцјену тог стања и да укаже и предложи мјере које мисли предузети како би се усмјерила та пракса у правцу који је био најпожељнији.

PREDSEDNIK DR ANTON VRATUŠA:

Da li još ko od delegata želi da postavi pitanje? (Niko)

Drug Luka Reljić je želeo odgovoriti odmah na pitanje delegata Temenugova.

Da li ste za to da sada saslušamo taj odgovor a na kraju sednice ostale?

Reč ima drug Luka Reljić.

ЛУКА РЕЉИЋ, члан СИБ-а и савезни секретар за тржиште и опште привредне послове:

Што се тиче интерпретације одговора у вези с потрошњом, о чему сам говорио на сједници

скупштинског Вијећа, желио бих да кажем следеће:

Нормативи којима се регулише рационалирана потрошња, примијењени на број одговарајућих возила, односно потрошача, захтијевали су потрошњу око 30% изнад потрошње тог деривата када није било рационализованог снабдјевања.

Најексплатативни примјер су трактори. Прво, због тога што је просјечно на сваки трактор примијењено 350 литара; зависно од броја трактора, евидентираних и неевидентираних, то је давало само већу потрошњу око 750 хиљада тона. Нешто је слично код аутомобила, мада у мањим размјерама.

Пошто имамо прецизне податке и измијењену и допуњену Уредбу, даћемо ефекте у писаном одговору. Пошто имамо предлог измјена и допуна Закона, то треба да образложимо.

Што се тиче питања друга Родића, предлажемо да га припремо за следећу сједницу.

PREDSEDNIK DR ANTON VRATUŠA:

Upravo zato je u ovom Veću prošli put data sugestija, na osnovu prakse koja je već uvedena u nekim društveno-političkim zajednicama, da se dodeljivanje goriva za traktore veže za proizvodnju. Nadam se da je Savezno izvršno veće sada, u dopunama Uredbe, a i u praksi, preduzelo nešto u tom pravcu.

Ako nema više delegatskih pitanja, dajem pazu od 30 minuta.

POSLE PAUZE

(Nastavak sednice u 12 časova i 28 min.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ МИХАИЛО БРАЈОВИЋ:

Настављамо рад.

Прелазимо на *групу* тачку дневног реда:

Предлог за доношење закона о извршењу буџета Федерације за 1983. годину

Делегатима је достављен Предлог за доношење закона и извјештаји Одбора за буџет Фе-

дерације, Одбора за друштвено-политичке односе, Одбора за спољну политику, Одбора за питања бораца и војних инвалида и Законодавно-правне комисије.

Представник Савезног извршног вијећа је Јоже Флорјанчич, члан Савезног извршног вијећа и савезни секретар за финансије и Егон Падован, помоћник савезног секретара за финансије.

Извјестиоци радних тијела Вијећа су: Одбора за буџет Федерације делегат Милан Рајачић, Одбора за друштвено-политичке односе Јоже Пацек, Одбора за спољну политику делегат Јусуф Келменди, Одбора за питања бораца и војних инвалида делегат Божићар Горјан, а Законодавно-правне комисије делегат Фатима Хаџиалић.

Отварам претрес у начелу о Предлогу за доношење закона о извршењу буџета Федерације за 1983. годину.

Ко се јавља за ријеч? */Нико/*

Отварам претрес у појединостима.

Ко тражи ријеч? */Нико/*

Предлажем да Вијеће закључи следеће:

1. Савезно вијеће усваја Предлог за доношење закона о извршењу буџета Федерације за 1983. годину.

2. Вијеће тражи да предлагач приликом израде Предлога овог закона узме у обзир мишљења, предлоге и примједбе радних тијела Вијећа која су разматрала Предлог за доношење закона.

Да ли Вијеће прихвата предложене закључке? */Прихвата/*

Другарице и другови, Одбор за друштвено-економске односе закључио је да представник Савезног извршног вијећа поднесе јединствено уводно излагање о интервентним законима који су на дневном реду данашње сједнице. У свом излагању он ће изнијети резултате досадашње примјене ових закона и разлоге за њихово поновно доношење.

Молим представника Савезног извршног вијећа др Драгутина Групковића, замјеника савезног секретара за финансије, да узме ријеч.

ДРАГУТИН ГРУПКОВИЋ, заменик савезног секретара за финансије:

Другарице и другови делегати, у оквиру укупних напора за реализацију политике економске стабилизације, посебно мјесто заузимају активности и мјере које дејствују на свођење свих облика потрошње у реалне оквире. У том процесу најзначајније мјесто заузимају друштвени напори и мјере на сектору инвестиционе потрошње. Од средине 70-тих година број објеката, као и предрачуни инвестиција, стално расте. Конструкције финансирања све мање се ослањају на реална средства. Просјечан рок изградње инвестиција које су у току је око осам година.

У оквиру финансијских средстава којима се затварају конструкције финансирања, све доминантније мјесто су имале гаранције банака и друге потврде и исправе на тзв. будући прилив инвеститора, или будући кредит. Такође, све више су емитовани кредити од стране банака којима су покривана прекорачења предрачунских инвестиција. Само по наведена два основа финансира се преко половине инвестиционог циклуса који је у току. На тај начин затворене конструкције финансирања, сасвим је извјесно, немају покрића у реалним банкарским средствима и у акумулацији привреде.

Током ове године на овом сектору дјелују два интервентна закона: Закон о привременој забрани давања гаранција за обезбјеђење средстава из будућих прилива инвеститора и давања кредита и гаранција за покриће прекорачења у финансирању инвестиција и, други закон, који привремено забрањује коришћење друштвених средстава за финансирања непривредних и непроеизводних инвестиција.

Први закон дјелује кратко вријеме, тек од средине ове године, али се, на основу информација, може тврдити да је у значајној мјери пресекао праксу давања гаранција на будуће приливе инвеститора и обуставио даљу емисију кредита за прекорачења. Међутим, Законом за ову годину није забрањено давање других врста потврда или исправа по основу будућег прилива, тако да је у протеклом периоду у појединим републикама,

односно покрајинама настављено фиктивно затварање финансијске конструкције инвестиција из будућих прилива, које није покривено реалним средствима инвеститора или банака. У Закону који је пред вама, за 1983. годину предлаже се да се елиминишу и ови канали фиктивног затварања извора средстава у конструкцији финансирања инвестиција у току, као и за отпочињање нових инвестиција за које нема реалног покрића у акумулацији привреде и дугорочним инвестиционим потенцијалима банака. И у предложеном Закону за 1983. годину знатно се сужава простор за покриће прекорачења из кредита банака, за које не постоје реална дугорочна средства. Овим се истовремено постојећи дугорочни потенцијали банака усмјеравају — самим тим што се ослобађају од ових усмјерења — на завршетак објеката који су на суженим приоритетним правцима.

Сљедећи закон у области инвестиција односи се на забрану коришћења друштвених средстава за финансирање непривредних и непроеизводних инвестиција. Овај Закон дјелује током 1982. године, а слични закони дјелују од 1980. године. Као што вам је познато, тврдокорност непроеизводних и непривредних инвестиција се показује из године у годину, па су и прописи на овом сектору све заоштренији. Закон за 1982. годину унио је низ новина — прије свега, битно сузио изузетке, сводећи их само на најнеопходније друштвене потребе и на инвестиције које се такође налазе при крају, или су за њих у цјелини обезбијеђена реална средства.

Закон који се предлаже за 1983. годину, даље сужава изузете и пооштрава доказивање о посједовању реалних средстава за инвестиције. Нарочито је значајно истаћи да се предложеним Законом готово у цјелини искључују нове непроеизводне инвестиције ако нису засноване на самодоприносима грађана. Наравно, и овом се приликом водило рачуна о неким најнужнијим друштвеним приоритетима, о којима је у процесу договарања постигнута сагласност.

Дејство оба интервентна закона у области инвестиција усмјерено је, прво, да се само реалним средствима могу обезбиједити нови објекти, у оквиру друштвено утврђених приоритета и,

друго, да се максимално сузе средства за финансирање непроизводних и непривредних инвестиција и тиме се битно умањи узимање из дохотка организација удруженог рада, чиме се јача материјални положај удруженог рада.

Други дио законских прописа значајно је везан за расподелу дохотка. Један од закона је Закон о измјенама и допунама Закона о амортизацији, којим се, прије свега, у складу с антиинфлационим програмом, омогућава организацијама удруженог рада које у свом пословању искажу губитак, да одложе обрачунату амортизацију од 50%, с тим да је надокнаде када санирају губитке и почну успјешније да послују. Овим се, дакле, не нарушава интегритет вриједности друштвених средстава, већ се, с обзиром на објективне околности, омогућује њихово репродуковање у нешто дужем периоду и тиме ствара простор за ефикаснију санацију. У овом Закону даје се могућност да се републичким односно покрајинским законима снизе до 50% стопе амортизације у периоду од 1985. године на грађевинске објекте у друштвеним дјелатностима, чиме се растерећује притисак самоуправних интересних заједница на доходак привреде. У том склопу је и снижење амортизације на путевима и цестама од 50%. С обзиром да ове мјере треба примијенити на завршне рачуне за 1982. годину, предлажемо да се донесу по хитном поступку.

Сљедећи законски текст, који тангира расподелу дохотка преко утврђивања висине дијела материјалних трошкова, односи се на ограничавање одређених издатака и накнада у 1983. години, с обзиром да су те накнаде и издаци у ранијим годинама знатно брже расли од дохотка и укупног прихода. Међу овим издацима најважнији су: дио износа за дневнице за службена путовања, репрезентацију, рекламу и пропаганду, ауторски хонорари, накнаде за употребу сопствених кола у службене сврхе итд. Предложеним Законом за 1983. годину поопштравају се услови за формирање ових средстава — путем ограничавања ових издатака на ниво нижи него у 1982. години.

Трећи дио законских прописа односи се на ограничење средстава за општу и заједничку пот-

рошњу. За 1982. годину дјелују на овом сектору потрошње три прописа: Закон о начину располагања вишковима прихода друштвено-политичких заједница и вишковима прихода самоуправних заједница; затим, Закон о границама у којима друштвено-политичке заједнице могу утврђивати приходе из дохотка организација удруженог рада и промета производа и услуга и, Закон о привременој забрани располагања дијелом друштвених средстава самоуправних интересних заједница.

Први закон дјеловао је цијеле године, а друга два су донијета јула ове године. На сједници надлежних одбора овог вијећа детаљно смо расправљали о дејству ових закона и заједнички закључили да је њихово дејство имало знатне позитивне ефекте. Средства која се овог момента, на основу сва три закона, налазе имобилисана на посебним рачунима, прелазе 20 милијарди нових динара. Иако ће се ова средства до краја године коритовати наниже, с обзиром да ће оквири појединих друштвено-политичких заједница и СИЗ-ова бити у границама предвиђених економском политиком, свима онима који нису пробили те оквири, та средства ће се вратити на употребу, док онима који су пробили оквири, Закон налаже да смање стопе пореза и доприноса у сљедећој години. Према садашњој процјени, дејство ових закона је такво да је општа и заједничка потрошња између 3—4 процентна поена нижа у односу на остварене приходе, јер толико износе имобилисана средства на посебним рачунима у укупним приходима наведених корисника. За толико се смањује и притисак на доходак организација удруженог рада. У оквиру сада важећег Закона, у границама у којима друштвено-политичке заједнице могу утврђивати приходе из дохотка организација удруженог рада и промета производа и услуга у 1982. години, предлаже се допуна Закона који је пред вама, у том смислу да се избјегне линеарно дејство овог Закона у овој години. Наиме, допуном Закона се дозвољава да друштвено-политичке заједнице које нијесу пробиле укупне оквири утврђене Резолуцијом за 1982. годину, могу ова средства, и поред тога што су већа од прописаних граница, користити за намјене утврђене у њиховим прописима.

У 1983. години предлаже се даље, умјесто наведена три интервентна закона, која су дјеловала у 1982. години, само један закон, то је Закон о начину располагања вишковима прихода буџета друштвено-политичких заједница и вишковима прихода самоуправних интересних заједница у 1983. години. Овим Законом се ограничава општа и заједничка потрошња у оквирима предвиђеним економском политиком за 1983. годину и задужују друштвено-политичке заједнице и самоуправне интересне заједнице да смањују порезе из дохотка и личних доходака радника сразмјерно приходима оствареним више од утврђених оквира. Тиме се и даље продужава захтјев друштва за даље смањење опште и заједничке потрошње и њено све досљедније довођење у функцију политике економске стабилизације.

Новина је што се предложеним законима утврђују ефикаснији механизми примјене и контроле извршавања овог Закона.

Такође ћете данас разматрати још један амандман, у коме је став Савезног извршног вијећа да се из СИЗ-ова материјалне производње који подлијежу овом ограничењу изузму СИЗ-ови за енергетику и још неки елементи. То ће бити предмет даље расправе.

Анализирајући досадашње искуство у примјени закона о којима је било ријечи, Савезно извршно вијеће је, како у припреми, тако и приликом усаглашавања и договарања о законским текстовима који су предложени за 1983. годину, стало на становиште и имало опредјељење да се максимално онемогући негативно линеарно дејство законских прописа и да се у што већој мјери у њих угради друштвено прихватљива селективност.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ МИХАИЛО БРАЈОВИЋ:

Да ли ко од делегата жели реч у вези с излагањем представника Савезног извршног вијећа.

Напомињем да смо приликом припреме ове сједнице мислили да би било најбоље да се да једно уводно излагање о свим интервентним законима и да се тим поводом поведе и начелна

дискусија о свим интервентним законима, а да касније, када будемо о сваком закону појединачно расправљали, и усвајали, оставимо довољно мјеста за конкретне примједбе и изјашњавања о појединим амандманима.

Да ли ко тражи ријеч?

Има ријеч делегат Звонко Шполјар.

ZVONKO ŠPOLJAR (SR Hrvatska):

Druže predsjedavajući, drugarice i drugovi delegati, ne namjeravam diskutirati o meritumu predloženih rješenja u pojedinim zakonima. To je nešto što predstoji u sljedećoj fazi rasprave.

Htio bih, međutim, u nekiliko riječi iznijeti neke konstatacije. Očito, u našem sistemu, upravo interventnim zakonima privremeno se uvode određene mjere: njima se i suspendiraju neki elementi sistema. Donošenje interventnih zakona uvjetovano je određenim kretanjima, određenim odnosima u našem društvu. Polazeći od toga, moram istovremeno reći da nisam nigdje našao uporište za praksu da se interventni zakoni donose po hitnom ili veoma skraćenom postupku, što je inače praksa koju nam predlaže Savezno izvršno vijeće. Niko me ne može uvjeriti da se većina zakona koji su predloženi, ovakvog sadržaja, ne može donositi po redovnoj proceduri. Mi imamo informaciju da priprema takvih rješenja traje znatno duže, da se traže usaglašavanja u stručnim organima, organizacijama u republikama i pokrajinama, da se vrše i druga određena konsultiranja i da to traje dosta dugo, da bi se, u ovakvom vremenskom tjesnacu, dalo onome ko treba da donese zakon, ko treba da odgovara za njega, a to znači delegatskoj Skupštini.

Moja je osnovna zamjerka upućena SIV-u zbog ovakve prakse. Riječ je o zakonima koji imaju velike materijalne reperkusije i koji imaju reperkusije i na funkcioniranje proklamiranog sistema, političkog sistema socijalističkog samoupravljanja, jer je nedvojbeno da mi nekim ovim elementima unosimo korekcije u funkcioniranje tog sistema.

Zbog toga predlažem da Savezno izvršno vijeće pokuša mijenjati ovu praksu. Bilo bi najgore da ga upravo naviknemo na takvo ponašanje, jer

imam dojam da se ovakvom praksom anulira funkcioniranje delegatskih odnosa, delegatskog sistema. Moram da kažem da mi koji smo pokušali, koliko-toliko, konsultirati delegatsku osnovu, bazu i njene mehanizme, institucije itd. to prosto ne možemo stići. Morala bi se izbjeći takva praksa, jer ja mislim da je tu čak riječ o jednom svjesnom postupku, koji nas dovodi u vremenski tjesnac, da bismo po svaku cijenu, na jedan vrlo ishitren način donosili odnosne zakone. Vidimo da poslije konstatiraju i predlažaći, kratko vrijeme nakon primjene, takvih zakona, kako oni nisu dali očekivane efekte, kako nisu dobri itd. Onda upućuju punu kritiku i rješenjima koja takvi zakoni sadrže.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ МИХАИЛО БРАЈОВИЋ:

Ко даље тражи ријеч? /Нико/

Ако нико не тражи ријеч, подсетио бих вас на ставове Савезног извршног вијећа усвојене на трећој сједници 16. јула 1982. године. Наиме, кад смо усвајали законе по хитном поступку, закључили смо отприлике ово о чему је говорио друг Звонко Шпољар.

Мислим да приликом разматрања Извјештаја Савезног извршног вијећа о раду у овој години, морамо још једном да видимо како се спроводе наши ставови који инсистирају на томе да се нађе могућност да се за питања која битно задиру у односе и развој друштва, обезбиједи довољно времена за делегатско усаглашавање.

Прелазимо на *трећу* тачку дневног реда:

Предлог закона о измјени и допуни Закона о границама у којима друштвено-политичке заједнице могу утврђивати приходе из дохотка организација удруженог рада и промета производа и услуга у 1982. години, с Информацијом о остваривању прихода за финансирање општих друштвених и заједничких потреба у периоду јануар-септембар 1982. године и о ефектима примјене интервентних закона у овој области и о контроли примјене закона о начину располагања вишкова прихода друштвено-политичких заједница и самоуправних интересних заједница по обрачуну јануар-јуни 1982. године

Делегатима су достављени Предлог закона и извјештаји Одбора за друштвено-економске односе и Законодавно-правне комисије.

Достављена вам је и Информација поводом ове тачке дневног реда.

Представници Савезног извршног вијећа су Јоже Флорјанчич, члан Савезног извршног вијећа и савезни секретар за финансије, Драгутин Груповић, замјеник савезног секретара за финансије и Петар Шмит, помоћник савезног секретара за финансије.

Извјестиоци радних тијела су: Одбора за друштвено-економске односе делегат Стојан Јарамаз, а Законодавно-правне комисије делегат Метод Зврцинов.

Комисија Скупштине СФРЈ за утврђивање истовјетности текстова на језицима народа Југославије обавијестила је да је утврдила истовјетност текста овог Предлога на језицима народа Југославије, као и предлога савезних аката који су на дневном реду наше данашње сједнице.

Отварам општи претрес о Предлогу закона.

Ко се јавља за ријеч?

Ријеч има делегат Радо Ротер.

RADO ROTER (SR Slovenija):

Drugarice i drugovi delegati, ja se izvinjavam: SIV je svojim pismom povukao dva zakona koji se odnose na problem viškova u 1982. godini, a u odnosu na ovaj zakon, na Predlog zakona o izmeni i dopuni Zakona o granicama u kojima društveno-političke zajednice mogu utvrđivati prihode iz dohotka organizacija udruženog rada i prometa proizvoda i usluga u 1982. godini, niko do sada nije rekao da SIV povlači svoj amandman na taj Zakon, a amandman se odnosi na to da bi trebalo u prvobitnom Zakonu brisati član 4. Molim da ova rečenica bude uzeta u obzir. Znači, mi raspravljamo o Predlogu zakona o izmeni i dopuni Zakona, bez amandmana SIV-a na Predlog ovog zakona.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ МИХАИЛО БРАЈОВИЋ:

Да ли се још ко јавља за ријеч?

МЕТОДИ ЗВРЦИНОВ, извештач, Законодавно-правне комисије:

Друже председавајући, другарице и другови делегати, Законодавно-правна комисија, чији сам ја извештач, обавештена је да СИБ повлачи амандман на Предлог овог закона, а ми смо имали прилику да то имамо и на нашим клубовама. То је писмо генералног секретара Савезног извршног већа, под бројем 4118/82.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ МИХАИЛО БРАЈОВИЋ:

Кратко објашњење. Мислим да нису сувишне интервенције које су овдје дате. Међутим, када смо прелазили на ову тачку дневног реда, нисмо поменули амандман, самим тим амандмана нема.

Ко даље тражи ријеч? /Нико/

Отварам претрес о тексту Предлога закона.

Да ли ко тражи ријеч? /Нико/

Стављам на гласање Предлог закона.

Ко је за, молим да дишне руку. /Сви/

Да ли је ко *против*? /Нико/

Да ли се ко *уздржава* од гласања? /Нико/

Констатујем да је Савезно вијеће усвојило Предлог закона о измјени и допуни Закона о границама у којима друштвено-политичке заједнице могу утврђивати приходе из дохотка организација удруженог рада и промета производа и услуга у 1982. години.*

Прелазимо на *четврту* тачку дневног реда:

Предлог закона о привременој забрани давања гаранција и других исправа о обезбјеђењу средстава из будућег прилива средстава инвеститора и давања кредита и гаранција за покриће прекорачења у финансирању инвестиција

Делегатима су достављени Предлог закона, амандман Савезног извршног Вијећа на Предлог закона и извјештаји Одбора за друштвено-економске односе, Законодавно-правне комисије и Одбора за правосуђе.

Представници Савезног извршног вијећа су: Јоже Флорјанчич, члан Савезног извршног вијећа и савезни секретар за финансије, др Драгутин Групковић, замјеник савезног секретара за финансије и Момчило Томић, помоћник савезног секретара за финансије.

Извјестиоци радних тијела су: Одбора за друштвено-економске односе делегат Боро Темнутов, Законодавно-правне комисије Драшко Јуришић, а Одбора за правосуђе делегат Темил Сахачиу.

Отварам општи претрес о Предлогу закона.

Ко се јавља за ријеч? /Нико/

Отварам претрес о тексту Предлога закона.

Савезно извршно вијеће поднијело је амандман на члан 1. Предлога закона. На овај амандман Одбор за друштвено-економске односе поднио је свој амандман, с којим се представник предлагача сагласио.

Одбор за друштвено-економске односе поднио је амандмане на члан 1, члан 2. став 2. и 3. /послије става 3. додаје се нови став на члан 3/, на члан 6. додаје се нови члан 6а/ а члан 7. Предлога закона, с којим се сагласио представник предлагача.

Група делегата из Социјалистичке Републике Хрватске поднијела је амандман на члан 1. став 2. тачка 2, члан 1. став 3. тачка 2, члан 2. став 2. и 3.

Амандман Одбора за друштвено-економске односе на члан 2. став 2. обухваћен је предлогом групе делегата — да се у ставу 2. последије ријечи „сточарство” додају ријечи „и рибарство”.

Законодавно-правна комисија поднијела је амандмане на назив Закона, на члан 1. и на члан 8, а с овим амандманима сагласио се представник предлагача.

Да ли представник групе делегата из Со-

* Закон је објављен у „Службеном листу СФРЈ”, бр. 76 од 24. XII 1982.

цијалистичке Републике Хрватске жели да се Вијеће изјашњава о осталим поднијетим амандманима?

Има ријеч делегат Иван Лејо.

IVAN LEJO (*SR Hrvatska*):

Друже предсједниче, другарике и другови делегати, амандмани које смо поднијели углавном су садржани у промјенама које су усвојене у Одбору за друштвено-економске односе. Једино о једном амандману, који није садржан у измјенама текста Закона, ми желимо да се Вијеће посебно изјасни. Ријеч је о слjedeћем — у члану 1. став 3. тачка 2. предлажемо да се иза ријечи: „autonomne pokrajine” (јер се говори о фондovima за неразвијена подручја) стави текст: „и регионалне заједнице”. Разлог је то што су у Хрватској формиране, на основу Устава, заједнице опћина, као друштвено-политичке заједнице, а њихов првенствени задатак је осигурање равномјерног развоја опћина које се налазе у саставу тих заједница. До сада, у свим заједницама опћина, формирани су фондови за развој неразвијеног дијела опћина или подручја унутар заједница. Сматрамо да би та средства требало једнако третирати као и средства фондова република и автономних покрајина.

Морам нагласити да ту није ријеч о неким озбиљним средствима. Међутим, ствар је принципа, да се и та средства третирају на исти начин као и средства ових других фондова.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ МИХАИЛО БРАЈОВИЋ:

Ко даље тражи ријеч?

Има ријеч делегат Драгутин Хармади.

DRAGUTIN HARMADI (*SR Hrvatska*):

Друже предсједниче, другарике и другови делегати, вјерујем да је грешка, али с обзиром да је ријеч о Закону, мислим да сам дужан упозорити на то. Уколико је Савезно извршно вијеће мислило и на члан 2. поменутог Закона, онда је све у реду,

али ако није, онда ћу поднијети амандман. Наиме, Савезно извршно вијеће је поднијело свој амандман на Приједлог закона о привременој забрани давања гаранција и других исправа о осигурању средстава из будућег прлива средстава инвеститора и давања кредита и гаранција за покриће прекораčenja у финансирању инвестиција.

Подржавам поменути амандман SIV-a на члан 1. став 3. Приједлога закона, којим је укључена и црна металургија, која се иначе изузима од ограничења. Међутим, ради изједначавања критерија у погледу осигурања средстава и давања кредита и гаранција за покриће насталих прекораčenja у финансирању инвестиција, гдје није укључена црна металургија, и ради коегзистентности амандмана SIV-a на члан 1. став 3. поменутог Приједлога закона, подносим следећи амандман: да се у члану 2. став 2. иза ријечи „плена” дода: „производња производа црне металургије”.

Наиме, полazi се од образложења амандмана SIV-a на члан 1. став 3. поменутог Закона. Познато је да црна металургија заостаје у свом развоју, те је нужно да, у циљу задовољјавања потреба земље за челиком и челичним производима као кључним репродукционим материјалом, развија своје капацитете. Такође је познато да је акумулативна способност црне металургије ниска, те би забрана гаранција на будући прлив средстава, а у оквиру тога, и на средства vlastitог удјела, ставила црну металургију пред непремостиве теškoће. С обзиром на високу вриједност улагања и на релативно дуго вријеме изградње, ово би практично онемогућило да црна металургија улази у нушне инвестиције. У сличне теškoће она би дошла ако би јој се забранило кредитирање за прекораčenja у финансирању инвестиција.

Ради рећеног, предлажем да се предложене мјере не односе на црну металургију, за коју је евидентно да заостаје у свом развоју, а поготову када су за изградњу капацитета склопљени самоуправни споразуми с потрошачима производа црне металургије.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ МИХАИЛО БРАЈОВИЋ:

Ко се даље јавља за ријеч?

Имамо два амандмана. Молим представника

Савезног извршног вијећа да изнесе став СИБ-а поводом ових амандмана.

Има ријеч др Драгутин Групковић.

ДРАГУТИН ГРУПКОВИЋ, заменик савезног секретара за финансије:

Сада управо обављамо консултације, па бисмо прихватили и један и други амандман, с тим што би у овом првом амандману то требало да се односи на све републике и покрајине гдје постоје такви облици удруженог рада. Дакле, ми прихватамо први амандман, с тим што указујемо да негдје има тих облика организовања, а негдје нема, па би сада требало у цјелини, тамо гдје год постоји тај амандман, да за њих важи. Што се тиче овог другог, да се додају ријечи: „производа црне металургије” и то бисмо прихватили. Значи, прихватили бисмо и један и други амандман.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ МИХАИЛО БРАЈОВИЋ:

Гдје у тексту треба да стоји ово за регионалне заједнице?

ДРАГУТИН ГРУПКОВИЋ, заменик савезног секретара за финансије:

Тамо гдје је речено за те регионалне заједнице, да се стави запета у оном тексту и додају ријечи: „и регионалне”, али да се односи на све, а не само на једну друштвено-политичку заједницу.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ МИХАИЛО БРАЈОВИЋ:

Према томе, немамо амандмана, јер ове дате примједбе улазе у текст предложеног Закона.

Да ли још ко жели ријеч? /Нико/

Пошто се нико не јавља за ријеч, стављам на гласање Предлог закона, с измјенама које

сам на почетку изнио, и овима које је сада прихватио представник предлагача.

Ко је за, молим да дигне руку. /Сбу/

Ко је против? /Нико/

Да ли се ко уздржава од гласања? /Нико/

Констатујем да је Савезно вијеће усвојило Предлог закона о привременој забрани давања гаранција и других исправа о обезбјеђењу средстава из будућег прилива средстава инвеститора и давања кредита и гаранција за покриће прекорачења у финансирању инвестиција, с амандманима Савезног извршног вијећа, Одбора за друштвено-економске односе и групе делегата из СР Хрватске, Законодавно-правне комисије и амандманом делегата Драгутина Хармадија.*

Другови, предвиђено је да овим буде завршена преподневна сједница Савезног вијећа.

Дајемо дужу паузу за ручак, а рад ћемо наставити у 14,00 часова.

POSLE PAUZE

(nastavak u 14 časova i 10 minuta)

PREDSEDNIK DR ANTON VRATUŠA:

Drugarice i drugovi, da nastavimo rad. Ali, ja bih apelovao da službe pogledaju gde su delegati, jer nema nas dovoljno za odlučivanje glasanjem.

Peta tačka dnevnog reda je:

Predlog Zakona o izmenama i dopunama Zakona o amortizaciji osnovnih sredstava organizacija udruženog rada i drugih korisnika društvenih sredstava, s Izveštajem o sprovođenju Zakona

Delegatima su dostavljeni: Predlog zakona, Izveštaj o sprovođenju Zakona i izveštaji Odbora za društveno-ekonomske odnose, Odbora za rad, zdravlje i socijalnu politiku i Zakonodavno-pravne komisije.

Dostavljene su, takođe, pravno-redakcijske исправке predlagača, kao i amandmani grupe delegata iz Socijalističke Republike Hrvatske i Socijalističke Republike Slovenije.

* Zakon je objavljen u „Službenom listu SFRJ”, br. 76 od 24. 12. 1982.

Predstavnici Saveznog izvršnog veća su Jože Florjančič, član Saveznog izvršnog veća i savezni sekretar za finansije, dr Dragutin Grupković, zamjenik saveznog sekretara za finansije i Momčilo Tomić, pomoćnik saveznog sekretara za finansije.

Izvestioci radnih tela veća su — Odbora za društveno-ekonomske odnose delegat Mustafa Šabić, Odbora za rad, zdravlje i socijalnu politiku delegat Bogdana Glumac—Levakov, a Zakonodavno-pravne komisije delegat Draško Jurišić.

Otvaram opšti pretres o Predlogu zakona. Ko se javlja za reč? (Niko)

Otvaram pretres o tekstu Predloga zakona.

Savezno izvršno veće podnelo je amandmane na članove 7, 9. i 11. Predloga zakona.

Odbor za društveno-ekonomske odnose podneo je svoj amandman na amandman Saveznog izvršnog veća na član 9. Predloga zakona, koji je predstavnik predlagača prihvatio.

Odbor za društveno-ekonomske odnose podneo je amandman na članove 8. i 10. Predloga zakona, s kojim se saglasio predstavnik predlagača.

Grupa delegata iz Socijalističke Republike Hrvatske podnela je amandmane na član 9. stav 2. tačku 1, član 9. stav 3. i član 10. Ovi amandmani obuhvaćeni su amandmanima Odbora za društveno-ekonomske odnose, a utvrdilo se da je amandman na član 9. stav 3. bespredmetan, jer je utvrđeno da je nastao kao posledica štamparske greške u hrvatskom tekstu Predloga zakona.

Grupa delegata iz Socijalističke Republike Slovenije podnela je amandman na član 8. Predloga zakona, istovetan s amandmanom Odbora za društveno-ekonomske odnose na ovaj član, s kojim se predstavnik predlagača saglasio. Ista grupa delegata predložila je i amandman na član 9. stav 3. Odbor za društveno-ekonomske odnose nije podržao ovaj amandman, jer je uvažio razloge koje je naveo predstavnik predlagača.

Da li drugarica Sonja Krašovec, koja je u ime grupe delegata podnela ovaj amandman, želi da se izjasni da li ostaje pri amandmanu.

Tovarišica Sonja Krašovec ima besedu.

SONJA KRAŠOVEC (SR Slovenija):

Druže predsedniče, drugarice i drugovi delegati, u ime grupe delegata, obaveštavam da ostajem pri amandmanu koji smo predložili, jer smatramo da bi amortizacija za ceste ipak morala da se smanji. Znači, da bude samo 20%, koliko smo predložili, a ne 50%, kako je u Predlogu zakona rečeno.

PRESEDNIK DR ANTON VRATUŠA:

Da li predstavnik predlagača želi reč?

Reč ima drug Momčilo Tomić.

МОМЧИЛО ТОМИЋ, помоћник савезног секретара за финансије:

Друже председниче, другарице и другови делегати, како је речено, овај амандман је био присутан и у Одбору за друштвено-економске односе. Савезно извршно вијеће сматра да је сасвим довољно, у овим околностима, да се законима република и покрајина по прописаним стопама обрачуната амортизација може смањити за 50%. Поред тога, у члану 9. који се нуди у измјенама и допунама Закона, тако обрачуната амортизација може се самоуправним актом основне организације и другог корисника смањити још за 20 посто. Према томе, остаје сасвим тачно да би се амортизација обрачунала само за 30% прописаних стопа. Прихватање овог амандмана би значило да у друштвеним дјелатностима и у овој другој области нема уопште амортизације.

Савезно извршно вијеће оцјењује да је то супротно и постојећим одредбама Закона о удруженом раду, јер би се у овом периоду од

три године потпуно нарушио интегритет основних средстава. Због тога је остало на ономе што је подржао Одбор за друштвено-економске односе.

PREDSEDNIK DR ANTON VRATUŠA:

Zakonodavno-pravna komisija podnela je amandmane na članove 1. i 12. posle koga se dodaje nov član. S ovim amandmanima se saglasio predstavnik predlagača.

Da li se još ko javlja za reč?

Reč ima delegat Rado Roter.

RADO ROTER (*SR Slovenija*):

Druže predsedniče, drugarice i drugovi delegati, samo jednu kratku napomenu povodom tumačenja predstavnika SIV-a amandmana grupe delegata iz SR Slovenije.

Tačno je da, matematički zbrojeno, za puteve ili preduzeća koja se bave magistralnim putevima mogu da smanjuju amortizaciju 50 plus 20%, znači 70%, ali izostavljeno je da ta preduzeća moraju da posluju sa gubitkom da bi mogla da smanje za 50% svoju amortizaciju.

Samim tim, upućujemo ova preduzeća da makar formalno iskazuju gubitak, da bi mogla da smanjuju amortizaciju za 70%.

PREDSEDNIK DR ANTON VRATUŠA:

Reč ima delegat Zarija Martinović.

ЗАРИЈА МАРТИНОВИЋ (*CP Србија*):

Друже председниче, другарице и другови делегати, ја немам конкретних предлога поводом амандмана нити у вези са самом суштином Закона, али желим да кажем, с обзиром да радим у Служби друштвеног књиговодства, да сам окупио око себе један штаб стручних људи да бисмо

растумачили тај Закон. Могу да вам кажем да нисмо могли да саставимо крај с крајем кад је реч о његовој примени; наиме, мислим да ће поступак примене бити врло компликован. Тиме не мислим да стављам под знак питања Закон, али сматрам да је у њему велики број измена, тако да се пре може говорити о новом закону, него о изменама старог.

Молио бих, друже председниче, другарице и другови делегати, да предлагачи овог Закона учине напор да га у идућој години, колико је год могуће, текстуално, с аспекта примене, поједноставе и појасне, јер ћемо имати огромних проблема у привреди.

PREDSEDNIK DR ANTON VRATUŠA:

Da li još ko želi reč?

Reč ima drug Momčilo Tomić.

МОМЧИЛО ТОМИЋ, помоћник сабезног секретара за финансије:

Само једно додатно објашњење овога што је друг Ротер изнео, да будемо начисто.

Ових 30%, о којима сам говорио — код цеста и корисника друштвених средстава — ако се те организације нађу у губитку од 30%, оне још имају право, по члану 9, да смање и тих 30% за 50%. Молим вас, друже Ротер, то су одредбе Закона. Према томе, код „губитаца” силазимо на свега 15% од прописаних стопа.

PREDSEDNIK DR ANTON VRATUŠA:

Mene više zabrinjava ovo što je rekao delegat Martinović — ako je stvarno tako sa Zakonom, ako je stvarno tako teško prilikom njegove primene, ne bi li onda imalo smisla da ne odlučujemo o Zakonu danas, već da se taj napor, koji drug Martinović predlaže za narednu godinu, učini do narednog zasedanja ovog Veća i da odložimo odlučivanje o ovom Zakonu za narednu sednicu?

Da li se Veće slaže s tim? (*Ne slaže*)

Ima reč delegat Rado Roter.

RADO ROTER (SR Slovenija):

Druže predsedniče, drugarice i drugovi delegati, ja se izvinjavam, ali moram ipak da upozorim na jednu proceduralnu stvar.

Naime, mi smo završili načelnu raspravu o Predlogu zakona i drug Martinović, ako poznaje Poslovnik Saveznog veća, trebalo bi znati da njegova intervencija, u konkretnom pretresu teksta Zakona, ne dolazi u obzir. Ne vidim šta bi se menjalo u ovom Zakonu o amortizaciji, ako ga odložimo.

PRESEDNIK DR ANTON VRATUŠA:

Ja sam mislio na to da se iskoristi to vreme da se učini još jedan napor. Da ne glasamo o amandmanima, već da možemo biti u stanju da Zakon donesemo bez glasanja.

Ima reč delegat Stojan Jaramaz.

СТОЈАН ЈАРАМАЗ /CP Србија/:

Ja, isto, smatram da nema potrebe da odlažemo donošenje ovog Predloga zakona — прво, што је низ допуна и измена, које су уследиле, учиниле да Закон буде јасан. Ми смо, као Одбор за друштвено-економске односе, детаљно то разматрали, заједно са Службом СДК, и добили смо уверење да га је могуће примењивати. Друго, реч је о закону који треба да пружи одређене олакшице у току 1982. године једном броју радних организација које раде с губитком /организације друштвених делатности и друге/. Сматрам да би нас одлагање — наредна седница ће вероватно бити 30. децембра — довело у временски теснац приликом спровођења овог Закона. Зато се залажем да се он данас разматра.

PRESEDNIK DR ANTON VRATUŠA:

Da li još ko želi reč?

Ima reč delegat Zarija Martinović.

ЗАРИЈА МАРТИНОВИЋ /CP Србија/:

Пракса је показала да треба бити дугачак, не треба бити кратак, онда постајеш нејасан. Не

залажем се за одлагање Закона, већ да се одређене одредбе Закона побољшају и појасне.

Када не бих био свестан олакшица, онда бих и ја предложио да се Закон одложи.

Значи, залажем се да се одређена поплавља појасне и поједностави примена одредби, а не да се Закон одложи.

PRESEDNIK DR ANTON VRATUŠA:

Da li se još ko javlja za reč? (Niko)

Stavljam na glasanje amandman grupe delegata iz SR Slovenije.

Ko je za amandman, molim da digne ruku. (24 delegata)

Ko je protiv? (Većina)

Ko se uzdržava od glasanja? (Niko)

Amandman nije prihvaćen.

Stavljam na glasanje Predlog zakona.

Ko je za, molim da digne ruku. (Većina delegata)

Ko je protiv?

Ko se uzdržava od glasanja?

Konstatujem da je Savezno veće usvojilo Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o amortizaciji osnovnih sredstava organizacija udruženog rada i drugih korisnika društvenih sredstava, s amandmanima Saveznog izvršnog veća, Odbora za društveno-ekonomske odnose i amandmanima Zakonodavno-pravne komisije.*

Šesta tačka dnevnog reda:

Predlog zakona o načinu raspolaganja viškovima prihoda budžeta društveno-političkih zajednica i viškovima prihoda samoupravnih interesnih zajednica u 1983. godini

Delegatima su dostavljeni: Predlog zakona i izveštaji Odbora za društveno-ekonomske odnose, Odbora za rad, zdravlje i socijalnu politiku i Zakonodavno-pravne komisije, kao i Odbora za pravosuđe.

* Zakon je objavljen u „Službenom listu SFRJ”, br. 76 od 24. 12. 1982.

Dobili ste i amandmane grupe delegata iz Socijalističke Republike Hrvatske, kao i stav Saveznog izvršnog veća o amandmanima Odbora za društveno-ekonomske odnose na naziv Zakona i član 1. Predloga zakona.

Predstavnici Saveznog izvršnog veća su: Jože Florjančič, član Saveznog izvršnog veća i savezni sekretar za finansije, dr Dragutin Grupković, zamenik saveznog sekretara za finansije i Petar Šmit, pomoćnik saveznog sekretara za finansije.

Izvestioci radnih tela Veća su: Odbora za društveno-ekonomske odnose delegat Stevo Stanivuković, Odbora za rad, zdravlje i socijalnu politiku delegat Nevenka Neralić-Milivojević, Odbora za pravosuđe delegat Emilija Đura i Zakonodavno-pravne komisije Bogdanaka Mamuzić.

Otvaram opšti pretres o Predlogu zakona.

Da li se ko javlja za reč? (Niko)

Otvaram pretres o tekstu Predloga zakona.

Savezno izvršno veće podnelo je amandman na član 1. stav 1. Predloga zakona, kojim je delimično prihvatilo predloge sadržane u amandmanima Odbora za društveno-ekonomske odnose podnetim na naziv Zakona i na član 1. Predloga zakona.

Predlogom Saveznog izvršnog veća izuzimaju se od dejstva ovog Zakona samo sredstva koja se ostvaruju preko SIZ-ova za energetiku i železnički saobraćaj, odnosno sredstva koja su u budžetima društveno-političkih zajednica opredeljenja za ove namene.

Odbor je u celini ostao pri svojim amandmanima, odnosno nije podržao amandman Saveznog izvršnog veća.

Odbor za društveno-ekonomske odnose podneo je amandmane na naziv Zakona, član 1, član 4. i na član 4. Predloga zakona.

S amandmanima podnetim na član 1, član 3. i član 4. saglasio se predstavnik predlagača, osim s amandmanom na član 1. u delu kojim se posle reči „Zajednice”, dodaju reči: „društvenih delatnosti, u daljem tekstu samoupravne interesne zajednice”.

Isto tako, Savezno izvršno veće nije prihvatilo ni amandman Odbora na naziv Zakona.

Odbor za rad, zdravlje i socijalnu politiku podneo je amandman na član 1. stav 4. Predloga

zakona, koji su podržali predstavnik predlagača i Odbor za društveno-ekonomske odnose. Međutim, Zakonodavno-pravna komisija je podnela amandman na član 1. stav 4, koji odstupa od predloga Odbora za rad, zdravlje i socijalnu politiku s kojim su se, kao što sam rekao, saglasili predlagači.

Odbor za rad, zdravlje i socijalnu politiku podneo je amandman na član 2. Predloga zakona, sa kojim se saglasio Odbor za društveno-ekonomske odnose, ali ne i predstavnik predlagača.

Zakonodavno-pravna komisija podnela je amandman na član 1, član 4, član 8. i član 9. S ovim amandmanima saglasio se predstavnik predlagača.

Grupa delegata iz Socijalističke Republike Hrvatske podnela je amandman na član 1. član 2. i član 4. stav 2.

S obzirom na to da predlagač nije prihvatio pojedine amandmane koji su podneli Odbor za društveno-ekonomske odnose i Odbor za rad, zdravlje i socijalnu politiku, moraćemo se o njima izjašnjavati glasanjem — prvo o amandmanima Odbora za društveno-ekonomske odnose koje predstavnik predlagača nije prihvatio. Reč je o amandmanu na naziv Zakona, koji se zatim ponavlja i u amandmanu Odbora na član 1.

Drugi deo amandmana Odbora predlagač je prihvatio.

Da li predstavnik predlagača želi reč?

Ima reč drug Dragutin Grupković.

ДРАГУТИН ГРУПКОВИЋ, заменик савезног секретара за финансије:

Друже председниче, другарице и другови делегати, измјена наслова Закона, која се доцније протеже на члан 1, у суштини значи да се из овог Закона елиминише један дио самоуправних интересних заједница, и то онај из материјалне производње.

Ми смо на сједници Савезног извршног вијећа, а такође и у надлежним одборима неколико пута расправљали о томе и сматрамо да све самоуправне интересне заједнице треба да дијеле, на свој начин и подједнако, политику економске

стабилизације, у оном дијелу у коме је тај њихов допринос неопходан.

Разматрајући даље аргументе који су у овом смислу изношени, ми смо прихватили ово што сте Ви прочитали — да Савезно извршно вијеће не прихвата промјену наслова и промјену члана 1, јер тај наслов сада добија нову дескрипцију. Ми прихватамо, што је значајно, амандман Одбора и предлажемо да се од дејства овог Закона изузму само средства која се остварују преко самоуправних интересних заједница за енергетику, за жељезнички саобраћај и средства која су у буџету друштвено-политичких заједница одређена за ту намјену. Ради тога се предлаже да се у члану 1. став 1. Предлога закона, послјије ријечи: „самоуправне интересне заједнице” додају ријечи: „осим самоуправних интересних заједница из дјелатности енергетике, жељезничког саобраћаја и интервенције из буџета за ове намјене”.

На тај начин, ми смо заиста максимално урадили да бисмо оне интересне заједнице из материјалне производње које се налазе на апсолутним приоритетима, изузели из једног оваквог ограничења и тако створили простор и за оне захтјеве које пред њих поставља економска политика за 1983. годину.

PREDSEDNIK DR ANTON VRATUŠA:

Da li izvestilac Odbora za društveno-ekonomske odnose želi reč?

Ima reč delegat Mustafa Šabić.

МУСТАФА ШАБИЋ, *известилац Одбора за друштвено-економске односе:*

У вези с овом дискусијом и ставом представника предлагача, хтио бих да кажем да је у односу на предлог и амандман Одбора извршено извјесно приближавање СИБ-а том ставу, изузимањем ове двије заједнице. Одбор је при том, готово једногласно, полазио од чињенице да је, када је ријеч о интересним заједницама и њиховим приходима, ријеч у ствари о приходима који се формирају на бази самоуправних споразума.

Поздрављајући напор СИБ-а да у погледу и ових прихода у пуној мјери оствари принцип рационалности употребе и принцип штедње, ми сматрамо да је тај принцип садржан већ у чињеници да је у одређеним односима, самоуправним споразумима садржан тај принцип. Мислимо да, колико год је могуће, не би требало нарушавати оно што је у самоуправним односима већ настало, као облик на коме заснивамо цјелокупан наш друштвени развој.

Већ сама чињеница да СИБ изузима неке интересне заједнице говори о томе да он на неки начин том проблему прилази само дјелимично принципијелно. Или би требало све оставити, или би требало све изузети.

PREDSEDNIK DR ANTON VRATUŠA:

Reč ima delegat Stevo Stanivuković.

STEVO STANIVUKOVIĆ (*SR Hrvatska*):

Druže predsjedniče, drugarice i drugovi, mogu izjaviti samo to da Odbor ostaje na svojim stavovima i zaključcima, jer se ne možemo sad naknadno složiti s amandmanom SIV-a, s obzirom da ga nismo u Odboru usvojili, iz argumentiranog i principijelnog razloga — da sve SIZ-ove materijalne proizvode jedinstveno tretiramo. Zbog toga je u Odboru došlo do ovih promjena i u nazivu, i u daljnjem tekstu.

PREDSEDNIK DR ANTON VRATUŠA:

Da li još ko želi reč? (*Niko*)

Prema tome, stavljam na glasanje amandman Odbora za društveno-ekonomske odnose na naziv Zakona i član 1. Predloga zakona.

Ko je za amandman Odbora molim da digne ruku (*109 delegata*)

Ko je protiv? (*Sedam delegata*)

Ko se uzdržava od glasanja? (*Deset delegata*)

Koliko je potrebna većina glasova?

АЛЕКСАНДАР ВУЈИН, секретар Већа:

Кворум је 111 делегата.

PREDSEDNIK DR ANTON VRATUŠA:

Konstatujem da je Savezno veće usvojilo amandman Odbora za društveno-ekonomske odnose na naziv Zakona i član 1. Predloga zakona.

Sada je potrebno da se izjasnimo o amandmanu Odbora za rad, zdravlje i socijalnu politiku na član 2. Predloga zakona, s kojim se saglasio Odbor za društveno-ekonomske odnose, ali ne i predstavnik predlagača.

ВУЈИНЕТ СТАРОВА /CP Македонија/:

Ја мислим да се СИБ сложио с овим.

ДРАГУТИН ГРУПКОВИЋ, савезни секретар за финансије:

Да вас известим: Савезно извршно веће се сложило с амандманом.

PREDSEDNIK DR ANTON VRATUŠA:

Znači, SIV se složio s amandmanom? (Da)

Da li predstavnik grupe delegata iz Socijalističke Republike Hrvatske želi da se izjašnjava o njihovim amandmanima? (Ne)

Stavljam na glasanje Predlog zakona.

Ko je za, molim da digne ruku. (Svi)

Da li je ko protiv? (Niko)

Da li se ko uzdržava od glasanja? (Niko)

Konstatujem da je Savezno veće usvojilo Predlog zakona o načinu raspolaganja viškovima prihoda budžeta društveno-političkih zajednica i viškovima prihoda samoupravnih interesnih zajednica društvenih delatnosti u 1983. godini, s amandmanima Saveznog izvršnog veća, Odbora za društveno-ekonomske odnose, Odbora za rad, zdravlje i socijalnu politiku i Zakonodavno-pravne komisije.*

Prelazimo na sedmu tačku dnevnog reda:

Predlog zakona o privremenoj zabrani korišćenja društvenih sredstava za finansiranje neprivrednih i neproizvodnih investicija, s Izveštajem o sprovođenju Zakona u 1982. godini

Delegatima su dostavljeni Predlog zakona i izveštaji Odbora za društveno-ekonomske odnose, Odbora za rad, zdravlje i socijalnu politiku i Zakonodavno-pravne komisije. Takođe su vam dostavljeni amandmani Saveznog izvršnog veća, amandmani grupe delegata iz Socijalističke Republike Hrvatske i amandman grupe delegata iz Socijalističke Republike Slovenije. Dobili ste i tekst u kome Savezno izvršno veće iznosi stavove povodom amandmana Odbora za rad, zdravlje i socijalnu politiku.

Predstavnici Saveznog izvršnog veća su: Jože Florjančič, član Saveznog izvršnog veća i Sавезни секретар за финансије, dr Dragutin Grupković, zamenik saveznog sekretara за финансије, kao i Petar Šmit i Momčilo Tomić, pomoćnici saveznog sekretara за финансије.

Izvestioci radnih tela Veća su: Odbora за društveno-ekonomske odnose delegat Tomislav Kovač, Odbora за rad, zdravlje i socijalnu politiku delegat Nevenka Neralić-Milivojević, a Zakonodavno-pravne komisije delegat Metodi Zvrčinov.

Otvaram opšti pretres o Predlogu zakona.

Da li se ko javlja за рећ? (Niko)

Otvaram pretres o tekstu Predloga zakona.

Savezno izvršno veće podnelo je amandmane na članove 1. i 2. Predloga zakona. Odbor за društveno-ekonomske odnose podneo je amandman на amandman Saveznog izvršnog veća на član 2. tačka 6, koji je predstavnik predlagača prihvatio. Odbor за rad, zdravlje i socijalnu politiku podneo je amandman на član 2. tačka 3, 5. i 9. Sa delom amandmana на tačku 3. ovog člana Predloga zakona saglasio se predstavnik predlagača. Isto tako, predlagač prihvata i amandman Odbora на tačku 9. član 2.

Na amandman Odbora на tačku 5. člana 2. Predloga zakona, Savezno izvršno veće podnelo je svoj amandman.

Odbor за društveno-ekonomske odnose

* Zakon je objavljen u „Službenom listu SFRJ” br. 76. od 24. XII 1982.

podneo je amandman na član 2. u kome se dodaju dve nove tačke. S ovim se saglasio predstavnik predlagača.

Zakonodavno-pravna komisija podnela je amandmane na naziv Zakona, na član 1, 2, 3, 4. i 5. stav 1. i 2. član 6. i 7, kao i amandman pravno-redakcijske prirode na članove 1, 2, 3, 4. i 6.

Grupa delegata iz Socijalističke Republike Slovenije podnela je amandman na član 2. tačku 8. Predloga zakona. Ovaj amandman predstavnik predlagača nije prihvatio, niti ga je Odbor za društveno-ekonomske odnose podržao.

Grupa delegata iz Socijalističke Republike Hrvatske podnela je amandmane na član 1. stav 2, član 2. tačka 5, tačka 8. i tačka 11. Svi ovi amandmani, osim amandmana na član 1. stav 2. i amandmana kojima se u članu 2. predlaže nova tačka 13. obuhvaćeni su amandmanima Saveznog izvršnog veća ili amandmanima Odbora za društveno-ekonomske odnose. Budući da amandman grupe delegata iz Socijalističke Republike Slovenije predstavnik predlagača nije prihvatio, moraćemo o njemu odlučivati glasanjem.

Da li ko od delegata koji su podneli amandmane želi reč?

Ima reč delegat Rado Roter.

RADO ROTER (SR Slovenija):

Druže predsedniče, drugarice i drugovi delegati, grupa delegata iz Socijalističke Republike Slovenije u međuvremenu je obavila konsultacije s grupom delegata iz Socijalističke Republike Hrvatske i da bismo podržali amandmane grupe delegata iz SR Hrvatske, mi povlačimo svoj amandman.

PREDSEDNIK DR ANTON VRATUŠA:

Potrebno je da se Veće izjasni o amandmanima grupe delegata iz Socijalističke Republike Hrvatske.

Pitam predstavnika grupe delegata, da li želi da se Veće izjasni o amandmanima koje predlagač nije prihvatio?

Ima reč delegat Tatjana Holjevac-Koren.

TATJANA HOLJEVAC-KOREN (SR Hrvatska):

Druže predsedniče, drugovi i drugarice delegati, one amandmane koje predlagač nije prihvatio — povlačimo. Međutim, moram napomenuti da sam ja dala tri amandmana, koji su dostavljeni vama na klupe. Isto tako, imam još jedan amandman, na član 2. tačke 8. U cilju unapređenja ove rasprave i što kraćeg raspravljanja, mi smo povukli neke amandmane, a pridružićemo se amandmanima postavljenim u međuvremenu.

PREDSEDNIK DR ANTON VRATUŠA:

Da li su delegati dobili tri amandmana delegata Tatjane Holjevac? (Da)

TATJANA HOLJEVAC-KOREN (SR Hrvatska):

Druže predsedniče, da ih pročitam, budući su ih delegati tek sada primili.

Amandman 1:

„U članu 2. iza tačke 2. dodaje se nova tačka 2a.“ (Prilikom ponovne numeracije, to će biti sve sređeno). Tačka glasi: „Za nabavu objekata opreme i stvari za zadovoljavanje potreba znanstvenoistraživačkih organizacija iz dijela prihoda u kojem one surađuju s privredom“.

Obrazloženje je sljedeće:

Znanost treba da ima aktivnu ulogu u ostvarivanju većeg opsega proizvodnje, podizanju proizvodnosti na osnovu korištenja suvremenih tehničkih dostignuća radi smanjenja uvoza sirovina i repromaterijala, te orijentacije na domaće snage prilikom smanjenja uvoza i povećanja izvoza i radi boljeg korišćenja raspoloživih kapaciteta za povećanje zaposlenosti. Isto tako, znanost omogućava razvoj i unapređenje Jugoslovenske narodne armije, civilne zaštite, sistema veza, sistema za obavještanje i uzbunjivanje i ostalog.

Mišljenja sam da bi ovim amandmanom bila stimulirana suradnja znanstvenoistraživačkih organizacija s udruženim radom. To bi bio prvi amandman.

Drugi amandman je na član 2. tačka 6. — iza

riječi „Radio-Jugoslavija” dodaje se: „za rad radio i televizijskih stanica u glavnim gradovima socijalističkih republika i autonomnih pokrajina”.

Образложење је следеће:

У току је изградња радио-телевизијских центара; njihovo konzerviranje u ovoj fazi izgradnje bio bi za društvena sredstva veći trošak nego što su predviđena sredstva za nastavak izgradnje.

Treći amandman je isto na član 2: iza točke 13. dodaje se nova točka 13a: „Za nabavku i uzimanje u zakup potrebnih prostoriya i uredskog namještaja, kao i druge opreme nužne za obavljanje uredskih poslova organizacija udruženog rada i drugih organizacija u osnivanju, odnosno u organiziranju”.

Образложење је следеће:

Osnivanje novih organizacija udruženog rada i drugih organizacija nije do sada bilo zabranjeno ni jednim propisom. U toku 1982. godine pokrenuti su postupci osnivanja organizacija udruženog rada i drugih organizacija, jer je to istim Zakonom od 1982. godine bilo moguće.

Sada bih pročitala amandman koji niste dobili na klupe. Povezan je s amandmanom grupe delegata iz SR Slovenije, koji je u međuvremenu povučen. Riječ je računskim strojevima.

U članu 2. tačka 8. mijenja se i glasi:

„Za nabavku elektroničnih računara ili pomoćnih strojeva domaće proizvodnje i ako se nabavljaju zbog vraćanja elektroničnih računara ili pomoćnih strojeva uzetih iz inozemstva u zakup ili lizing, a tom se nabavkom smanjuje godišnje plaćanje u devizama i ne utvrđuje ponovni zakup ili lizing, a na osnovu prethodno održanog javnog nadmetanja utvrdi da domaći proizvođači nisu u mogućnosti isporučiti elektronične računare ili pomoćne strojeve koji se nabavljaju”.

Образложење је следеће:

U Prijedlogu zakona o privremenoj zabrani korišćenja društvenih sredstava za financiranje neprivrednih i neproizvodnih investicija dozvoljava se samo zamjena računara za one organizacije koje su imale zakup, a ne i zamjena kupljenih i dotrajalih računara. Ovom formulacijom u točki 8. bile bi izbjegnute nepravilnosti i neravnopravan odnos prema korisnicima računске tehnike, onima koji su nabavili računare i pošteno ih otplatili.

PREDSEDNIK DR ANTON VRATUŠA:

Da li predstavnik predlagača želi da uzme reč?
Ima reč dr Dragutin Grupković.

ДРАГУТИН ГРУПКОВИЋ, заменик савезног секретара за финансије:

Друже председниче, ја бих замолио да добијемо текст овог четвртог амандмана, јер нисмо могли да га пратимо. Ми бисмо о њему нешто касније дали став, јер је тек сада изнијет, раније га нисмо имали.

О ова три ранија амандмана ја бих изнио следеће ставове.

О амандману 1.

Амандманима Савезног извршног вијећа у члану 2. се додају нове тачке 5. и 6. Предвиђа се изузетак — за набавку неопходних просторија и неопходне опреме за обављање научноистраживачког рада и за обављање научноистраживачког рада у дјелатностима из области привреде. Овај амандман, уз одређену допуну, прихватио је Одбор за друштвено-економске односе.

Пошто је питање које се покреће амандманом делегата ријешено амандманом Савезног извршног вијећа, то је амандман делегата другарице Татјане Хољевац—Корен о набавци објеката и опреме за потребе научно-истраживачких организација, сувишан.

Одговор на амандман 2.

Савезно извршно вијеће не може прихватити амандман број 2. због тога што је још приликом израде Приједлога разматрано ово питање и дошло се до закључака да у 1983. години не би требало дозволити изузетак за радио и телевизијске станице у главним градовима социјалистичких република и аутономних покрајина.

Поред тога, на сједници Одбора за друштвено-економске односе, као одбора матичног за овај Закон, поново је разматрано ово питање и дошло се до закључка да би у 1983. години изузетак требало да се дозволи само ради довршавања изградње Радио-Југославије, а да се не дозволи и за радио-телевизијске станице у главним градовима социјалистичких република и социјалистичких аутономних покрајина.

Одговор на амандман 3.

Амандманима Савезног извршног вијећа којима се допуњује члан 2. додавањем нове тачке 5. предвиђен је изузетак и за набавку неопходних просторија и набавку неопходне канцеларијске опреме радних организација у оснивању.

С обзиром на то, као и чињеницу да се Законом не забрањује коришћење друштвених средстава за закупнину, која се не плаћају унапријед, а која се сматрају материјалним трошком, сматрамо да и овај амандман другарице Татјане Хољевац—Корен не треба прихватити, јер би то значило проширење у односу на одредбе Закона који се сада примјењује.

О амандману 4. даћемо објашњење кад добијемо текст амандмана.

PREDSEDNIK DR ANTON VRATUŠA:

Можемо да се изјаснимо о прва три амандмана.

Да ли предлагачи жеље нешто да кажу, с обзиром на објашњење представника Савезног извршног већа?

ZVONKO ŠPOLJAR (SR Hrvatska):

Друже предсједниче, другарице и другови, ја бих коментирао, прије свега, резерву, односно одбијање предлагача Закона да се прихвати изузеће кад је реч о завршетку инвестиционих радова, грађевинских или у погледу набавке опреме за ТВ и радио-центре у социјалистичким републикама и покрајинама. Мислим да је овдје предлагач врло једностран. Сасвим је разумљиво што се favorizира Радио—Југославија; међутим, морамо полазити од тога да у земљи имамо јединствени информативни систем, саčinjen и од информативних центара РТВ и у социјалистичким републикама и аутономним покрајинама. Нije питање само да ове медије развијемо за наше унутрашње потребе. Многи ови центри дају истовремено и активни прилог информирању о југославенској стварности и у свјетским relacijama, односно изван граница наше земље.

Мolio бих да и тај политички контекст имамо у виду, јер се извјесни центри, у станју у коме се сада налазе, не могу активно поставити према актуелним задацима нашег друштва.

Слјeдeћи амандман, који иде за тим да се изузму из рестрикција нузна опрема и нузни простори за организације удруженог рада у оснивању, мислим да треба respektirati. Мене, морам рећи, чуди да предлагач полaзи само од радних организација. Блокirамо time читав систем удруженог рада, јер због ових рестрикција више се не може улазити у организовање сложене организације, основних организација удруженог рада, те различитих организационих облика у банкарском систему итд. Ово је, једноставно блокада иначе динамичног одређeња удруженог рада.

Нije ми shvatljivo да се оваква одредба може односити само на радне организације у оснивању, а не може се односити на све оне облике које систем удруженог рада познаје у погледу њиховог новог настанка, њихових промјена. По мом мишљењу, овај Закон ни случајно не би могао бити сметња и не би смio бити сметња за динамично развијање система удруженог рада. Мислим да овакав рестриктиван приступ води управо томе.

PREDSEDNIK DR ANTON VRATUŠA:

Предлажем да се изјаснимо о ова прва три амандмана, док представник Савезног извршног вијећа разматра четврти амандман.

Стављам на гласање први амандман.

Ја мислим да друг Зvonко Špoljar о првом амандману није ништа рекао.

ЖИВОРАД КОВАЧЕВИЋ, члан СИБ-а:

То је Савезно извршно веће прихватило.

PREDSEDNIK DR ANTON VRATUŠA:

Добро, онда други и трећи амандман.

Стављам на гласање други амандман. Он се односи на Радио—Југославију и радио—

-televizijske stanice u glavnim gradovima republika i pokrajina. O njemu se delegat Zvonko Špoljar sada ponovo izjasnio.

Ko je za taj amandman, molim da digne ruku. (99 delegata)

Konstatujem da je amandman prihvaćen. Stavljam na glasanje amandman 3.

Ko je za, molim da digne ruku. (26 delegata)

Ko je protiv? (88 delegata)

Ko se uzdržava od glasanja? (Jedan delegat)

Znači, ovaj amandman nije dobio potrebnu većinu da bi bio usvojen.

Drugarica Holjevac—Koren želi reč.

TATJANA HOLJEVAC—KOREN (SR Hrvatska):

Druže predsjedniče, ja ću Vas zamoliti da stavite amandman 1. ipak na glasanje, jer ja sam ovdje rekla da je riječ o mogućnosti nabavke objekata i opreme i stvari za zadovoljavanje potreba znanstvenoistraživačkih organizacija iz dijela prihoda kojim one surađuju s privredom. To se malo razlikuje od onoga što je predlagач maloprije komentirao.

PREDSIEDNIK DR ANTON VRATUŠA:

Ima reč drug Momčilo Tomić.

МОМЧИЛО ТОМИЋ, помоћник сабезног секретара за финансије:

Ако бисмо у овом дијелу прихватили амандман да то иде из дијела прихода који остварују научне институције с привредом, онда би то било супротно Закону о утврђивању и распоређивању укупног прихода из дохотка.

Ти приходи морају ући, по том Закону, најприје у укупан приход, да би се надокнадили материјални трошкови, па, када остане доходак, онда један његов дио иде за проширење материјалне основе рада, само тај дио. Молим вас, овим би Закон био супротан систему и Закону који већ имамо.

PREDSIEDNIK DR ANTON VRATUŠA:

Da li insistirate na amandmanu?

Nije sasvim u redu, jer jednom je rečeno slažemo se, a onda se vraćemo da ipak glasamo.

Amandman 4.

Da li predstavnik SIV-a želi reč?

Ima reč dr Dragutin Grupković.

ДРАГУТИН ГРУПКОВИЋ, заменик сабезног секретара за финансије:

Друже председниче, било нас је двоје, троје, нисмо могли тачно да утврдимо у чему је разлика. Ја бих то кратко прочитао, па бих молио да нам се прецизира у чему је разлика на којој се инсистира.

Текст у предлогу амандмана овако гласи:

„За набавку електронских рачунара или помоћних машина од домаћих произвођача, ако се набавка врши због враћања електронских рачунара или помоћних машина узетих из иностранства у лизинг или закуп, а том се приликом смањује плаћање у девизама, а на основу претходно одржаног јавног надметања, јер је утврђено да домаћи произвођачи нису у могућности да испоруче електронске рачунаре или помоћне машине чија се набавка врши”.

Текст поднетог амандмана гласи овако:

За набавку електроничних рачунара или рачунских стројева домаћих произвођача и ако се набављају због враћања електроничних рачунара или рачунских стројева узетих из иностранства у закуп или лизинг, а том се набавком смањује годишње плаћање у девизама и не утврђује поновни закуп или лизинг, а на основу претходно одржаног јавног надметања утврди да домаћи произвођачи нису у могућности испоручити електроничне рачунаре или стројеве који се набављају.

Не спорећи разлику у дикцији и у ријечи-ма, молио бих да нам се прецизира у чему је битна разлика на којој се инсистира. Ја се извињавам, брзина је, покушали смо да направимо једну кратку анализу.

PREDSEDNIK DR ANTON VRATUŠA:

Reč ima drugarica Tatjana Holjevac–Koren.

TATJANA HOLJEVAC–KOREN (SR Hrvatska):

Druže predsjedniče, drugovi i drugarice delegati, suštinska izmjena je u sljedećem: da se omogućiti nabavka od domaćih proizvođača. To znači ne samo onima koji treba da izvrše zamjenu, već i onima kojima su potrebni računari i ostala tehnika. S tim u vezi, razlika je u odnosu na ovu točku 8. što dodajem slovo „i”. To znači sljedeće: „Za nabavku elektroničnih računara ili računskih strojeva domaće proizvodnje”, što znači bez ograničenja, i ako se nabavka vrši radi izmjene zakupljenih i onih iznajmljenih strojeva. U tome je razlika.

Moguće je da možda formulacija nije sasvim u redu. Ja bih prihvatila, ako se slažete, da s predlažaćem formulaciju napravimo, ali je suština u tome da se omogućiti kupnja domaćeg proizvoda, a pri tome, da se u međuvremenu izvrši i zamjena kako ne bismo davali dolarski najam za stare mašine.

PREDSEDNIK DR ANTON VRATUŠA:

Molim predstavnika predlažaća da uzme reč.

ДРАГУТИН ГРУПКОВИЋ, заменик савезног секретара за финансије:

Друже председниче, другарице и другови делегати, с овим акцентом на слово „и” не стављају се све тачке на „и” — што бих рекао — али се, дакле, на тај начин не успоставља ограничење, па због тога ми остајемо код предлога који гласи: „За набавку електронских рачунара или помоћних машина од домаћих произвођача ако се набавка врши због враћања електронских рачунара”. „И” мијења сада не само дикцију, већ мијења и садржај, отварајући на тај начин, проширујући на тај начин, дакле, читаву

једну област. Ето, то је разлика која је сада евидентна и добро је што је другарица Хољевац то објаснила.

PREDSEDNIK DR ANTON VRATUŠA:

Evo, treba da se izajsnimo o amandmanu. Očigledno su različita mišljenja. Prema tome, treba da glasamo.

Ko je *za* amandman, neka digne ruku.

(30 delegata)

Ko je *protiv*? (70 delegata)

Znači, amandman nije dobio potrebnu većinu.

Stavljam na glasanje Predlog zakona.

Ko je *za*, molim da digne ruku. (Svi)

Da li je ko *protiv*? (Niko)

Da li se ko *uzdržava*? (Niko)

Konstatujem da je Savezno veće usvojilo Predlog zakona o privremenoj zabrani korišćenja društvenih sredstava za finansiranje neprivrednih i neoproizvodnih investicija u 1983. godini, s amandmanima Saveznog izvršnog veća, Odbora za društveno-ekonomske odnose, Zakonodavno-pravne komisije i amandman broj 2. grupe delegata iz SR Hrvatske.*

Prelazimo na *osmu* tačku dnevnog reda:

Predlog zakona o privremenoj zabrani raspolaganja delom društvenih sredstava za isplaćivanje određenih izdataka u 1983. godini, s Izveštajem o sprovođenju Zakona u 1982. godini

Delegatima su dostavljeni: Predlog zakona i izveštaji Odbora za društveno-ekonomske odnose, Odbora za rad, zdravlje i socijalnu politiku i Zakonodavno-pravne komisije, kao i Odbora za pravosuđe.

Predstavnici Saveznog izvršnog veća su: Jože Florjančič, član Saveznog izvršnog veća i savezni sekretar za finansije, dr Dragutin Grupković, zamjenik saveznog sekretara za finansije i Momčilo Tomić, pomoćnik saveznog sekretara za finansije.

* Zakon je objavljen u „Službenom listu SFRJ”, br. 76 od 24. 12. 1982.

Izvestioci radnih tela Veća su: Odbora za društveno-ekonomske odnose delegat Blaže Delovski, Odbora za rad, zdravlje i socijalnu politiku delegat Ljubica Mikša, Zakonodavno-pravne komisije Momir Dragašević, član Komisije, i Odbora za pravosuđe delegat Barjam Kalač.

Otvaram opšti pretres o Predlogu zakona.

Da li se ko javlja za reč? *(Niko)*

Otvaram pretres o tekstu Predloga zakona.

Savezno izvršno veće podnelo je amandmane na članove 2. i 5. Predloga zakona.

Odbor za rad, zdravlje i socijalnu politiku podneo je amandman na član 4. stav 1, stav 2, i na član 14.

Ove amandmane je prihvatio predstavnik predlagača.

Osim toga, Odbor je podneo amandman na član 14, tako što se posle njega dodaje novi član. Ovo predstavnik predlagača nije prihvatio.

Odbor za društveno-ekonomske odnose podržao je sve amandmane Odbora za rad, zdravlje i socijalnu politiku.

Odbor za društveno-ekonomske odnose podneo je amandman na članove 2. i 9, s kojima se saglasio predstavnik predlagača.

Zakonodavno-pravna komisija je podnela amandmane na članove 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14. i 15.

Grupa delegata iz Socijalističke Republike Hrvatske podnela je amandman na član 14, koji je istovetan s amandmanom Odbora za rad, zdravlje i socijalnu politiku na ovaj član, a koji predstavnik predlagača nije prihvatio.

Budući da predlagač nije prihvatio amandman na član 14. koji su podneli Odbor za rad, zdravlje i socijalnu politiku i grupa delegata iz Socijalističke Republike Hrvatske, moraćemo se o tome izjasniti glasanjem.

МОМЧИЛЮ ТОМИЋ, помоћник савезног секретара за финансије:

Друже председниче, другарице и другови делегати, Савезно извршно вијеће је разматрало данас у паузи амандман Одбора за рад, здравље и социјалну политику у вези са чланом 14 — нај-

ме, да се дода нови члан, и на тај амандман је поднело свој амандман. Чудно је, то је умножено, да није подељено.

PEDSEDNIK DR ANTON VRATUŠA:

Da li je predlagač amandmana upoznat s amandmanom na svoj amandman i da li se slaže? *(Slaže se)*

Sada imamo ovakvu situaciju: ako se prihvati taj amandman, da li se Savezno izvršno veće slaže s celokupnim ovako amandiranim amandmanom? *(Da)*

Znači, slaže se.

Savezno izvršno veće je prihvatilo amandman — on postaje sastavni deo Predloga zakona, koji sada stavljam na glasanje.

Ko je za Predlog zakona molim da digne ruku. *(Hvala)*

Da li je ko protiv?

Da li se ko uzdržava od glasanja?

Konstatujem da je Savezno veće usvojilo Predlog zakona o privremenoj zabrani raspolaganja delom društvenih sredstava za isplaćivanje određenih izdataka u 1983. godini, s amandmanima Saveznog izvršnog veća, Odbora za rad, zdravlje i socijalnu politiku, Odbora za društveno-ekonomske odnose, Zakonodavno-pravne komisije i ovog amandiranog amandmana.*

Prelazimo na *devetu* tačku dnevnog reda:

Nacrt zakona o izmenama i dopunama Zakona o ličnim dohocima funkcionera koje bira ili imenuje Skupština SFRJ i o naknadama ličnih dohodaka delegata u Skupštini SFRJ

Delegatima su dostavljeni: Nacrt zakona i izveštaji Odbora za društveno-političke odnose, Zakonodavno-pravne komisije, kao i mišljenje Saveznog izvršnog veća.

Predstavnik Administrativne komisije je delegat Miodrag Trifunović, član Komisije.

Izvestioci radnih tela veća su: Odbora za društveno-političke odnose delegat Jože Pacek, a

* Zakon je objavljen u „Službenom listu SFRJ”, br. 76 od 24. 12. 1982.

Zakonodavno-pravne komisije dr Surja Pupovci, predsednik Komisije.

Otvaram pretres o Nacrtu zakona.

Da li se ko javlja za reč? *(Niko)*

Predlažem Veću da donese sledeće zaključke u vezi s Nacrtom zakona:

1. Savezno veće prihvata Nacrt zakona o imenama i dopunama Zakona o ličnim dohocima funkcionera koje bira ili imenuje Skupština SFRJ i o naknadama ličnih dohodaka delegata u Skupštini SFRJ.

2. Mišljenja, stavovi i predlozi radnih tela Saveznog veća, Odbora za društveno-političke odnose i Zakonodavno-pravne komisije, kao i Saveznog izvršnog veća dostaviće se predlagачu — Administrativnoj komisiji Skupštine SFRJ, kako bi ih imala u vidu prilikom izrade Predloga ovog zakona.

Da li se Veće slaže s predloženim zaključcima? *(Slaže se)*

Prelazimo na *desetu* tačku dnevnog reda:

Predlog za izbor članova Saveza Federacije

Delegatima je dostavljen predlog Predsedništva Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije za izbor članova Saveta Federacije.

Otvaram pretres o predlogu.

Da li se ko javlja za reč? *(Niko)*

Stavljam na glasanje predlog Predsedništva Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije.

Ko je za, molim da digne ruku? *(svi)*

Da li je ko protiv? *(Niko)*

Da li se ko *uzdržava* od glasanja? *(Niko)*

Konstatujem da je Veće usvojilo predlog Predsedništva SFRJ za izbor članova Saveta Federacije.*

Čestitamo drugaricama i drugovima na izboru za članove Saveta Federacije i želimo im uspešan rad.

Prelazimo na *jedanaestu* tačku dnevnog reda:

Nacrt programa rada Veća republika i pokrajina za 1983. godinu — radi davanja mišljenja Veću republika i pokrajina

Delegatima je dostavljen Nacrt programa rada Veća republika i pokrajina Skupštine SFRJ za 1983. godinu i izveštaji Odbora za spoljnu politiku, Odbora za rad, zdravlje i socijalnu politiku i Zakonodavno-pravne komisije Veća.

Otvaram pretres o Nacrtu programa rada Veća republika i pokrajina.

Ko se javlja za reč? *(Niko)*

Dozvolite da predložim sledeće zaključke:

1. Savezno veće se upoznalo s Nacrtom programa rada Veća republika i pokrajina za 1983. godinu i nema primedaba.

2. Veće konstatuje da su određena pitanja sadržana u Nacrtu programa rada Veća republika i pokrajina za 1983. godinu od interesa za rad Saveznog veća. Veće će o tim pitanjima, kao i o određenim zakonskim projektima, saglasno odgovarajućim odredbama svog Poslovnika, davati mišljenje Veću republika i pokrajina.

Savezno veće će posebnu pažnju posvetiti pitanjima realizacije Društvenog plana Jugoslavije za period od 1981. do 1985. godine i politike ekonomske stabilizacije, kao i merama koje treba da doprinesu jačanju materijalne osnove udruženog rada.

3. Savezno veće predlaže Veću republika i pokrajina da u svom Programu rada za 1983. godinu predvidi razmatranje transformacije savezne uprave i da o tome da mišljenje Saveznom veću, koje će u 1983. godini razmatrati ovu problematiku.

4. Savezno veće smatra da bi bilo celishodno da se razmatranje određenih pitanja od zajedničkog interesa, koja su predviđena u nacrtima programa rada oba veća, obavi na zajedničkim sednicama veća, odnosno zajedničkim sednicama pojedinih radnih tela veća, a na osnovu jedinstvene, celovite građe.

5. Savezno veće obavezuje radna tela Veća da u neposrednom dogovoru s radnim telima Veća republika i pokrajina utvrde koja su pitanja od zajedničkog interesa i o kojima se rasprava može voditi na zajedničkoj sednici odgovarajućih radnih tela, odnosno zajedničkoj sednici veća.

Savezno veće, takođe, zahteva da radna tela Veća predlože pitanja i zakonske projekte iz delokruga Veća republika i pokrajina koje će Savez-

* Odluka o izboru članova Saveta Federacije objavljena je u „Službenom listu SFRJ”, br. 76 od 24. XII 1982.

no veće razmatrati radi davanja mišljenja Veću republika i pokrajina.

Da li Veće prihvata predlog ovih zaključaka?
(*Prihvata*)

Ja bih želeo samo da dodam da imamo veoma dobra iskustva iz neposredne saradnje radnih tela i da bi trebalo posebno toj formi saradnje posvetiti punu pažnju. To je u smislu ovih zaključaka koje je Veće upravo prihvatilo.

Tačka 12. dnevnog reda, koju smo jutros utvrdili – Predlog za donošenje izmena i dopuna budžeta Federacije za 1982. godinu, još nije zrela za razmatranje.

Naime, Veće republika i pokrajina nije utvrdilo ukupan obim sredstava za ove izmene i dopune, a to je preduslov za razmatranje rebalansa budžeta Federacije u Saveznom veću. Ovu tačku dnevnog reda odlažemo za narednu sednicu Veća.

Time smo iscrpili sve tačke dnevnog reda.

Obaveštavam vas da je Savezno izvršno veće zamolilo da njegovi predstavnici na narednoj sednici Saveznog veća daju odgovore na delegatska pitanja koja su postavili Milenko Stanić, Gaja Nikolić i Dragan Rodić.

Što se tiče odgovora na delegatsko pitanje dr Ivana Lovrića, Savezno izvršno veće zatražilo je, s obzirom na njegovu složenost i vreme potrebno za pripremu odgovora, da se odgovor da na sednici Saveznog veća u toku januara 1983. godine.

Time zaključujem sednicu i obaveštavam vas da ćemo krajem ovog meseca održati još jednu sednicu Veća, i to najverovatnije 30. decembra, zavisno od napredovanja rada u Veću republika i pokrajina.

Molim da to imate u vidu prilikom planiranja vaših drugih radnih obaveza.

Zaključujem našu današnju sednicu.

(*Sednica Veća je završena u 15 časova i 29 minuta*)

Sekretariat Skupštine SRS
dokumentacija

SADRŽAJ

I. Pre dnevnog reda:

1. Overavanje zapisnika 6. sednice Saveznog veća (16. i 17. XI 1982)

2. Utvrđivanje dnevnog reda

Govorio:

Stevo Stanivuković, izvestilac Odbora za društveno-ekonomske odnose

3. Pitanja delegata i odgovori

Govorili:

Štefica Bahtijarević (SR Hrvatska)

Tatjana Holjevac-Koren (SR Hrvatska)

Mato Krstović (SR Crna Gora)

Zija Novobrdali (SAP Kosovo)

Dr Anton Vratuša, predsednik Saveznog veća

Stevo Stanivuković (SR Hrvatska)

Milenko Stanić (SAP Vojvodina)

Boro Temenugov (SR Makedonija)

Ivan Lovrić (SR Bosna i Hercegovina)

Gaja Ninković (SAP Vojvodina)

Dragan Rodić (SR Bosna i Hercegovina)

Luka Reljić, član SIV-a i savezni sekretar za tržište i opšte privredne poslove

II. Dnevni red:

- ① Nacrt budžeta Federacije za 1983. godinu, s Nacrtom finansijskog plana Savezne direkcije za rezerve industrijskih proizvoda za 1983. godinu i Nacrtom finansijskog plana Savezne direkcije za rezerve prehrambenih proizvoda za 1983. godinu 5

Prilozi:

- Nacrt budžeta Federacije za 1983. godinu (opšti i posebni deo)
- Dopunski predlog SIV-a na Nacrt budžeta Federacije za 1983. godinu

- Informacija o efikasnosti funkcionisanja, sinhronizaciji u radu i problemima rada svih zakonom ovlašćenih službi kontrole u oblasti budžeta Federacije, s predlozima rešenja za njihovo preventivno delovanje
- Izveštaj o stanju društvenih sredstava koja koriste savezni organi
- Izveštaj Odbora Saveznog veća za budžet Federacije o razmatranju Nacrta budžeta Federacije za 1983. godinu
- Izveštaj Odbora Saveznog veća za narodnu odbranu o razmatranju Nacrta budžeta Federacije za 1983. godinu
- Izveštaj Odbora Saveznog veća za društveno-političke odnose o razmatranju Nacrta budžeta Federacije za 1983. godinu
- Izveštaj Odbora Saveznog veća za spoljnu politiku o razmatranju Nacrta budžeta Federacije za 1983. godinu
- Izveštaj Odbora Saveznog veća za unutrašnju politiku o razmatranju Nacrta budžeta Federacije za 1983. godinu
- Izveštaj Odbora Saveznog veća za rad, zdravlje i socijalnu politiku o razmatranju Nacrta budžeta Federacije za 1983. godinu
- Izveštaj Odbora Saveznog veća za pitanja boraca i vojnih invalida o razmatranju Nacrta budžeta Federacije za 1983. godinu
- Izveštaj Zakonodavno-pravne komisije Saveznog veća o razmatranju Nacrta budžeta Federacije za 1983. godinu

Govorili:

Branko Mamula, član SIV-a i savezni sekretar za narodnu odbranu

Jože Florjančič, član SIV-a i savezni sekretar za finansije

Dragomir Nikolić, član SIV-a i predsednik Saveznog komiteta za pitanja boraca i vojnih invalida

Vulnet Starova (SR Makedonija)

Milan Rajačić, izvestilac Odbora za budžet Federacije

Jolanda Slokar (SR Slovenija)

Božidar Gorjan, izvestilac Odbora za pitanja boraca i vojnih invalida

Vojislav Mikić, izvestilac Odbora za narodnu odbranu

2. Predlog za donošenje zakona o izvršenju budžeta Federacije za 1983. godinu 34

Prilozi:

- Predlog za donošenje zakona o izvršenju budžeta Federacije za 1983. godinu
- Izveštaj Odbora Saveznog veća za budžet Federacije o Predlogu za donošenje zakona o izvršenju budžeta Federacije za 1983. godinu
- Izveštaj Odbora Saveznog veća za društveno-političke odnose o razmatranju Predloga za donošenje zakona o izvršenju budžeta Federacije za 1983. godinu
- Izveštaj Odbora Saveznog veća za spoljnu politiku o razmatranju Predloga za donošenje zakona o izvršenju budžeta Federacije za 1983. godinu
- Izveštaj Odbora Saveznog veća za pitanja boraca i vojnih invalida o razmatranju Predloga za donošenje zakona o izvršenju budžeta Federacije za 1983. godinu
- Izveštaj Zakonodavno-pravne komisije Saveznog veća o razmatranju Predloga za donošenje zakona o izvršenju budžeta Federacije za 1983. godinu

Govorili povodom donošenja interventnih zakona:

Dragutin Grupković, zamenik saveznog sekretara za finansije

Zvonko Špoljar (SR Hrvatska)

Mihailo Brajović, potpredsednik Saveznog veća

3. Predlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o granicama u kojima društveno-političke zajednice mogu utvrđivati prihode iz dohotka organizacija udruženog rada i prometa proizvoda i usluga u 1982. godini, s Informacijom o ostvarivanju prihoda za finansiranje opštih društvenih i zajedničkih potreba u periodu januar—septembar 1982. godine i o efektima primene interventnih zakona u ovoj oblasti i o kontroli primene zakona o načinu raspolaganja viškovima prihoda društveno-političkih zajednica i samoupravnih interesnih zajednica po obračunu januar—juni 1982. godine 38

Prilozi:

- Tekst Predloga navedenog zakona
- Izveštaj Odbora Saveznog veća za društveno-ekonomske odnose o razmatranju Predloga navedenog zakona
- Izveštaj Zakonodavno-pravne komisije Saveznog veća o razmatranju Predloga navedenog zakona
- Informacija povodom Predloga navedenog zakona
- Izveštaj Komisije Skupštine SFRJ za utvrđivanje istovetnosti tekstova na jezicima naroda Jugoslavije o razmatranju Predloga navedenog zakona i predloga saveznih akata koji su razmatrani na ovoj sednici Saveznog veća

Govorili:

Rado Roter (SR Slovenija)

Metodi Zvrčinov, izvestilac Zakonodavno-pravne komisije

4. Predlog zakona o privremenoj zabrani davanja garancija i drugih isprava o obezbeđenju sredstava iz budućeg priliva sredstava investitora i davanju kredita i garancija za pokriće prekoračenja u finansiranju investicija 39

Prilozi:

- Tekst Predloga navedenog zakona
- Amandman Saveznog izvršnog veća na Predlog navedenog zakona
- Izveštaj s amandmanima Odbora Saveznog veća za društveno-ekonomske odnose o razmatranju Predloga navedenog zakona
- Izveštaj s amandmanima Zakonodavno-pravne komisije Saveznog veća o Predlogu navedenog zakona
- Amandman grupe delegata iz SR Hrvatske na Predlog navedenog zakona

Govorili:

Ivan Lejo (SR Hrvatska)

Dragutin Harmadi (SR Hrvatska)

Dragutin Grupković, zamenik saveznog sekretara za finansije

5. Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o amortizaciji osnovnih sredstava organizacija udruženog rada i drugih korisnika društvenih sredstava, s Izveštajem o sprovođenju Zakona. 41

Prilozi:

- Tekst Predloga navedenog zakona
- Izveštaj o sprovođenju navedenog Zakona
- Izveštaj s amandmanima Odbora Saveznog veća za društveno-ekonomske odnose na Predlog zakona
- Izveštaj Odbora Saveznog veća za rad i socijalnu politiku o razmatranju Predloga navedenog zakona
- Izveštaj s amandmanima Zakonodavno-pravne komisije Saveznog veća na Predlog navedenog zakona
- Amandmani Saveznog izvršnog veća na Predlog navedenog zakona
- Amandmani grupe delegata iz SR Hrvatske na Predlog zakona
- Amandmani grupe delegata iz SR Slovenije na Predlog zakona
- Pravno-redakcijske ispravke predlagača na tekst Predloga zakona

Govorili:

Sonja Krašovec (SR Slovenija)
Momčilo Tomić, pomoćnik saveznog sekretara za finansije
Rado Roter (SR Slovenija)
Zarija Martinović (SR Srbija)
Stojan Jaramaz (SR Srbija)

6. Predlog zakona o načinu raspolaganja viškovima prihoda budžeta društveno-političkih zajednica i viškovima prihoda samoupravnih interesnih zajednica u 1983. godini 44

Prilozi:

- Tekst Predloga navedenog zakona
- Izveštaj s amandmanima Odbora Saveznog veća za društveno-ekonomske odnose na Predlog navedenog zakona
- Izveštaj s amandmanima Odbora Saveznog veća za rad, zdravlje i socijalnu politiku na Predlog navedenog zakona
- Izveštaj s amandmanima Zakonodavno-pravne komisije na Predlog navedenog zakona
- Amandmani Saveznog izvršnog veća na Predlogu zakona
- Amandman grupe delegata iz SR Hrvatske na tekst Predloga zakona

Govorili:

Dragutin Grupković, zamenik, saveznog sekretara za finansije
Mustafa Šabić, izvestilac Odbora za društveno-ekonomske odnose
Stevo Stanivuković (SR Hrvatska)
Aleksandar Vujin, sekretar Saveznog veća
Vulnet Starova (SR Makedonija)

7. Predlog zakona o privremenoj zabrani korišćenja društvenih sredstava za finansiranje neprivrednih i neproizvodnih investicija, s Izveštajem o sprovođenju Zakona u 1982. godini 47

Prilozi:

- Tekst Predloga navedenog zakona
- Izveštaj s amandmanima Odbora Saveznog veća za društveno-ekonomske odnose na Predlog navedenog zakona
- Izveštaj s amandmanom Odbora Saveznog veća za rad, zdravlje i socijalnu politiku na Predlog navedenog zakona
- Izveštaj s amandmanima Zakonodavno-pravne komisije Saveznog veća na Predlog navedenog zakona
- Amandmani Saveznog izvršnog veća na Predlog zakona
- Amandmani grupe delegata iz SR Hrvatske na Predlog navedenog zakona
- Amandman grupe delegata iz SR Slovenije na Predlog navedenog zakona
- Stavovi Saveznog izvršnog veća povodom amandmana Odbora za rad, zdravlje i socijalnu politiku

Govorili:

Rado Roter (SR Slovenija)

Tatjana Holjevac—Koren (SR Hrvatska)

Dragutin Grupković, zamenik saveznog sekretara za finansije

Zvonko Špoljar (SR Hrvatska)

Živorad Kovačević, član SIV-a

Momčilo Tomić, pomoćnik saveznog sekretara za finansije

8. Predlog zakona o privremenoj zabrani raspolaganja delom društvenih sredstava za isplaćivanje određenih izdataka u 1983. godini, s Izveštajem o sprovođenju Zakona u 1982. godini. 52

Prilozi:

- Tekst Predloga navedenog zakona
- Izveštaj s amandmanima Odbora Saveznog veća za društveno-ekonomske odnose na Predlog zakona
- Izveštaj s amandmanima Odbora Saveznog veća za rad, zdravlje i socijalnu politiku na Predlog zakona
- Izveštaj s amandmanima Zakonodavno-pravne komisije Saveznog veća na Predlog zakona navedenog zakona
- Izveštaj Odbora Saveznog veća za pravosuđe o Predlogu zakona
- Amandmani Saveznog izvršnog veća na Predlog zakona
- Amandman grupe delegata iz SR Hrvatske na Predlog zakona

Govorio:

Momčilo Tomić, pomoćnik saveznog sekretara za finansije

9. Nacrt zakona o izmenama i dopunama Zakona o ličnim dohocima funkcinera koje bira ili imenuje Skupština SFRJ i o naknadama ličnih dohodaka delegata u Skupštini SFRJ	53
--	----

Prilozi:

- Nacrt zakona o izmenama i dopunama Zakona o ličnim dohocima funkcinera koje bira ili imenuje Skupština SFRJ i o naknadama ličnih dohodaka delegata u Skupštini SFRJ
- Izveštaj Odbora Saveznog veća za društveno-političke odnose o Nacrtu navedenog zakona
- Izveštaj Zakonodavno-pravne komisije Saveznog veća o Nacrtu navedenog zakona
- Mišljenja Saveznog izvršnog veća o Nacrtu navedenog zakona

10. Predlog za izbor članova Saveta Federacije	54
--	----

Prilozi:

- Predlog Predsedništva SFRJ za izbor članova Saveta Federacije

10. Nacrta programa rada Veća republika i pokrajina za 1983. godinu – radi davanja mišljenja Veću republika i pokrajina.	54
---	----

Prilozi:

- Nacrt programa rada Veća republika i pokrajina za 1983. godinu
- Izveštaj Odbora Saveznog veća za spoljnu politiku o Nacrtu programa rada VRP za 1983. godinu
- Izveštaj Odbora Saveznog veća za rad, zdravlje i socijalnu politiku o Nacrtu programa rada VRP za 1983. godinu
- Izveštaj Zakonodavno-pravne komisije Saveznog veća o Nacrtu programa rada VRP za 1983. godinu

